

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ 2014-2020

Приет с Решение на Общинския съвет с Протокол № 27, т.5 от 29.11.2013 г.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Съдържание

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ.....	6
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ.....	7
Уводна част	9
1. Цели, обхват и законодателна рамка.....	10
2. Период на действие	11
3. Стратегическа рамка.....	11
4. Процес на разработване	11
I. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА	12
ВЪВЕДЕНИЕ.....	12
1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА – ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ	13
1.1. географско разположение, граници и обща площ	14
1.2. релеф на община сунгурларе.....	14
1.3. полезни изкопаеми	15
1.4. климат.....	15
1.5. води и водни ресурси.....	15
1.6. почвени ресурси	15
1.7. фолористично и фаунистично разнообразие.....	16
1.8. горски фонд.....	16
1.9. защитени територии.....	16
2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА	17
2.1. отраслова структура на местната икономика	17
2.1.1. промишленост	17
2.1.2. строителство.....	19
2.1.3. земеделие	21
изводи и обобщения.....	23
2.1.4. горско стопанство	23
изводи и обобщения.....	25
2.1.5. транспорт и съобщения	25
изводи и обобщения.....	26
2.1.6. туризъм	26
изводи и обобщения.....	27
2.1.7. услуги	27
изводи и обобщения.....	27
2.2. водещи сектори и отрасли в община сунгурларе	28
2.2.1. водещи отрасли в отделните сектори	28
2.2.2. дружества с общинско участие.....	31
2.2.3. предприятия в община сунгурларе	31
2.2.4. технологична модернизация и иновации в предприятията.....	34

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Изводи и обобщения.....	34
2.3. тенденции в развитието на икономическите процеси.....	34
Изводи и обобщения.....	35
3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	36
3.1. демографски характеристики	36
3.1.1. брой население	36
3.1.2. гъстота на населението.....	37
3.1.3. структура на населението по възраст, пол и населени места	38
3.1.4. етническа структура на населението.....	40
3.1.5. естествен прираст	42
3.1.6. миграция на населението.....	43
3.1.7. брачност и бракоразводност.....	44
Прогноза за състоянието на населението на общината за периода до 2012	46
Изводи и обобщения.....	47
3.2. икономическа активност на населението и пазар на труда.....	48
3.2.1. заети и безработни лица	49
Изводи и обобщения.....	51
3.3. образование.....	52
Изводи и обобщения.....	53
3.4. здравеопазване	54
Изводи и обобщения.....	54
3.5. социална сфера.....	54
3.6. култура.....	55
3.7. спорт.....	56
4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА	56
4.1. техническа инфраструктура.....	56
4.1.1. водоснабдителна и канализационна мрежа	56
4.1.2. транспортна мрежа и достъпност	56
4.1.3. енергийна мрежа и системи.....	58
4.1.4. комуникационни мрежи	58
4.2. социална инфраструктура	59
4.2.1. образователна инфраструктура.....	59
4.2.2. инфраструктура на здравеопазването	59
4.2.3. инфраструктура на социални дейности	59
4.2.4. инфраструктура на културни и спортни дейности.....	60
4.3. бизнес инфраструктура	60
4.4. урбанизация и устойчиво устройствено планиране на територията	60
4.4.1. административно-териториално устройство на общината.....	60
4.4.2. териториален баланс.....	61
4.4.3. интегрирано и пространствено развитие на община сунгурларе.....	62
5. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ	63
5.1. качество на атмосферния въздух.....	64

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

5.2. качество на водите	64
5.3. почви	65
5.4. отпадъци	65
5.5. шум	66
5.6. радиационна обстановка	66
5.7. зелени площи	66
5.8. екологични проблеми	66
5.9. основни изводи	67
5.10. препоръки	67
6. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ.....	68
7. SWAT-АНАЛИЗ	70
II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020	74
1. СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА ЗА ПЛАНИРАНЕ И ПРОГРАМИРАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ (2014-2020) И ПРИЕМСТВЕНОСТ.....	74
1.1. Съответствие с целите и приоритетите на ЕС в областта на регионалната политика и стратегията „Европа 2020”	74
1.2. Съответствие с Националната програма за развитие България 2020.....	75
1.3. Съответствие с Националната програма за реформи (2011-2015 г.)	77
1.6. Съответствие с Регионалния план за развитие на Югоизточен район	79
1.7. Съответствие с Областна стратегия за развитие на област Бургас (2014-2020 г.)	79
1.8. Приемственост с Общинския план за развитие на община Сунгурларе (2007 – 2013 г.)	80
1.9. Приемственост с приети общински секторни стратегически документи.	80
2. ИЗПОЛЗВАНИ ПРИНЦИПИ	80
3. ПОДХОД	81
4. ВИЗИЯ	81
5. ЦЕЛИ	82
6. ПРИОРИТЕТИ	82
7. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ.....	83
8. ФАКТОРИ, ОТ КОИТО ЗАВИСИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ОПР.....	83
9. СТРУКТУРА	83
III. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА	99
IV. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПЛАНА	101
1. ПОДХОД ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СИСТЕМА ОТ ИНДИКАТОРИ.....	101
V. НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА	113
1. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР	113
2. ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА.....	113
3. НАБЛЮДЕНИЕ НА ОПР НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ 2014-2020	114
4. ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ	117

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

5. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОПР	118
VI. ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	120
1. ЦЕЛИ И ЗНАЧИМОСТ НА ИНФОРМИРАНОСТТА, ПУБЛИЧНОСТТА И ПАРТНЬОРСТВОТО.....	120
2. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ВРЕМЕ НА РАЗРАБОТВАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР	121
VII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА.....	123
1. ОПЕРАТИВНИ НАСОКИ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.....	123
2. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ	123
3. СПИСЪК НА ПРОЕКТИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА КОНКРЕТНИ ПРОДУКТИ/ РЕЗУЛТАТИ.....	123
4. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИ ЧРЕЗ ПЧП	132
5. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА	132
6. КОМУНИКАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ	132
VIII. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА	133
ПРИЛОЖЕНИЯ:	133

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ

ТАБЛИЦА 1: ПРОМИШЛЕНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ.....	18
ТАБЛИЦА 2: ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА СЕКТОР „СТРОИТЕЛСТВО”.....	20
ТАБЛИЦА 3: ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА СТРОИТЕЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ И ОБЛАСТИ (В ХИЛЯДИ ЛЕВОВЕ).....	20
ТАБЛИЦА 4: ДЕЙНОСТ НА СРЕДСТВАТА ЗА ПОДСЛОН И МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	27
ТАБЛИЦА 5: НАЕТИ ЛИЦА ПО ТРУДОВО И СЛУЖЕБНО ПРАВООТНОШЕНИЕ ПРЕЗ 2012 Г. В ЮИРП И ОБЛАСТ БУРГАС.....	29
ТАБЛИЦА 6: СРЕДЕН СПИСЪЧЕН БРОЙ НА НАЕТИТЕ ПО ТРУДОВО И СЛУЖЕБНО ПРАВООТНОШЕНИЕ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПО ГОДИНИ	30
ТАБЛИЦА 7: ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА НЕФИНАНСОВИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ПО ГРУПИ ПРЕДПРИЯТИЯ СПОРЕД БРОЯ НА ЗАЕТИТЕ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПО ГОДИНИ(В ХИЛЯДИ ЛЕВОВЕ)	33
ТАБЛИЦА 8: БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО ТЕРИТОРИАЛНИ ЕДИНИЦИ И ПОЛ	36
ТАБЛИЦА 9: НАСЕЛЕНИЕ КЪМ 01.02.2011 Г. ПО ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ, НАСЕЛЕНИ МЕСТА И ВЪЗРАСТ	38
ТАБЛИЦА 10: НАСЕЛЕНИЕ ПО ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ, НАСЕЛЕНИ МЕСТА И САМООПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ЕТНИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ КЪМ 01. 02. 2011 Г.....	40
ТАБЛИЦА 11: ЕСТЕСТВЕНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ 2012 Г. ПО ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ И ПОЛ.....	42
ТАБЛИЦА 12: МЕХАНИЧНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ 2012 Г. ПО ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ И ПОЛ.....	43
ТАБЛИЦА 13: СКЛЮЧЕНИ БРАКОВЕ И БРАКОРАЗВОДИ В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2012 Г.....	45
ТАБЛИЦА 14: СКЛЮЧЕНИ БРАКОВЕ И БРАКОРАЗВОДИ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ В ПЕРИОДА 2007– 2012 Г.	45
ТАБЛИЦА 15: ЗАЕТИ ЛИЦА И КОЕФИЦИЕНТИ НА ЗАЕТОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА 15-64 НАВЪРШЕНИ ГОДИНИ ПРЕЗ 2012 Г. В ЮИРП И ОБЛАСТ БУРГАС	49
ТАБЛИЦА 16: РЕГИСТРИРАНИ БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПО ПОЛ И ВЪЗРАСТ	50
ТАБЛИЦА 17: РЕГИСТРИРАНИ БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПО ОБРАЗОВАНИЕ, ПРОФЕСИЯ И СОЦИАЛЕН СТАТУС.....	51
ТАБЛИЦА 18: БРОЙ УЧИЛИЩА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЮИРП, ОБЛАСТ БУРГАС И ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	53
ТАБЛИЦА 19: ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПО РАЗМЕР НА ЗАСЯВАНЕ И ОБРАБОТВАНЕ	61
ТАБЛИЦА 20: БРОЙ РЕГИСТРИРАНИ ЖИВОТНОВЪДНИ ОБЕКТИ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ.....	62
ТАБЛИЦА 21: ХИМИЧЕСКИ ЗАМЪРСЯВАНИЯ НА ОКОЛНАТА СРЕДА В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	66
ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА	100

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	100
ТАБЛИЦА 22	
/ХИЛ. ЛВ./	100
МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА РЕЗУЛТАТ	103
ТАБЛИЦА 23	103
МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ	110
ТАБЛИЦА 24	110
СЪГЛАСНО НОРМАТИВНАТА УРЕДБА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ, ПОДЛЕЖИ НА СЛЕДНИТЕ ОЦЕНКИ (ТАБЛИЦА: 25)	117

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ

ФИГУРА 1: ДЕЙНОСТ НА СТРОИТЕЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ЗА ПЕРИОДА 2008 – 2011 Г. В ЮИРП ОБЛАСТ БУРГАС	20
ФИГУРА 2: ОБРАБОТВАЕМИ ПЛОЩИ В СТРАНАТА, ЮИРП, ОБЛАСТ БУРГАС И ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	22
ФИГУРА 3: ВИДОВЕ ГОРСКА ПЛОЩ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	24
ФИГУРА 4: РЕПУБЛИКАНСКА ПЪТНА МРЕЖА СПОРЕД КЛАСА НА ПЪТЯ КЪМ 31.12.2012 Г. В ОБЛАСТ БУРГАС	26
ФИГУРА 5: НАЕТИ ЛИЦА ПРЕЗ 2012 Г. В ОБЛАСТ БУРГАС	29
ФИГУРА 6: НАЕТИ ЛИЦА ПРЕЗ 2012 Г. В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ЗА ПЕРИОДА 2007-2011 Г.	31
ФИГУРА 7: ГРУПИ ПРЕДПРИЯТИЯ СПОРЕД БРОЯ НА ЗАЕТИТЕ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПО ГОДИНИ	33
ФИГУРА 8: БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО ПОЛ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	36
ФИГУРА 9: БРОЙ ЖИТЕЛИ НА КВ./КМ. ЗА СТРАНАТА, ЮИРП, ОБЛАСТ БУРГАС И ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	37
ФИГУРА 10: ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА ЗА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	39
ФИГУРА 11: ЕТНИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	42
ФИГУРА 12: ЕТНИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ГРАД СУНГУРЛАРЕ И НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА	42
ФИГУРА 13: ЕСТЕСТВЕНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЛАСТ БУРГАС И ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПРЕЗ 2012 Г.	43
ФИГУРА 14: МЕХАНИЧНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЛАСТ БУРГАС И ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПРЕЗ 2012 Г.	44
ФИГУРА 15: МЕХАНИЧНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЛАСТ БУРГАС И ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПРЕЗ 2012 Г., ПО ПОЛ	44
ФИГУРА 16: СКЛЮЧЕНИ БРАКОВЕ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	45
ФИГУРА 17: БРАКОРАЗВОДИ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	45
ФИГУРА 18: ИКОНОМИЧЕСКА АКТИВНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ, ПО БРОЙ	48

О Б Щ И Н А С У Н Г У Р Л А Р Е

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

ФИГУРА 19: ИКОНОМИЧЕСКА АКТИВНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ, ПО ЕТНИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ	49
ФИГУРА 20: БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ЗА ПЕРИОДА 2007-2012 Г. ПО ПОЛ...50	
ФИГУРА 21: БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ЗА ПЕРИОДА 2007-2012 Г. ПО ОБРАЗОВАНИЕ	51
ФИГУРА 22: БРОЙ УЧИЛИЩА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЮИРП, ОБЛАСТ БУРГАС И ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ.....	53
ФИГУРА 23: ТЕРИТОРИАЛНО УСТРОЙСТВО НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПО НАСЕЛЕНИ МЕСТА И БРОЙ ЖИТЕЛИ.....	61
ФИГУРА 24. ВИЗИЯ, СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	84
СХЕМАТИЧНО ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИНФОРМАЦИЯ, ПУБЛИЧНОСТ И ПАРТНЬОРСТВО СА ПРЕДСТАВЕНИ НА ФИГУРА 25.....	122

УВОДНА ЧАСТ

Общинският план за развитие като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие.

Настоящият документ съответства със стратегическите цели на ЕС в областта на регионалната политика, насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните неравновесия и подобряване на жизнения стандарт и методите за управление, наблюдение и оценка в процеса на разработване и изпълнение на общинския план за развитие.

Подготовката, общият дизайн и разработването на ОПР е съобразено със следните насоки и изисквания:

- Съответствие на плана с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;
- Координация и съгласуваност с европейските, националните и местните политики за конкуренция, опазване и подобряване на околната среда и равните възможности;
- осигуряване на информация и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
- методологични работни документи на ЕК за използване на индикатори и извършване на оценки;
- спазването на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници.

1. ЦЕЛИ, ОБХВАТ И ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА

Общинският план за развитие е основният инструмент за управление на община Сунгурларе през следващите седем години. Той следва да интерпретира и конкретизира общата законодателна и стратегическа рамка на регионалното развитие в България и Европа, да изяви местната специфика и да предложи аргументирани решения за социалните, икономическите, екологичните, културните и управленските предизвикателства по пътя към устойчивото интегрирано и пространствено развитие на общината.

Съгласно определението в действащото законодателство за регионалното развитие Общинския план за развитие на община Сунгурларе е документ за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано развитие на местно ниво, който се разработи в съответствие с предвижданията на областната стратегия за развитие на област Бургас. Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие, като се отчетоха специфичните характеристики и потенциалът на общината, от една страна, и стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, съдържащи се в съответната областна стратегия за развитие за периода до 2020 г., от друга страна. Документът е оперативен и отразява предвижданията, залегнали в устройствените планове в средносрочен и дългосрочен аспект.

Той е основен елемент от системата документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие. Обемът и съдържанието на документа се определят от разпоредбите на Закона за регионално развитие и правилника за неговото прилагане. Общинският план е разположен на най-ниското ниво за планиране и определя средносрочните приоритети и цели за развитието на общината.

Общинският план следва да съответства и на заложените постановки в Концепция за пространствено развитие на община Сунгурларе, която към момента не е налична.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

2. ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ

Общинският план за развитие се разработва за 7-годишен период на действие, който съвпада с периода на действие на областната стратегия за развитие, като плановият период на документа обхваща 2014-2020 г.

3. СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

Законодателната рамка въвежда задължително изискване за съгласуваност на ОПР с основните стратегически документи на европейско, национално и областно ниво. Общинския план за развитие на община Сунгурларе за периода 2014-2020 г. е разработен в съответствие с предвижданията на Областна стратегия за развитие на област Бургас (2014-2020) г., Регионалния план за развитие на Югоизточен район (2014-2020), Националната стратегия за регионално развитие (2012-2022), Националната програма за реформи (2011-2015), Националната програма за развитие България 2020, Проект на споразумението за партньорство на Р България и ЕС за периода 2014-2020 г., стратегията „Европа 2020” от една страна и Общинския план за развитие на община Сунгурларе за периода 2007-2013, актуализацията му и секторните местни стратегии от гледна точка на приемствеността им от друга.

4. ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ

Настоящият документ е изготвен от „Институт за управление на програми и проекти” ЕООД в съдействие със служители и експерти от общинска администрация Сунгурларе. В периода юли-август 2013 г. бе организирано анкетно проучване сред жители и заинтересовани страни, с което бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

I. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият анализ на икономическото и социално развитие на община Сунгурларе е резултат от изпълнението на Договор между Община Сунгурларе и „Институт за управление на програми и проекти” ЕООД, за разработване на Общински план за развитие на община Сунгурларе за периода 2014-2020 г.

Анализът на икономическото и социално развитие има за цел да създаде актуална информационна и аналитична база за осигуряване на реалистичност и адекватност в планирането за следващия програмен период в община Сунгурларе.

Направена е инвентаризация на природно-ресурсния потенциал на община Сунгурларе, както и анализ на демографските процеси, степента на икономическо развитие, тенденциите в социалната сфера, изградеността на техническата инфраструктура, състоянието на околната среда, културно-историческия потенциал, природните ресурси, туристическите дадености и други.

Социално-икономическият анализ е метод за определяне на положителните и отрицателните страни на дадено въздействие върху обществото като цяло и играе ключова роля в процесите за формиране на политики.

Използваната методология се базира на проведени анализи, които включват:

- Преглед на актуални статистически данни;
- Преглед на най-актуалните стратегически документи;
- Преглед на регионалните, областните и местните секторни политики;
- Преглед на съществуващата правна рамка в областта на регионалното развитие;
- Идентифициране на проблемните области в развитието на общината;
- Препоръки за развитие на общината на базата на направения социално-икономически анализ и оценка на природно-ресурсния потенциал.

При изготвянето на анализа са използвани следните подходи:

- Изследователски;
- Системен;
- Прагматичен и сравнителен;
- Статистически и иконометричен;
- Качествен

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Анализът ще допринесе за по-задълбоченото идентифициране на моментното състояние на община Сунгурларе, с оглед планиране на развитието през следващия програмен период 2014 - 2020 г.

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА – ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ

Община Сунгурларе е разположена в югоизточната част на България и е включена в административно-териториалните граници на Бургаска област. На север граничи с общините Върбица и Смядово, на запад – с община Котел, на югозапад – с община Стралджа, на юг – с община Карнобат и на изток – с община Руен. Общата и площ е 795.5 кв. км., което представлява 10.6% от територията на областта. Тя е втора по големина в областта и заема 26-то място по територия в страната. Включва общо 28 населени места; административен център - град Сунгурларе и 27 села. По-големи населени места с население над 800 души са селата Манолич, Съединение и Лозарево. Голяма част от територията е слабо населена. В края на 2012 г. населението наброява 12 559 души

Районът на община Сунгурларе представлява богато съчетание от планински и равнинен релеф. Средната надморска височина е 352.7 м. Територията заема част от Източна Стара планина с долината на р. Луда Камчия и северната част на Карнобатско поле по горното течение на р. Мочурица. На север се включват и южните склонове на Котленско - Върбишкия дял на Стара планина (800 м). Общината има разнообразен релеф, поради което в отделните пунктове се наблюдава чувствителното различие в режима на климатичните елементи. Въпреки това, районът като цяло се характеризира с твърде мек климат, изразен най-добре през зимата, когато януарската температура е положителна – за най-ниските места 0° и за най-високите от 0° до 1° С. Средната минимална температура е (-3°) (- 4°)С, а в по-високите части -5°С. Климатичните ресурси на Община Сунгурларе в своето разнообразие, предлагат широки възможности за биоклиматично и стопанско развитие. Те благоприятстват за отглеждането на зърнени култури и лозя, като средните добиви са сравнително високи и устойчиви. Почвите са основен природен ресурс за значителна част от територията на общината. Развити са два основни почвени типа – канелени горски и ливадни с няколко почвени различия, подходящи за отглеждането на разнообразни земеделски култури. Водните ресурси на общината са представени от подземни и повърхностни води. В хидроложко отношение територията се отводнява от р. Луда Камчия и р. Мочурица. Преобладават тесните речни долини и множество долове, които се вливат в тях. Дебитът на водните течения е недостатъчен и често пресъхват през летния период. Най-голямата река на територията е Луда Камчия с изграден язовир “Камчия”, който служи за питейно

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

водоснабдяване на част от Варненска и Бургаска области. Общия му обем е 230.55 милиона куб. м и е с 360 м. дължина на стената. Във флористично отношение територията е повлияна от Черноморския басейн и има преходно-средиземноморски характер, налице е и богат фаунистичен състав. Богатство за общината са горските масиви, съсредоточени по склоновете на Източна Стара планина. Площта на горския фонд е 391 460 дка или 49.28% от територията на общината. В границите на общината има находища на строителни и инертни материали - глини, строителен и облицовъчен камък, варовици, чакъл и пясък. Селското стопанство и свързаната с него преработвателна промишленост заемат основен дял в икономиката на община Сунгурларе. Добре развито е и животновъдството. С най-висок дял в икономическия облик на общината е преработвателната промишленост, свързана с продуктите от растениевъдство и животновъдство. Важна по значение и с добри традиции е шивашката промишленост. Присъствие в икономическия облик на общината има и дървообработването. Добре представени са търговията и услугите. Потенциал за развитие има в различни видове туризъм – екотуризъм, ловен, селски, рекреативен и спортен. В социален аспект развитието на общината се характеризира с негативни показатели, свързани с: застаряване и намаляване на населението; ниска раждаемост; обезлюдяване на населени места; миграционни и емиграционни процеси и висока безработица. Мрежата от образователни, социални, здравни, културни и спортни структури има нужда от подобряване на МТБ и кадрово обезпечаване.

1.1. ГЕОГРАФСКО РАЗПОЛОЖЕНИЕ, ГРАНИЦИ И ОБЩА ПЛОЩ

Община Сунгурларе се намира относително встрани от важни транспортно-комуникационни трасета, както и от крупни индустриални агломерации. Това я прави до известна степен изолирана и с намалени възможности за развитие по отношение транспортни връзки и приобщаване към важни индустриални центрове. Тази даденост, както и редица други фактори, предопределят приоритетно ориентация към селското стопанство. Общата площ на община Сунгурларе е 795.5 кв. км., което представлява 10.6% от територията на областта. Тя е втора по големина в областта и заема 26-то място по територия в страната. Характеризира се със слабо населена територия.

1.2. РЕЛЕФ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

Община Сунгурларе е с разнообразен релеф. Богатото съчетание от планински, полупланински и равнинен релеф, благоприятстват развитието на земеделие, животновъдство, горско стопанство и не на последно място туризъм. Релефът на територията

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

в комбинация с други природни дадености и ресурси (почви, води, гори и др.) предоставят изключителна възможност за икономическо развитие на общината.

1.3. ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ

По отношение на стопанското развитие на община Сунгурларе, важно значение имат съществуващите находищата от глинени, варовик, облицовъчен камък, чакъл и пясък.

1.4. КЛИМАТ

Територията на общината се характеризира с чувствително различие в режима на климатичните елементи. Въпреки това, като цяло районът е с твърде мек климат. Биоклиматичните природни дадености и богатство дават широка възможност за стопанско развитие на Община Сунгурларе. Разпределението на валежите е неравномерно. Големи количества на валежите се наблюдава в по-високите части на територията и в долината на р. Луда Камчия, а по-малки в долината на р. Мочурица. Характерна за зимния период е сравнително неустойчивата снежната покривка. Добрата влажност характерна за района през пролетта и лятото е подложена на продължителни и интензивни засушавания. Скоростта на вятъра се променя често и е значително различна през цялата година. Най-висока е през зимата и пролетта – 5 м/сек, а през лятото е около 2 м/сек.

1.5. ВОДИ И ВОДНИ РЕСУРСИ

Водните ресурси са представени от подземни и повърхностни води. Територията разполага с не малко на брой водоизточници (всички речни тераси на р. Луда Камчия и р. Мочурица). Само в северната част на Сунгурларската долина водоизточниците са недостатъчни и имат непостоянен характер, а някои от тях дори пресъхват. Това налага търсене на алтернативни източници и варианти за осигуряване на вода за някои от населените места. Най-голямата река на територията е Луда Камчия. Тя не е водообилна и има непостоянен воден режим. На нея е изграден язовир “Камчия”, който се използва за питейно водоснабдяване на част от Варненска и Бургаска области и има добри възможности за изграждане на ВЕЦ. На територията съществуват микроязовири и още няколко по-малки реки.

1.6. ПОЧВЕНИ РЕСУРСИ

Почвите са основен природен ресурс за цялата територията на общината. Характерни са два основни вида почви – канелени горски и ливадни. Съществуват и няколко подпочвени разновидности. За територията на общината са подходящи за отглеждане разнообразни зърнено-фуражни и зеленчукови култури, трайни насаждения, билки и други. В някои участъци почвите са дали възможност за обособяване на ливади и пасища, които са благоприятна предпоставка за развитие на животновъдството.

1.7. ФОЛОРИСТИЧНО И ФАУНИСТИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

Богатството на флора и фауна се дължат на разнообразния релеф и топъл климат, характерни за района. Типични представители на фауната, имащи пряко или косвено значение за развитието на ловното стопанство в района са: благороден елен, сърна, дива свиня, заек, дива котка, чакал, лисица, вълк и други.

1.8. ГОРСКИ ФОНД

Горският фонд на територията на община Сунгурларе е представен от различни широколистни видове, които са предпоставка за развитие на дърводобивната промишленост, ловния и разнообразен екотуризъм. Материално-техническата база в горските територии е неподдържана и е необходимо обновяването и, с цел предлагане на конкурентни туристически услуги и привличане на потенциални туристи. Съществува възможност за използване на горския потенциал и за създаване на обособени пространства за спорт и отдих, с атрактивни условия за привличане на хора от различни възрастови групи.

1.9. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Защитени територии в България е обобщено понятие, обхващащо всички природни забележителности и защитени местности. На територията на община Сунгурларе съществуват интересни природни забележителности и защитени територии, а именно:

- скалните образувания в местността “Чифликова нива” в с.Пчелин;
- „Пробития камък” в село Бероново се характеризира с гъбообразни скални образувания от варовик;
- „Корията” в село Везенково с останки от вековна дъбова гора, която е задължително и много важно да бъде запазена;
- „Орлиците” в село Камчия е защитена територия за опазване на естествените местообитания на защитени и редки растителни и животински видове и техните съобщества и характерния ландшафт и скални образувания;
- Природна забележителност за запазване на находището от черни боровинки в село Садово;
- Природна забележителност за запазване на находищата на Урумово лале в село Терзийско.

2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

2.1. ОТРАСЛОВА СТРУКТУРА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

2.1.1. ПРОМИШЛЕНОСТ

Преработвателната промишленост е с най-голямо значение в индустриалния сектор на община Сунгурларе. Хранително-вкусовата промишленост е с най-добри условия за развитие. Важна по значение и с добри традиции е шивашката промишленост. В икономическия облик на общината важно място намират и дървообработването и металообработването. С дългогодишна традиция и най-силно представено е производството на вино и спиртни напитки. Стремежът към разширяване производството на зеленчукови и плодови консерви, брашно и хлебни изделия, млечни и месни продукти, сладководна риба и др., ще допринесе за икономическото развитие на общината и намаляване на безработицата, която е изключително голям проблем през последните няколко години. Проблемите в промишления сектор са свързани предимно с обновление на технологичното оборудване, амортизирането на сградния фонд, с ресурсното обезпечаване, с неефективност в производствените процеси и със свитото потребление. Перспективите на този отрасъл са свързани с производство на висококачествени продукти, със завишаване на контрола за качество на продукцията и не на последно място със силна подкрепа от страна на държавните институции, с привличане на нови инвестиции и с разработването на концепции и стратегии за развитие. Дървопреработвателната промишленост на територията на общината е насочена предимно към производство на паркет и други дървени изделия и материали. Добре застъпено е и производството на метли.

Машиностроенето е представено от няколко предприятия, произвеждащи хидравлични изделия, декоративни метални елементи и отливки от черни и цветни метали.

Шивашката промишленост е представена предимно от филиали на външни фирми, произвеждащи ризи, конфекция и други.

Обобщавайки, можем да кажем, че Община Сунгурларе е с най-силно развита и работеща промишленост, предимно в следните отрасли:

- хранително-вкусова;
- шивашка и текстилна;
- дърводобивна и дървообработваща;
- мебелна;
- машиностроителна и металообработваща

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Таблица 1: Промислено развитие на Община Сунгурларе

Отрасъл	Подотрасъл	Тип предприятия	Местонахождение	Значение	Размер на фирмите
Преработваща промишленост	Хранително-вкусова промишленост	Винарски, производители на високоалкохолни и напитки	Община Сунгурларе	Регионално Национално Международно	Средни Малки
	Шивашка и текстилна	Производство на конфекция	Община Сунгурларе	Регионално Национално Международно	Малки
	Дървообработка	Мебели, плоскости детски играчки и други	Община Сунгурларе	Регионално Национално	Микро Малки
	Машиностроене и металообработка	Хидравлични изделия, декоративни метални елементи, отливки от черни и цветни метали.	Община Сунгурларе	Регионално Национално Износ	Микро Малки
Строителство		Строителство, поддръжка и ремонт	Община Сунгурларе	Регионално	Малки
Добивна промишленост	Добив на строителни и инертни материали	кариери за добив на глинни, варовик, облицовъчен камък и чакъл	Община Сунгурларе	Регионално	Малки

По-известни представители в сектор „Промисленост“ на територията на Община Сунгурларе са: "ВИНЕКС СЛАВЯНЦИ"АД - най-успешно работещо местно предприятие, което е и сред най-авторитетните винопроизводители в България. Успехът му се дължи на съчетаването на старите лозарски и винарски традиции с новите модерни технологии. В производството се използват следните сортове грозде: червен мискет, мускат отонел, шардоне, ризлинг, юни блан - за бели вина и каберне, мерло, памид - за червени вина. Производственият асортимент обхваща: бели и червени вина, с гарантирано контролирано наименование за произход, трапезни вина, пенливи вина, аперитиви, вермути и пелин, ракии и бренди. Годишното производство е над 10 милиона бутилки, но капацитетните възможности са много по-големи. Главни партньори на „Винекс Славянци“АД са търговски фирми от България, Швеция, Финландия, Норвегия, Дания, Белгия, Англия, Германия, Швейцария, Чехия, Словакия, Полша, Русия, Турция, Япония и САЩ. Предприятието притежава много добре оборудвани изби за ферментация и избистряне на виното, които се намират в селата Лозарево, Славянци, Черница, градовете Сунгурларе и Карнобат. В тях се

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

обработват годишно 150 000 хектолитра вино, вермут и ракия. От 2012 г. друг винопроизводител е „Агро вин” ООД – „Шато Сунгурларе” местност Кайрак дере с капацитет 150 тона бяло, червено вино и розе. Фирмата е създадена през 2007 г. и се занимава с производство и търговия на селскостопанска продукция, грозде и винопроизводство. Други предприятия в бранша са: ЕТ “Виатекс” – месопреработка; Фуражен завод - гр. Сунгурларе; добив на мед в домашни условия. ТПК "Победа" – с. Лозарево – Произвежда детски играчки от дърво и други дребни дървени изделия. Произвеждат се и раздвижни метални стълби. Силно развито е производството на метли, включително и за износ в чужбина. Друг представител в промишления бранш е фирма „Салкъм” ООД – производствена база с. Манолич - производство на траверси за ж.п. линии и елементи. ЕТ „Бозов – Кемал Бозов” – производствена база с. Лозарево – дърводобив и дървопреработка. Фирма „ВИЙНС 78” ЕООД – дърводобив, транспорт, внос и износ на дърводелски материали, създадена през 2009 г. в с. Пчелин. Фирма „Евро Ланд 77” ЕООД – извършва строителни услуги и се занимава с внос, износ и съхранение на земеделска продукция. Една от най големите фирми, които се развиват в сектор „земеделие” е МЕССУ – ЕООД гр. Сунгурларе. Силно развито е производството на метли в региона - фирма ЕТ „Тодор Байнашев” гр. Сунгурларе и ЕТ „Руси Андреев” с. Черница, включително и за износ в чужбина. В района на с. Берово се произвеждат дървени въглища. Шивашката промишленост е представена най-силно в град Сунгурларе.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- Промишлеността на община Сунгурларе е представена най-вече на територията на град Сунгурларе. По силно изразена е преработващата промишленост, като водеща се откроява хранително – вкусовата, следвана от шивашката и дървопреработвателната. Добивната промишленост е с насоченост предимно за добиване на глини, варовик, облицовъчен камък, чакъл и други.
- Съсредоточаването на индустриалните предприятия, изключително около град Сунгурларе оказва негативно влияние върху възстановяването и съживяването на по-малките населени места
- Използването на предоставени възможности от национални, европейски и други външни донорски програми в посока развитие на бизнеса, в сектор „промишленост”, ще спрат миграционния процес на изселване на населението, създавайки условия за заетост.

2.1.2. СТРОИТЕЛСТВО

Строителството е по-слабо изразен сектор, който е засегнат в най-сериозна степен от световната финансова и икономическа криза. В тази връзка под пряко влияние на кризата е и

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

дейността на отрасъла в община Сунгурларе. Най-голям спад на предприятия в този сектор се наблюдава в периода 2008-2011 г. В ЮИРП от 3 521 предприятия през 2008 г., броят им намалява до 2 893 през 2011 г. Влиянието на кризата намира още по-силно проявление при отразяване броя на заетите лица. От 43 346 души през 2008 г., броят на заетите в строителството през 2011 г. намалява до 26 433 души.

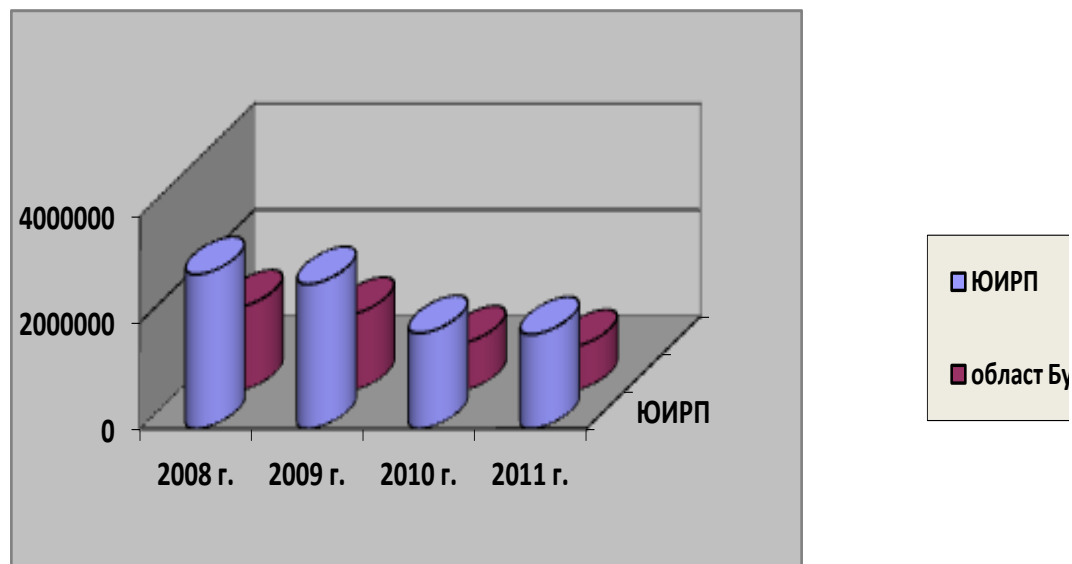
Таблица 2: Основни икономически показатели за сектор „Строителство“

Наименование	район/област/община	2008	2009	2010	2011
Брой предприятия	ЮИРП	3 521	3 612	3 161	2 893
	Община Сунгурларе	4	0	3	0
Заети лица - брой	ЮИРП	43 346	40 059	30 055	26 433

Таблица 3: Приходи от дейността на строителните предприятия по статистически райони и области (в хиляди левове)

район/ област/ община	2008			2009			2010			2011		
	общо	ново строител ство	теку щ ремо нт	общо	ново строител ство	теку щ ремо нт	общо	ново строител ство	теку щ ремо нт	общо	ново строител ство	текущ ремонт
ЮИРП	2 895 894	2 703 519	192 375	2 711 982	2 547 216	164 766	1 792 886	1 643 295	149 591	1 769 034	1 681 168	87 866
Област Бургас	1 570 181	1 480 582	89 599	1 431 304	1 360 182	71 122	893 159	850 060	43 099	826 390	786 187	40 203

Фигура 1: Дейност на строителните предприятия за периода 2008 – 2011 г. в ЮИРП област Бургас

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- Под влияние на световната икономическа и финансова криза строителният бранш в общината, изпитва сериозни затруднения. Налице е тенденция към намаляване, както на работещите предприятия, така и на заетите лица в този сектор.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

2.1.3. ЗЕМЕДЕЛИЕ

Обработваемата земя в общината е 275 536 дка, което е около 35% от общата територия. Това прави 17,8 дка на жител (за областта този показател е 7,5 дка, а за страната – 6,3 дка) и е отлична предпоставка за ефективно местно земеделие и възможност за заетост и доходи на местното население. Най-голям дял от обработваемите земи имат нивите – 223 892 дка или 82.7%, следвани от трайните насаждения – 33 896 дка (12.5%), ливадите - 4 300 дка (1.6%). Поливни са 24,1% от обработваемите земи. Перспективите на общината в земеделието са свързани главно с растениевъдството и най-вече лозарството, зърнопроизводството, зеленчукопроизводството, овощарството и тютюнопроизводството. Условието са благоприятни и за развитие на говедовъдство и овцевъдство, както и за отглеждане на други видове животни, предимно в личните стопанства. С особено голямо значение и дял в селското стопанство на общината се явява лозарството. Подходящите климатични и почвени условия, както и традициите и опита на местните производители, поставят отглеждането на грозде и преработката му във вина и спиртни напитки на водещо място в общинската икономика. Площите, заети с лозя са с тенденции за допълнително увеличаване. Приоритетно място в растениевъдството заемат пшеницата, ечемикът и слънчогледът. Тютюн се произвежда предимно в селата по поречието на р. Луда Камчия, което се свързва с опита в това производство на населението от тези села. Почвените и климатичните условия са благоприятни за овощарството и при подходящи стимули, наличие на пазари и добри цени би могло да се развива успешно на територията на общината (праскови, череша, ябълки, ягоди, малини и др.). Зеленчукопроизводството е по-слабо застъпено. Отглеждат се основно картофи, моркови, лук и карфиол. Добри условия и възможности има за култивиране и отглеждане на по-нетрадиционни култури като билки, гъби, орехи и др. подобни. Животновъдството е втори основен подотрасъл на селското стопанство в общината, той е профилиран в областта на говедовъдството, свиневъдството и овцевъдството. Развива се от фирми, едри земеделски производители и в личните стопанства. В последните години се развива изключително в частния сектор. Високите производствени разходи и ниските изкупни цени на продукцията от животновъдството са причина за отлив от този отрасъл. В бъдеще развитието на отрасъла, залага на увеличаване на държавните субсидии за по-малките семейни ферми и чрез външно безвъзмездно подпомагане. Перспективите в отрасъла са към създаване и развитие на семейни ферми с по-малък брой животни, с механизирани и модернизирани работните процеси. Все още стои проблема с единодействието на местни сдружения на селскостопанските производители, които да подпомагат съответното производство и съдействат за извоюване на общи, по-силни позиции

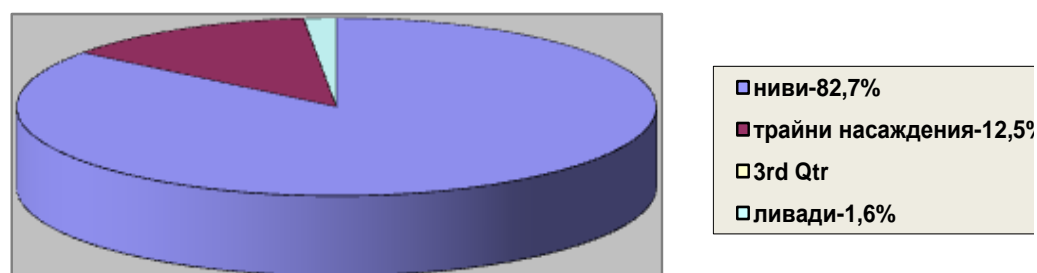
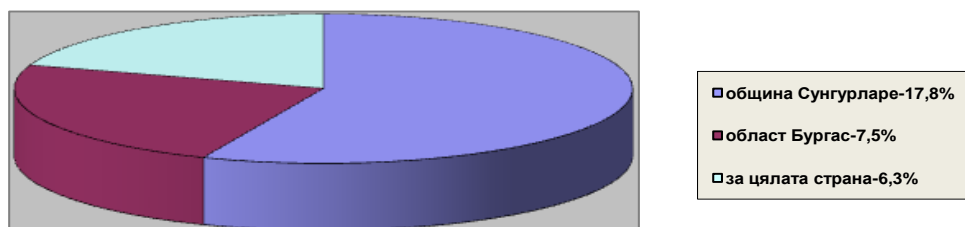
ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

по отношение цени, пазари, качество, конкурентоспособност и т. н. Много подходящи за развитие на този бизнес са местните сдружения на лозарите, зърнопроизводителите, тютюнопроизводителите, животновъдите и др. В общината няма обособени официални пазари за изкупуване на селскостопанската продукция. Голяма част от продуктите се предлагат на нерегламентирани за целта места, при импровизирани условия, без осигуряване на контрол и гарантиране на качеството им.

Селскостопанската техника и сградния фонд са достатъчни като брой, но се нуждаят от непрестанно обновление и модернизиране.

Фигура 2: Обработваеми площи в страната, ЮИРП, област Бургас и община Сунгурларе

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

При така анализираните потенциали и основни проблеми на досегашното развитие на селското стопанство, могат да бъдат формулирани някои основни изводи за тенденции и насоки за перспективно развитие :

- с най-добри условия за развитие на интензивно селско стопанство са лозарството и зърнопроизводството, където релефните и почвените условия, както и сравнително големия размер на нивите, благоприятстват такова развитие;
- в планинските землища условията са неблагоприятни за интензивно земеделие, но съществуват възможности за развитие на планинско пасищно животновъдство на базата на значителния размер пасища, както и на добива на сено от естествените ливади;
- значителен размер обработваеми земи не се използват. Основни причини са раздробяването на земеползването, са трудната достъпност поради липсата на пътища, както и застаряването на населението;
- в съответствие с почвените и климатични ресурси, овощарството е възможно да се превърне в един от структуроопределящите подотрасли;
- наложителни са промени във формата на стопанисване, които да доведат до създаване на по-едри съвременни стопанства. Това може да се осъществи чрез външно европейско безвъзмездно финансиране;
- увеличение на субсидиите за земеделските производители, които да имат стимул, да развиват дейността си и да разработват и по-ниско продуктивни земи;
- при внедряване на подходящи форми на стопанисване и технологии, съществуват условия за производство на екологични чисти продукти от животновъдството.

2.1.4. ГОРСКО СТОПАНСТВО

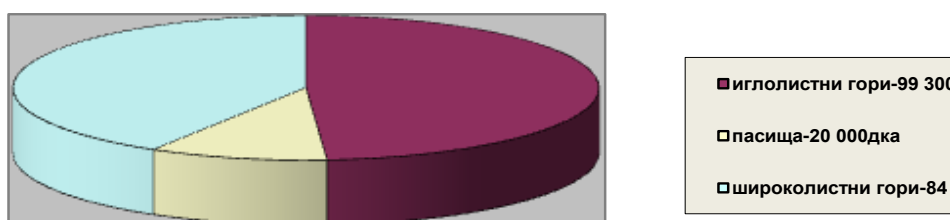
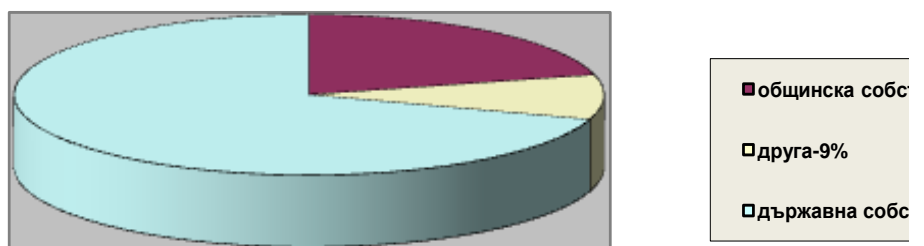
Площта на горския фонд е 391 460 дка и включва разнообразни растителни видове. От общата площ 70% са държавните гори, 21% са общинските и 9% на други юридически лица. Основните дейности на горското стопанство в общината са свързани с дърводобив, дървообработване и залесяване. Има значителен ресурс и възможности за осигуряване на алтернативна заетост в дейност залесяване. Горското богатство от видове е добра възможност и за развитие на лова и риболова. То има едно от основните предимства в общината, а именно: развиване на дейности като екотуризм, рационално и екологично добиване на билки, горски плодове и гъби. Залесената площ е 39 266 ха. Горските площи се стопанисват от държавно горско стопанство(ДГС) - Бургас. Най- високата точка в района на

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

стопанството е 985 м н.в., а най-ниската – 150 м н.в. ТП”ДГС Сунгурларе” е включено изцяло в границите на Община Сунгурларе. Горите в района на горското стопанство са предимно широколистни(семенни и издънкови) Семенните насаждения са предимно от бук, зимен дъб, габър, благун и цер, като в състава им участват още ясен, явор и други. Издънковите насаждения са от бук, габър, цер и други. Създадени са иглолистни култури от черен бор, бял бор и атласки кедр. През последните години се осъществява залесяване предимно с акация и червен дъб. Поради голямата площ и богато видово разнообразие, горите са източник на ценни строителни асортименти и дърва за битово потребление. Горските насаждения и създадените култури спомагат за регулирането на климата, акумулират големи количества от падналите валежи, намаляват скоростта на водния отток и това предпазва почвата от ерозия, а за водните течения осигурява постоянен воден режим. Добивът на дървесина и нейната реализация се осъществява от частни фирми. В държавното горско стопанство и местните ЛРС, организират и провеждат мероприятия за увеличаване на дивечовите и рибни запаси, а оттам и увеличаване на добива на дивечово месо и риба. Като цяло екологичната обстановка е благоприятна за развитието на здрави и жизнени дивечови популации. Иглолистните гори са 99 300 дка и са представени от бор и ела, а широколистните - 84 000 дка, преобладаващи видове са дъб, бук и клен. Горските пасища са близо 20 000 дка. Държавното лесничейство в с. Садово поддържа 92 дка горски разсадник, в който се отглеждат около 2000 фиданки. Ежегодно се залесяват близо 2000 дка нови гори.

Фигура 3: Видове горска площ в община Сунгурларе

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- добре развита и функционална дърводобивна и дървопреработвателна дейност;
- перспективи за доразвиване на лова и риболова, рационално и екологично ползване на диворастящите билки, горски плодове, гъби и т.н;
- горското стопанство на общината е стратегически резерв за развитието на туризма;
- постоянно залесяване на площи от горския фонд ;
- 70% от наличния горски фонд е стопанисван от държавата;
- постоянен запас от дървесина;
- наличие на горски разсадник.

2.1.5. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

В транспортно отношение Община Сунгурларе е сравнително добре развита. През територията и преминават пътища от републиканската пътна мрежа, които осигуряват връзка на Северна и Североизточна България и с южните части на Източна България (вкл. ж.п връзка), а на запад се осъществява връзката на общината с другите части на България. На територията на общината, съществува добре изградена пътна мрежа с пътища I, II и III клас от РПМ, и стопанисвана от общината четвъртокласна пътна мрежа и местни пътища. През последните няколко години се наблюдава тенденция на влошаване състоянието на пътищата от републиканската пътна мрежа. Необходимо е държавата да търси възможности и варианти за безвъзмездно финансиране на проекти за подобряване състоянието на тази пътна мрежа. Вътрешната пътна мрежа е развита добре и осигурява удобни транспортни връзки на всички населени места от общината с общинския център. Селищата се свързват помежду си основно с пътища от четвъртокласната пътна мрежа, но състоянието на част от общинските пътища е изключително лошо и неподдържано. Много сериозно трябва да се подходи към поддържането на общинските пътища и поетапното им доизграждане. Уличната мрежа в цялата община е изградена преди повече от 60 години и е в лошо състояние. Тя е силно амортизирана и се нуждае от текущи, а някъде и основни ремонтни дейности. Междуселищният транспорт е добре уреден и осигурява добро транспортно обслужване между общинския център и останалите населени места в общината, както и връзките по отношение на съседни общини и страната. Има редовни, ежедневни линии до почти всички населени места. Ученическият транспорт е обезпечен от общината. Автогарата в град Сунгурларе е единствена за общината. През територията на Община Сунгурларе преминава ж.п. линия с начална гара Карнобат и направление - Варна и Шумен, която е единствената връзка между южните и северните части на Източна България. Железопътната мрежата

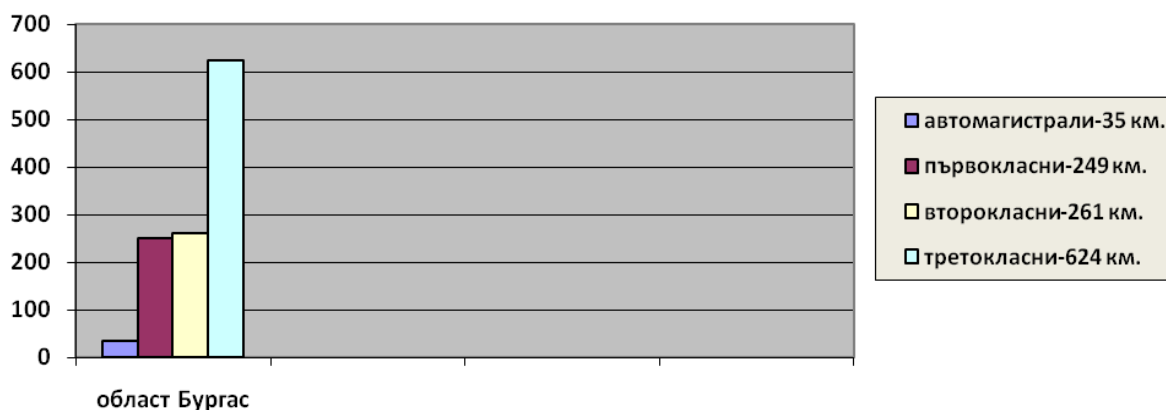
ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

осигурява алтернативен транспорт и за жителите на населените места, през които преминава линията и в повечето случаи, това е предпочитаният вид транспорт от тях.

На територията на общината се предлагат услугите на всички кабелни оператори. Всички населени места имат ефирно покритие с радио и телевизионен сигнал. Кабелни оператори предоставят телевизионни програми в гр. Сунгурларе и с. Лозарево, но останалите населени места все още не ползват такава услуга. Възможности за интернет има за всички населени места, като качеството на връзката е на добро ниво. Интернет услуги за града с добро качество предлага и местният Бизнес център към програма “Jobs”. Пощенски станции има в почти всички населени места на общината, с изключение на селата Дъбовица, Горово, Костен, Климаш, Босилково, Камчия и Завет.

Фигура 4: Републиканска пътна мрежа според класа на пътя към 31.12.2012 г. в област Бургас

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- от 2009 г. досега е налице нарастваща тенденция по отношение на функциониращите предприятия в транспортната и съобщителната сфери;
- реализират се повече приходи от продажби;
- от 2010 г. се наблюдава и ръст в броя на заетите лица;
- кризата влияе негативно върху размера на ДМА в отрасъла и низходящата тенденция се запазва през периода 2007-2011 г.

2.1.6. ТУРИЗЪМ

Община Сунгурларе има потенциал за развитие на туризма, но е необходима инициатива от бизнес средите за съответните инвестиции. Няма изградени хотели, което се явява недостатък. Удачно е да се изследват възможностите за построяване на малки частни хотели и да се положат усилия за изследване, а на по-късен етап и прилагане на различни видове туризъм, подходящи за местните условия. Разработването и предлагането на

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

подходящи и достъпни туристически пакети и от туроператори, придружени от добра реклама на туристическия потенциал на общината, ще направят територията атрактивна и популярна в цялата страна. Необходими са алтернативни източници за финансиране на инициативи в областта на туризма. Природните забележителности, носят изключителен потенциал за развитие на туризма в района, а оттам и за местната икономика.

Таблица 4: Дейност на средствата за подслон и местата за настаняване в община Сунгурларе

Община Сунгурларе	Общо				
	2007	2008	2009	2010	2011
Реализирани нощувки в средствата за подслон и местата за настаняване - брой	639	599	613	357	282
Реализирани нощувки в средствата за подслон и местата за настаняване - брой	104	58	70	75	40
Приходи от нощувки в средствата за подслон и местата за настаняване - хил.лв.	0	0	0	0	0

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- има общинска програма за развитие на туризма;
- следване и синхронизиране с промените и темповете на растеж на националния туризъм;
- пазарният дял не съответства нито на потенциала на търсене, нито на количеството и качеството на туристическите ресурси на общината.

2.1.7. УСЛУГИ

Търговията и услугите на територията на общината са сравнително добре развити и задоволяват основните потребности на населението в тази сфера. Добри традиции и възможности има и в занаятчийството. То се явява както самобитен тип дейност, осигуряваща поминък на населението, но може да бъде и доходна атракция, предлагана за туристи. Необходимо е по-задълбочено изучаване и популяризиране на местните занаяти. Изключително важно условие за бъдещето на занаятчиите е сдружаването им в местна структура.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- дейността на предприятията от сектор „Търговия” и „Услуги” не е повлияна от икономическата и финансовата криза

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

- наблюдава се ясно изразена, устойчива тенденция към запазване и/или леко нарастване на основните икономически показатели.

2.2. ВОДЕЩИ СЕКТОРИ И ОТРАСЛИ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

Социално-икономическият комплекс на община Сунгурларе се анализира и оценява по четири основни показатели: брой на активните стопански субекти; нетни приходи от продажби (в хил. лв.), брой на заетите (наетите) лица и размер на ДМА. При характеризирането му се прилага секторно-отрасловият подход. В първичния сектор се включва аграрният сектор и горското стопанство (вкл. лов и риболов) и добивната промишленост. Вторичният сектор включва индустриалните отрасли (преработваща промишленост), а третичният сектор – всички обслужващи отрасли (т.нар. сектор на услугите).

С водещи икономически функции в община Сунгурларе е вторичния сектор, допълван от обслужването, което я определя като община с промишлено-обслужващи функции.

За икономическото развитие на общината много важна роля играе аграрния сектор, който включва не малък брой на заетите лица.

Индустриалният сектор определя икономическия облик на община Сунгурларе. Той е представен от различни отрасли на преработвателната промишленост. Добивната промишленост е развита в добиването на варовици, глина, облицовъчни камъни, чакъли и др. Динамиката в развитието на индустриалния сектор е под влиянието на икономическата криза. В периода 2007–2011 г. размерът на нетните приходи от продажби намалява значително, съответно и броя на зетия персонал. По отношение на функциониращите предприятия не са настъпили съществени промени. Увеличение се наблюдава единствено по отношение размера на ДМА, с които разполагат стопанските субекти.

Секторът на услугите е с параметри, подчертаващи степента на развитие на обслужващите функции. В броя на регистрираните субекти в обслужващата сфера и заетите, се наблюдава лек спад. Налице е слаб спад и по отношение на нетните приходи от продажби. Подобно на индустриалния сектор, също има увеличение в размера на ДМА.

2.2.1. ВОДЕЩИ ОТРАСЛИ В ОТДЕЛНИТЕ СЕКТОРИ

Общо наетите лица в община Сунгурларе, спрямо наетите в областта и Югоизточен район на планиране през 2012 г. са представени по-долу в табличен вид. С по-висок от средния относителен дял през всички години от петгодишния период се очертава сектор „Преработваща промишленост”. Намаляваща тенденция е налице в сектора, но относителният дял е доста над средния за общината. В този сектор са наети най-много от всички наети в община Сунгурларе. Вторият „по масовост” сектор в общината е

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

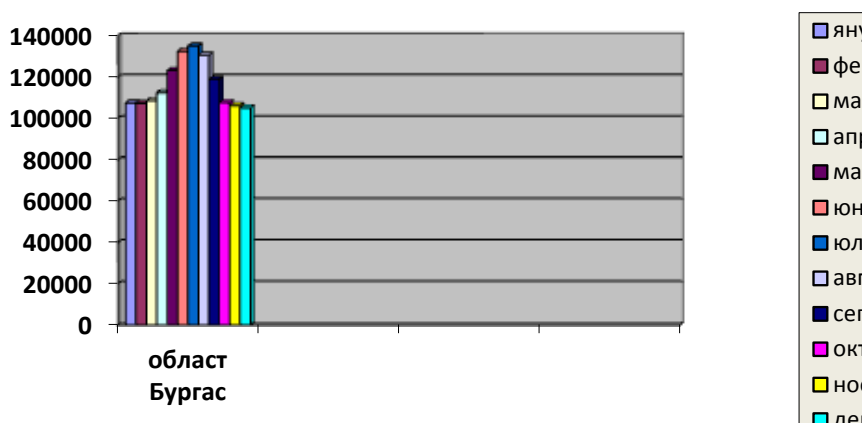
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

отрасъл, „Търговия и услуги”. Тенденция към увеличение се наблюдава в секторът „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти и далекосъобщения”, който надминава средния относителен дял през 2010 г. и 2011 г. В обратната ситуация изпада сектор „Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване”, при се наблюдава спад.

Таблица 5: Наети лица по трудово и служебно правоотношение през 2012 г. в ЮИРП и област Бургас

Стратегически район, област, община	Месеци											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
ЮИРП	280685	278686	278819	282670	293423	302930	303852	299317	288120	276775	274674	272043
Област Бургас	107428	107239	108464	112357	123181	132448	135053	130594	118924	107573	106204	105040

Фигура 5: Наети лица през 2012 г. в област Бургас

През 2007 г. данните за наетите лица в сектор „Операции с недвижими имоти” са обединени заедно с наетите лица в сектор „Наемодателна дейност и бизнес услуги”.

В отраслите от *първичния сектор* най-добре развити са селското и горското стопанство. Физикогеографските условия (богато разнообразие на релеф, климат и почви) и структурата на поземлените ресурси, както и регулираната горскостопанска дейност, са фактори за развитието на земеделско и горско стопанство.

Вторичният сектор, включващ отрасли от преработващата промишленост, е с многоотраслов характер. С определени традиции и със завоювани позиции на пазара са промишлени производства от отраслите „Производство на продукти от хранително-вкусовата промишленост”, „Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях, печатна дейност” и „Производство на мебели, ремонт и инсталиране на машини и оборудване, производство, неклассифицирано другаде”.

Строителството, разглеждано и оценявано като икономическа дейност, също изпитва

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

последниците от реструктурирането на общинската икономика. Основните икономически параметри, които го характеризират показват, че се реализира основно на предприемачески принцип, като водещ е частният сектор. Броят на заетите в строителството след 2008 г. показва спад спрямо заетите в областта.

Като значими отрасли спрямо областта за периода 2008-2011 г. в общината могат да се отличат: „Преработваща промишленост”, „Транспорт, складиране и пощи”, „Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване”. „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения” от друга страна се превръща в значим едва през последните две години от периода. На национално ниво значими са само отраслите „Селско, горско и рибно стопанство”, „Преработваща промишленост”, „Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване”, като последният получава коефициент над единица за първите три години от периода.

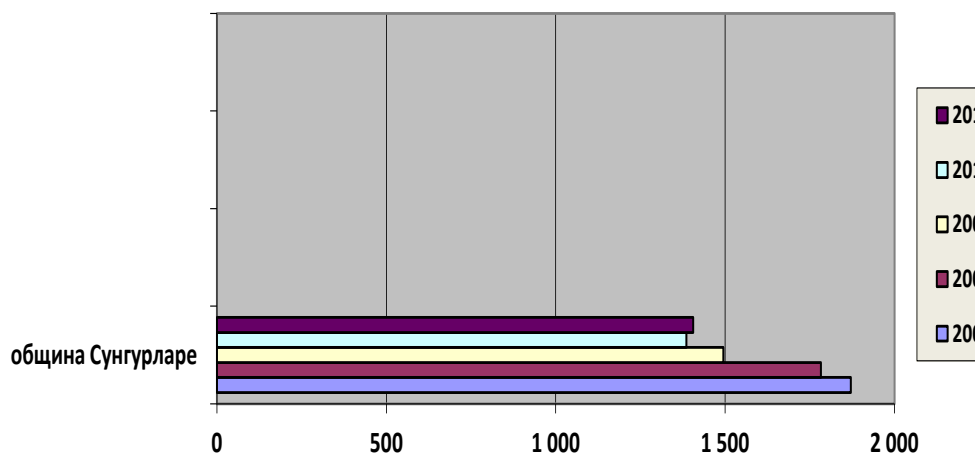
Таблица 6: Среден списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Сунгурларе по години

Отраслов сектор	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	1 871	1 783	1495	1386	1406
Селско, горско и рибно стопанство	159	134	182	188	199
Преработваща промишленост	655	587	430	330	312
Строителство	0	18	0	0	0
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	125	141	148	152	154
Транспорт, складиране и пощи	167	176	107	105	90
Хотелиерство и ресторантьорство	10	11	14	15	10
Операции с недвижими имоти	23	0	9	14	15
Професионални дейности и научни изследвания	0	2	6	5	0
Административни и спомагателни дейности	0	141	122	105	0
Образование	248	242	221	209	211
Хуманно здравеопазване и социална работа	75	78	87	95	95
Други дейности	180	36	44	26	37

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Фигура 6: Наети лица през 2012 г. в община Сунгурларе за периода 2007-2011 г.

2.2.2. ДРУЖЕСТВА С ОБЩИНСКО УЧАСТИЕ

От 2013 г. в община Сунгурларе функционира общинско предприятие „Благоустройство и комунални дейности“. В предприятието са разкрити 50 работни места и има статут на специализирано общинско звено за изпълнение на местни дейности и услуги. Дейността на предприятието се финансира от общинския бюджет и/или от извънбюджетни сметки и фондове.

БКД ще осигурява качествено сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъци, както и поддържане на съществуващото сметище. То ще отговаря и за снегочистването и опесъчаването на улиците в град Сунгурларе. Новосъздаденото предприятие ще стопанисва и поддържа зелените площи, гробищните паркове, ще ремонтира и реконструира обекти, мрежи и съоръжения на техническата общинска пътна инфраструктура. БКД поема ангажимента и към общински приют за безстопанствени кучета.

2.2.3. ПРЕДПРИЯТИЯ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

Важна отличителна черта на съвременния социално-икономически комплекс на община Сунгурларе е засилената роля на малкия и средния бизнес. Оценка и характеристиката на общинската икономика, показват, че наред с мястото, което имат големите търговски дружества, определящи икономическата структура и производствената специализация, не по-малка е и значимостта на малкия и средния бизнес. На територията на община Сунгурларе се наблюдава картина, характерна и за цялата страна – висок брой на много малките (т.нар. “микропредприятия”) с брой на заетите до 9 души. Тази особеност в

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

създаването на малки търговски дружества (с персонал от 10 до 50 д.) в първите години на прехода и днес е отличителна черта на икономическите структури в сферата на производството и обслужващия сектор. Класификацията на търговските дружества по брой на заетите лица (по действащата в България законова уредба) на микро, малки, средни и т.н. дава възможност да се оцени ролята на т.нар. малък и среден бизнес за икономическото развитие на отделните териториални единици.

При определяне на икономическия облик на община Сунгурларе решаваща е ролята на: "ВИНЕКС СЛАВЯНЦИ" АД - най-успешно работещо местно предприятие, което е и сред най-авторитетните винопроизводители в България. Успехът се дължи на съчетаването на старите лозарски и винарски традиции с новите модерни технологии. Годишното производство е над 10 милиона бутилки, но капацитетните възможности са много по-големи. От 2012 г. друг винопроизводител е „Агро вин” ООД – „Шато Сунгурларе” в местност „Кайрак дере” с капацитет 150 тона бяло, червено вино и розе. Фирмата е създадена през 2007 г. и се занимава с производство и търговия на селскостопанска продукция, грозде и винопроизводство.

Представител в промишления бранш е и фирма „Салкъм” ООД с промишленостна база с. Манолч, произвежда елементи и траверси за жп линии. ЕТ „Бозов – Кемал Бозов” с промишленостна база село Лозарево. Дейността и е свързана с дърводобив и дървопреработка. Фирма „ВИЙНС 78” ЕООД, с дейности: дърводобив, транспорт, внос и износ на дърводелски материали, създадена през 2009 г. с местонахождение в с. Пчелин. Фирма „Евро Ланд 77” ЕООД, извършва строителни услуги и се занимава с внос, износ и съхранение на земеделска продукция. Една от най големите фирми, които се занимават със земеделие е МЕССУ – ЕООД в гр. Сунгурларе. Силно развито е производството на метли в региона от фирмите ЕТ „Тодор Байнашев” в гр. Сунгурларе и ЕТ „Руси Андреев” в с. Черница. Те предлагат продукцията си и в чужбина. ЕТ “ВИАТЕКС” – дейността на фирмата е свързана с месопреработване В района на с. Берово се произвеждат дървени въглища. Шивашката промишленост е представена най-силно в град Сунгурларе. Фуражен завод - гр. Сунгурларе, произвежда фуражни смеси.

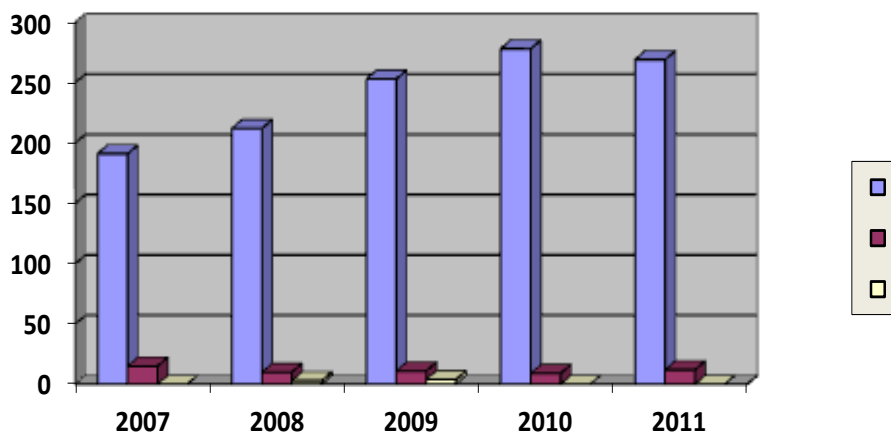
ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Таблица 7: Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия по групи предприятия според броя на заетите в община Сунгурларе по години (в хиляди левове)

групи предприятия за община Сунгурларе	година	предприятия брой	произведена продукция	приход и от дейността	нетни приходи от продажби	разходи за дейността	печалба	загуба	ДМА
ОБЩО ЗА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	2007 година	208	44889	58631	56621	56328	3057	1074	35971
Микро до 9 заети		191	8075	19690	19099	18589	1324	301	11290
Малки от 10 до 49		15	9446	10571	9692	9146	1513	196	5576
ОБЩО ЗА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	2008 година	225	51456	67630	57427	63618	6335	2663	41932
Микро до 9 заети		212	11163	21738	16747	20831	2870	2027	13218
Малки от 10 до 49		10	0	0	0	0	0	0	0
Средни от 50 до 249		3	0	0	0	0	0	0	0
ОБЩО ЗА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	2009 година	268	41860	61954	51255	60263	3749	2431	37418
Микро до 9 заети		253	9155	23682	20142	23385	2036	1875	11821
Малки от 10 до 49		11	0	0	0	0	0	0	5883
Средни от 50 до 249		4	0	0	0	0	0	0	19714
ОБЩО ЗА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	2010 година	289	43 826	61 034	50 311	57 304	5 222	1 881	44 252
Микро до 9 заети		278	14 659	27 594	22 915	25 242	2 806	629	18 208
Малки от 10 до 49		9	6 730	9 508	7 008	9 529	1 161	1 252	5 453
ОБЩО ЗА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ	2011 година	284	48 751	69 333	56 798	62 891	7 297	1 697	46 808
Микро до 9 заети		269	15 158	27 541	21 996	24 078	3 743	621	15 863
Малки от 10 до 49		12	10 872	15 668	11 402	13 883	1 913	440	9 082

Фигура 7: Групи предприятия според броя на заетите в община Сунгурларе по години

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

2.2.4. ТЕХНОЛОГИЧНА МОДЕРНИЗАЦИЯ И ИНОВАЦИИ В

ПРЕДПРИЯТИЯТА

На територията на община Сунгурларе няма данни за МСП, които са се възползвали от възможностите, които е предложила Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” в периода 2007-2013 за технологична модернизация на производството си.

За периода 2009-2011 на територията на целия Югоизточен район няма данни за направени разходи за научно - изследователска и развойна дейност.

За периода 2007 – 2013 на територията на общината няма и предприятие, което да е внедрило иновация в своята дейност и да се е възползвало от възможностите, които предлага ОПРКБИ в тази област.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- функционира новосъздадена общинска фирма „Благоустройство и комунални дейности”, с много по вид дейности и ангажименти;
- най-голям дял от произведена продукция в община Сунгурларе, отчита „ВИНЕКС СЛАВЯНЦИ”АД;
- микро предприятията с брой на заетите до 9 човека, са ангажирали с най-голям брой заети;
- преобладаващата част от фирмите, които осъществяват дейност на територията на община Сунгурларе са микро предприятия с брой на заетите до 9 човека;
- няма големи предприятия с брой на заетите над 250 човека.

2.3. ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ПРОЦЕСИ

Икономическото развитие на община Сунгурларе, а и на областта, съответства на икономическото развитие на страната. В годините на икономически растеж, икономиката на общината се развива добре, увеличават се производството, продажбите на стоки и услуги, повишава се жизненият стандарт на населението и др. Първите сигнали за започването на кризата са през третото тримесечие на 2008 г., а когато и през следващото тримесечие е регистриран спад в БВП, то според използваната методика, страната е в криза. От 2009 г. българската икономика се развива в условията на криза и нейното влияние се усеща в намаленото производство, закритите работни места, повишаване на безработицата, свитото потребление и др. Икономиката на община Сунгурларе се характеризира с преобладаващ дял на селското стопанство и свързаната с него преработвателна промишленост. С най-висок дял в икономическия облик на общината е преработвателното производство на продуктите от

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

растениевъдство и животновъдство. Това са основните местни отрасли и източници на доходи за населението.

Добро развитие се наблюдава в търговията и услугите, задоволяващи потребностите на местното население. Потенциал и добри перспективи има и по отношение на туризма, но преди всичко такъв, свързан с местната специфика – винен, селски, природосъобразен, ловен, рекреативен, спортен и комбинации от тях.

Последните данни за състоянието на бизнеса показват лек спад в броя на микро, малки и средни фирми. Това е показател за влошена икономическа среда за развитие на бизнеса на територията на общината. Наблюдава се сериозно намаляване на броя на заетите, произведената продукция и приходи от продажби. От аналитичните данни се вижда най-голям спад в отрасъл: „Строителство” и запазване в сектор “Търговия и услуги”. Тенденция за развитие и постигане на добри финансови резултати се очакват преди всичко в отрасъл селското стопанство и неговите подсектори. Благоприятна тенденция е насочването на бизнеса предимно към този сектор и влагането на средства в дълготрайни материални активи. Което от своя страна е индикатор за съживяване на местната икономика

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- добре развито селско стопанство;
- добро развитие в горския сектор;
- хранително-вкусовата промишленост е определяща за развитието на общината;
- по-слабо участие в икономическото развитие на строителния сектор;
- икономическата криза оказва влияние и води до спад на предприятията, броя на заетите лица и реализираните приходи от продажби във вторичния (промишленост) и третичния (услуги) сектор;
- добра тенденция по отношение на размера на ДМА, т.е. в условията на криза стопанските субекти инвестират в придобиване на нови ДМА;
- като водещи за общината отрасли от промишлеността се налагат „Хранително-вкусова” и „Дървообработваща”;
- община Сунгурларе притежава конкурентно предимство в производството на вина и спиртни напитки.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

3.1. ДЕМОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

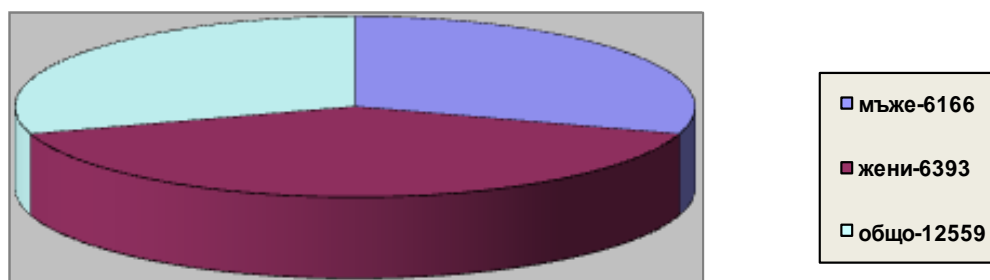
3.1.1. БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ

По данни от преброяването през 2011 г. населението на община Сунгурларе наброява 12 559 жители, което представлява 24,6% от населението на област Бургас. През последните 5 години се наблюдава трайна тенденция към намаляване броя на населението на община Сунгурларе. Тази тенденция е характерна както за област Бургас, така и за Югоизточния статистически район. С най-големи темпове населението намалява в малките населени места. Това намаление сравнено с темповете на областта и района, не е много голямо, но спрямо страната, е много по-интензивно. Средно на година населението намалява с малко над 1%. В общинския център – гр. Сунгурларе към края на 2012 г. живеят 3 162 души., което представлява 40% от общото население на общината.

Таблица 8: Брой на населението по териториални единици и пол

Териториална единица	Население към 31. 12. 2012 г.		
	Общо	Мъже	Жени
ЮИРП	1 067 283	521 411	545 872
Област Бургас	309 499	150 298	159 201
Община Сунгурларе	12 559	6 166	6 393

Фигура 8: Брой на населението по пол в община Сунгурларе

Анализирайки демографското развитие по години на преброяване, могат да се установят две противоположни тенденции. До 80-те години на XX век в страната е налице непрекъснато нарастване на броя на населението, като прираст с най-високи стойности се отчита през средата на миналия век, след което темпът на нарастване постепенно спада, но запазва положителната си стойност. В резултат на неблагоприятните демографски процеси (отрицателно естествено възпроизводство и миграции) периодът 1975-2011 г. се

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

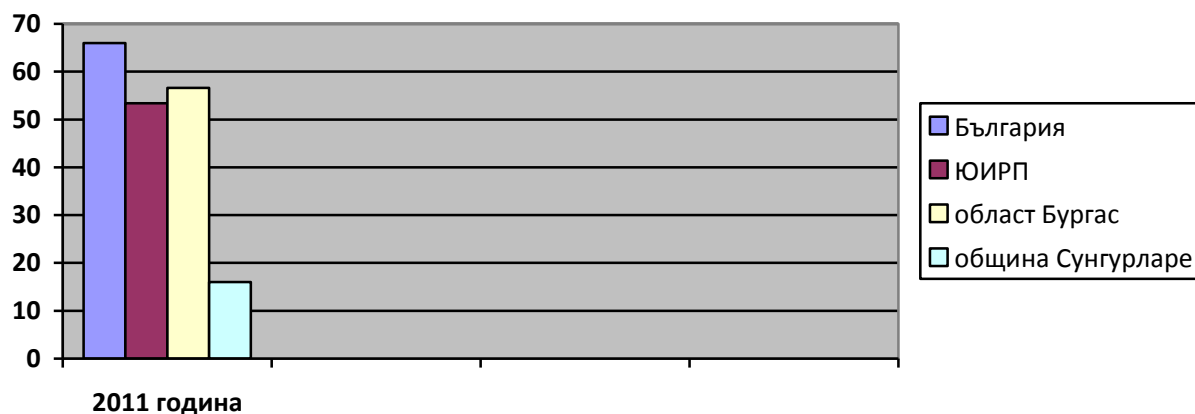
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

характеризира с непрекъснато намаляване на броя на населението. Аналогично е развитието и на община Сунгурларе - намаляване броя на населението се отчита по-късно – след 1985 г. Населението в селата от общината започва да намалява още през 1946 г. и тази тенденция се запазва през целия 60-годишен период. За отбелязване е фактът, че за посочения период, обезлюдяването на селата в общината се извършва със същата скорост, с която се увеличава населението в гр. Сунгурларе. През последните години интензитетът в динамиката на населението на общината намалява в резултат на взаимосвързаното влияние на демографските и социално-икономическите условия, като темповете, с които намалява градското население са по-бавни от темповете на намаление на селското население.

3.1.2. ГЪСТОТА НА НАСЕЛЕНИЕТО

Общата площ на територията на община Сунгурларе е 795.5 кв. км, което представлява 10,6% от територията на област Бургас. Установената тенденция към намаляване на броя на населението в общината води до тенденция към намаляване и в гъстотата на населението. Гъстотата на населението в общината е 15,8 д/кв.км и е по-малка в сравнение с тази в страната и в Югоизточния район на планиране.

Фигура 9: Брой жители на кв./км. за страната, ЮИРП, област Бургас и община Сунгурларе

През 2011 г. в България на един км² се падат около 66 жители, в Югоизточен район – 53,4 жители, в област Бургас – 56,6 жители и в община Сунгурларе – 16 жители. Гъстотата в град Сунгурларе е много по-висока от тази в общината.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

3.1.3. СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО ВЪЗРАСТ, ПОЛ И НАСЕЛЕНИ МЕСТА

Структурата на населението по полов признак е сходна с тази в страната. По данни през 2012 г. броят мъжете е 6 166, а жените – 6 393, като съотношението е както следва: 1 000 мъже спрямо 1 037 жени, при средно за страната 1054.

Общо за общината, структурата е доста устойчива. Измененията в броя на населението на общината са свързани с неговата възрастова структура. Продължава процеса на застаряване на населението, който се изразява в намаляване на относителния дял на децата до 15 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече навършени години. Контингентите във възрастовата група 15-64 г., от която основно се формира работната сила, намаляват в абсолютен размер, но запазват относителния си дял (около 65% от общото население). Увеличава се делът на възрастното население (на 65 и повече години). Възрастовата структура на населението на общината е по-неблагоприятна в сравнение с тази на областта, района и страната по отношение на младите хора. Делът на населението в “активните възрастови групи” (15-64 г.) е сходен с този на областта и района.

Анализирайки моментната ситуация се вижда, че населението на общината застарява, а делът на младото население е много по-малък спрямо този на възрастните лица. Населението в трудоспособна възраст е от съществено значение за трудовия потенциал на общината.

Полово-възрастовите диаграми за 2011 г. показват обърната пирамида на населението. Това идентифицира основния проблем, свързан с демографската политика в общината.

Таблица 9: Население към 01.02.2011 г. по области, общини, населени места и възраст

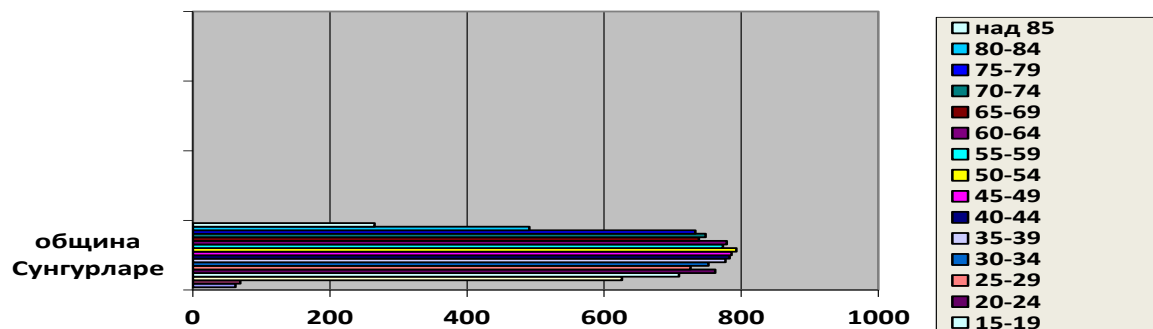
област, община, населено място	общо	възрастови групи (в навършени години)																	
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
Област Бургас	212902	10972	9298	9221	10170	13353	15434	18040	18523	15397	14433	15427	15804	15296	10057	8313	6700	4426	2038
Община Сунгурларе	12559	624	694	626	709	762	726	752	777	783	786	793	773	779	738	748	733	491	265
град Сунгурларе	3226	201	218	201	195	210	177	220	221	230	206	234	206	197	141	147	118	65	39
село Балабанчево	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
село Берово	94	5	4	-	-	7	8	1	3	3	5	6	7	7	8	11	5	8	6
село Босилково	83	1	-	-	1	1	5	2	1	6	7	13	10	10	10	2	8	4	2
село Ведрово	107	1	2	-	2	4	1	2	6	3	3	4	5	11	10	12	20	15	6

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

село Везенково	429	22	30	17	28	40	32	31	20	12	22	15	22	18	23	24	36	17	20
село Велислав	144	3	4	5	5	4	4	8	8	3	5	8	4	19	20	17	12	16	3
село Вълчин	389	30	23	23	20	29	21	24	25	21	29	18	11	22	19	39	22	10	3
село Горово	31	4	1	-	1	3	1	2	-	1	2	1	-	4	2	4	1	3	1
село Грозден	732	52	76	61	50	61	48	55	54	37	35	35	39	23	20	22	26	20	18
село Дъбовица	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	10	5	5	7	7	5
Село Есен	77	3	1	-	-	-	-	1	1	-	4	1	2	7	14	13	17	8	5
село Завет	133	5	3	4	2	6	2	3	5	5	7	6	13	11	11	12	15	12	11
село Камчия	78	4	4	6	5	1	3	1	4	8	10	5	5	6	9	3	3	1	-
село Климаш	326	12	12	20	24	29	18	14	26	25	35	15	19	13	16	13	13	13	9
село Костен	363	21	18	30	21	29	26	26	31	36	29	21	17	12	15	11	10	7	3
село Лозарево	880	17	35	30	45	44	45	38	63	66	47	43	52	58	69	63	72	62	31
село Лозица	12	1	-	-	-	-	-	1	1	2	-	1	1	2	1	-	1	-	1
село Манолич	1211	42	47	45	81	93	91	77	71	101	118	104	85	70	57	58	36	21	14
село Подвис	519	8	8	11	10	4	7	12	11	15	7	13	31	65	58	80	101	51	27
Село Прилеп	634	19	28	26	47	35	38	41	37	44	29	34	44	30	48	43	55	27	9
село Пчелин	54	-	2	1	1	6	6	1	-	1	5	10	6	5	5	3	1	1	-
село Садово	177	13	11	6	6	8	11	13	12	5	15	14	15	11	5	11	11	3	7
село Скала	16	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	3	4	2	2
Село Славянци	731	37	55	35	52	37	46	41	46	40	44	46	48	49	41	39	33	33	9
село Съединение	1029	72	58	58	49	50	84	83	76	59	71	84	68	54	52	29	37	33	12
село Терзийско	113	2	2	2	1	2	-	2	1	5	4	6	8	11	7	19	24	14	3
село Черница	343	8	6	11	12	14	8	9	17	10	12	23	21	33	43	49	34	23	10
село Чубра	581	41	46	34	49	49	44	44	37	45	34	29	29	20	29	16	11	15	9

Фигура 10: Възрастова структура за община Сунгурларе

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Доста силно е проявена диспропорцията във възрастта на населението в селата на общината, където населението на възраст над 70 г. е с най-голям брой от общото население, а делът на децата до 9 г. е най-малък. Сред възрастното население отново преобладаващ е делът на жените. По-нисък е делът спрямо този в цялата община и на населението в репродуктивна възраст. Жените в тази категория са около 13%.

По населени места се наблюдават различия в структурата на населението по възрастови групи. С неблагоприятна структура са много от местата с население под 500 д. Останалите села с население над 500 д. също са с влошена възрастова структура - с висок дял на старите хора и нисък дял на младите генерации. Наблюдава се сериозна негативна тенденция на обезлюдяване на малките населени места.

3.1.4. ЕТНИЧЕСКА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО

Разпределението на населението на община Сунгурларе по етническа принадлежност по данни от преброяването през 2011 г. показва, че към българската етническа група се е самоопределило 95,0% от общото население на общината, към турската - 2,7%, а към ромската – 1,5% и друга -0,8%. За периода 2001-2011 г. не се наблюдава абсолютно намаление на общото население, в т.ч. и по отделни етноси. Основно вероизповедание е източноправославното християнство.

Таблица 10: Население по области, общини, населени места и самоопределение по етническа принадлежност към 01. 02. 2011 г.

Област, община, населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределям
		българска	турска	ромска	друга	
Област Бургас	370544	298128	49354	18424	2632	2006
Община Сунгурларе	10873	6193	3553	929	76	122
Град Сунгурларе	2474	1921	330	156	27	40
Село Берово	92	69	..	20	..	-
Село Босилково	83	82	-	-	..	..
Село Ведрово	107	107	-	-	-	-
Село Везенково	299	146	55	97	..	..
Село Велислав	129	110	17	..	..	..
Село Вълчин	389	151	121	117	-	-

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Село Горово	29	29	-	-	-	-
Село Грозден	725	373	314	6	..	..
Село Дъбовица	46	46	-	-	-	-
Село Есен	77	72	5	-	-	-
Село Завет	133	121	10	..	..	..
Село Камчия	75	..	73	-	..	..
Село Климаш	321	53	267	..	..	..
Село Костен	363	27	336	-	-	-
Село Лозарево	852	591	81	161	..	..
Село Лозица	12	..	..	..	..	..
Село Манолич	875	66	795	..	..	8
Село Подвис	517	484	22	7	..	..
Село Прилеп	633	259	328	40	..	..
Село Пчелин	53	-	53	-	-	-
Село Садово	169	126	19	23	..	..
Село Скала	16	16	-	-	-	-
Село Славянци	602	523	53	18	..	..
Село Съединение	929	268	658	-	-	3
Село Терзийско	104	104	-	-	-	-
Село Черница	193	164	9	11	9	-
Село Чубра	576	271	6	270	..	..

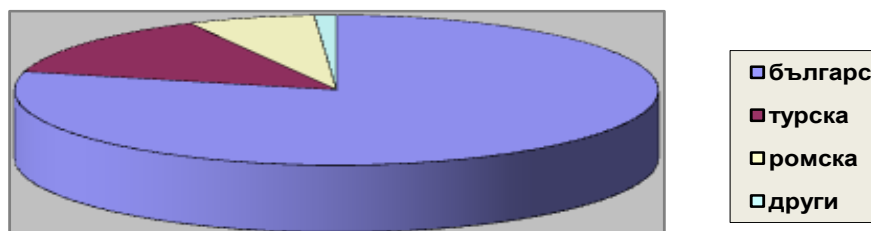
ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

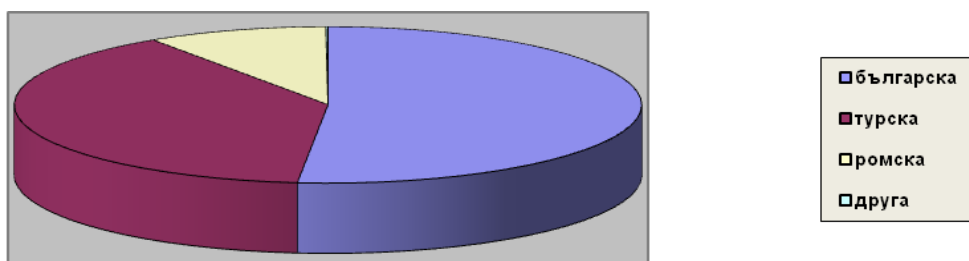
Фигура 11: Етническа принадлежност на населението в община Сунгурларе

Фигура 12: Етническа принадлежност на населението в град Сунгурларе и населените места

➤ град Сунгурларе

➤ населени места в община Сунгурларе

3.1.5. ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ

Естественото движение е един от основните компоненти, оказващи влияние върху динамиката на населението и неговата възрастова структура.

Таблица 11: Естествено движение на населението през 2012 г. по области, общини и пол

Териториална единица	живородени			умрели			естествен прираст		
	общо	момчета	момичета	общо	мъже	жени	Общо	мъже	жени
Област Бургас	4 170	2 142	2 028	5 557	2 965	2 592	-1 387	-823	-564
Община Сунгурларе	123	55	68	263	145	118	-140	-90	-50

За последните години броят на родените варира в диапазона между 100 и 150 деца, като ясно се вижда намаляващата тенденция. Общият брой на родените през 2012 г. е 123, докато през 2009 г. е бил 152.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

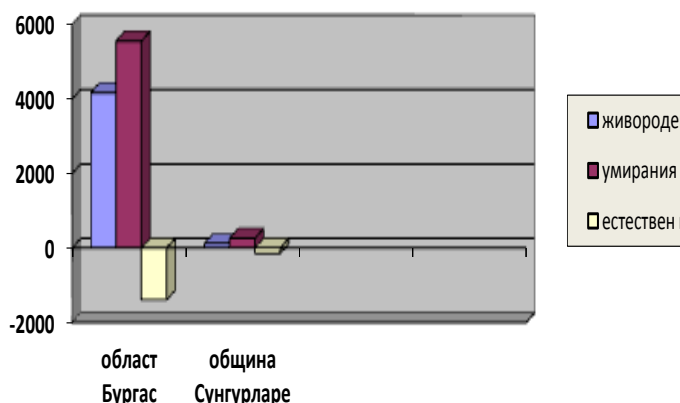
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Въпреки, че също бележи тенденция към намаляване, смъртността е със значително по-високи стойности от раждаемостта. През 2012 г. общият брой умирация в община Сунгурларе е 263, докато през 2009 г. той е бил 216.

Естественият прираст зависи от равнищата на раждаемостта и смъртността. Прирастът в община Сунгурларе е отрицателен - -140 бр., а през 2009 г. е -64 броя.

В сравнение с показателите за областта и страната, положението в община Сунгурларе е доста по-сериозно. Налице е по-силно проявен демографски срив, както по отношения на средния показател за областта, така и по отношения на показателя на национално ниво. При сравнение на териториалните единици (държава, област, община), ситуацията с естествения прираст на населението от община Сунгурларе е повече от притеснителна.

Фигура 13: Естествено движение на населението на област Бургас и община Сунгурларе през 2012 г.

3.1.6. МИГРАЦИЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Механичният прираст за община Сунгурларе, също е с отрицателни стойности и през 2012 г. възлиза на -28 души, като броят на мъжете е намалял с 22 души, а този на жените – с 6 души. Миграционното салдо е в резултат от 149 заселвания (от които 63 мъже) и 177 изселвания (в това число 85 мъже).

Таблица 12: Механично движение на населението през 2012 г. по области, общини и пол

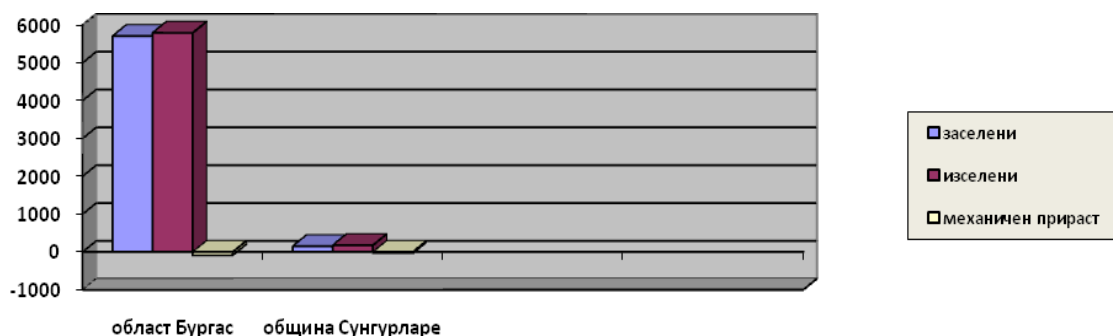
Териториална единица	заселени			изселени			механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Област Бургас	5 704	2 637	3 067	5 790	2 776	3 014	-86	-139	53
Община Сунгурларе	149	63	86	177	85	92	-28	-22	-6

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

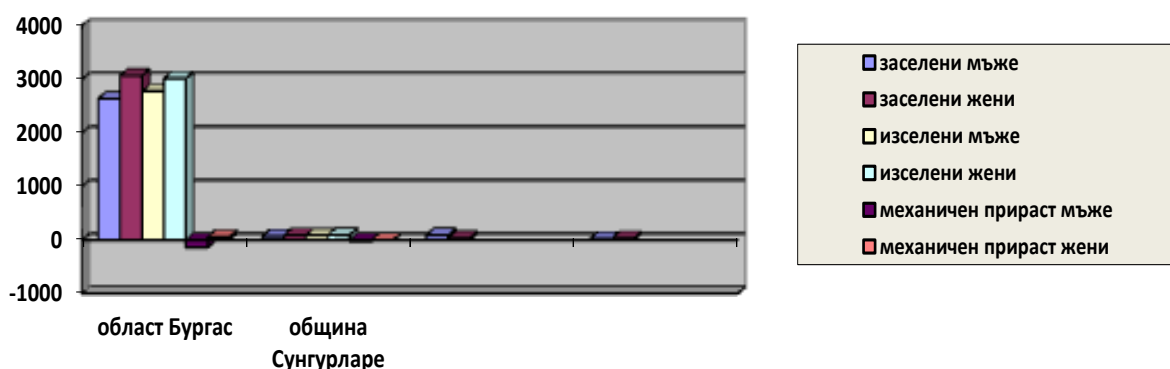
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

В сравнение с показателите за относителния размер на механичния прираст, положението в община Сунгурларе е малко по-добро спрямо средното равнище в областта, но спрямо средното равнище за страната е налице сериозно изоставане. За разлика от процесите в страната, в област Бургас и в община Сунгурларе, механичното салдо при мъжете по абсолютна стойност е по-високо от това на жените.

Фигура 14: Механично движение на населението на област Бургас и община Сунгурларе през 2012 г.

Фигура 15: Механично движение на населението на област Бургас и община Сунгурларе през 2012 г., по пол

3.1.7. БРАЧНОСТ И БРАКОРАЗВОДНОСТ

В периода 2007-2012 г. регистрираните юридически бракове в община Сунгурларе са общо 224, а броят на разводите е 54. В общината, както и на национално и областно ниво се наблюдава тенденция към намаляване на сключените бракове.

Намаляването на броя на юридическите бракове се дължи предимно на разпространението на т.нар. фактически бракове. Младите хора все повече предпочитат съвместното съжителство, без да сключват граждански брак. Може да се предположи, че те

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

отлагат това събитие за по-късно. Намалението на броя на сключените бракове води и до намаляване на коефициента на брачност (брой сключени бракове на 1000 души от населението).

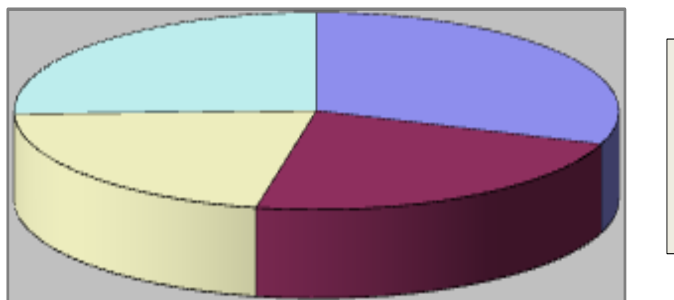
Таблица 13: Сключени бракове и бракоразводи в област Бургас през 2012 г.

област, община	сключени бракове през 2012 г.			бракоразводи през 2012 г.		
	общо	в градовете	в селата	общо	в градовете	в селата
Област Бургас	1 357	995	362	654	566	88

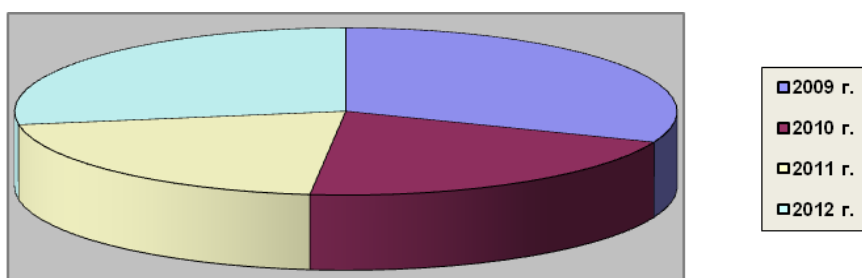
Таблица 14: Сключени бракове и бракоразводи в община Сунгурларе в периода 2007– 2012 г.

години	сключени бракове	бракоразводи
2007	42	11
2008	41	14
2009	43	9
2010	32	6
2011	30	6
2012	36	8

Фигура 16: Сключени бракове в община Сунгурларе

Фигура 17: Бракоразводи в община Сунгурларе

Сред населението от 30 до 69 г. преобладава съжителството в брак, докато за населението на възраст между 20 и 29 г. и над 69 г. преобладаващ е делът на не семейните.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Коефициентът на бракоразводност (брой разтрогнати бракове на 1000 души от населението) е съпоставим с тези в останалите териториални райони от по-горно йерархично ниво.

ПРОГНОЗА ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНАТА ЗА ПЕРИОДА ДО 2012

Прогнозирането на броя на населението с хоризонт 2021 г. е извършено с помощта на регресионен анализ на динамиката на населението, в който е обхванат периода от 2004 до 2012 г. Приложени са три варианта – оптимистичен (степенна функция), реалистичен (експоненциална функция) и песимистичен (уравнение на права линия). Прогнозите са изчислени по признака „местоживеене”, т.е. отделно за населението в градовете (гр. Сунгурларе) и за населението в селата. Независимо от използвания сценарий при прогнозата, тенденцията към намаляване на броя на населението в общината се запазва и през прогнозния период. Това намаление е валидно, както за населението в общинския център, така и в селата. Съгласно песимистичния вариант на прогнозата, през 2021 г. се очаква общият брой на населението да намалее до 12 200 жители, от които в гр. Сунгурларе ще живеят 2 900 души. С реалистичния вариант се очаква броят на жителите в общината да е 12 470, от които в гр. Сунгурларе ще живеят 3 050 души, а според оптимистичния вариант – 12 800 души в общината и 3 300 души в общинския център.

Независимо от вида на прогнозата, в бъдеще се очаква да се увеличава „ножицата” между градското и селското население. От съотношение 65,5:35,5 на градско към селско население през 2011 г., очакваните съотношения през 2021 г. биха били следните: според песимистичния вариант – 70,1:29,9; според реалистичния – 69,1:30,9; според оптимистичния: 66,2:33,8.

В бъдеще се очаква освен общата тенденция към намаляване на броя на населението в резултат от отрицателен естествен и механичен прираст и продължаване процеса на застаряване на населението, който се изразява в намаляване на относителния дял на децата до 15 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече навършени години. Тези диспропорции в полово-възрастовата структура ще се задълбочават в още по-сериозна степен при населението в селата на общината. Ще се засили и тенденцията към намаляване на сключените бракове поради нарастващото желание на младите хора да живеят под формата на фактическо, а не на юридическо семейство, т.е. в съжителство без брак. Изхождайки от протеклите промени между последните две преброявания се очаква разместване и относно етническата структура на населението. Ако се запази тенденцията по отношение на нарастване на дела на населението от ромски произход, през 2021 г. неговият

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

относителен дял би бил 3,6%. Това увеличение естествено е за сметка на намаляването на относителните дялове на населението от българската и турската етническа група.

Демографските проблеми на община Сунгурларе са свързани с цялостното ѝ социално-икономическо развитие. Те се отнасят до протичащите процеси и формираните структури на населението - отрицателно естествено възпроизводство, отрицателен механичен прираст, влошена полово-възрастова структура на населението, като особено сериозна е диспропорцията сред населението в селата.

Тенденциите в развитието на населението са: намаляване на общия му брой, както в градовете, така и в селата, застаряване на населението, намаляване на темповете на раждаемост и смъртност, увеличаване на отрицателното миграционно салдо, намаляване на сключените бракове и увеличаване на дела на съвместното съжителство без сключване на брак.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

Основните изводи относно демографското състояние на населението в община Сунгурларе могат да се дефинират по следния начин:

- за периода от преброяването през 1985 г. до преброяването през 2011 г. е налице трайна устойчива тенденция към намаляване на населението, която се проявява в еднаква степен както за населението в градовете (т.е. в гр. Сунгурларе), така и за населението в селата;
- броят на населението намалява с по-големи темпове от средния темп за страната и за гр. Сунгурларе, но община Сунгурларе се обезлюдява с по-бавни темпове в сравнение с Югоизточен район и област Бургас;
- намалява и гъстотата на населението. В общината тя е по-ниска в сравнение с тази в страната и в областта;
- структурата на населението по пол е подобна на тази в страната. Полово-възрастовата диаграма, наподобява формата на обърната пирамида, което се свързва със сериозни демографски проблеми. По-голяма е диспропорцията във възрастта на населението в селата на общината;
- продължава процесът по застаряване на населението. Възрастовата структура в общината е по-неблагоприятна в сравнение с тази на областта, района и страната;
- налице е устойчив отрицателен естествен прираст, като той е по-голям за мъжете. По равнище на естествен прираст общината е в по-неизгодни позиции в сравнение със страната и областта;

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

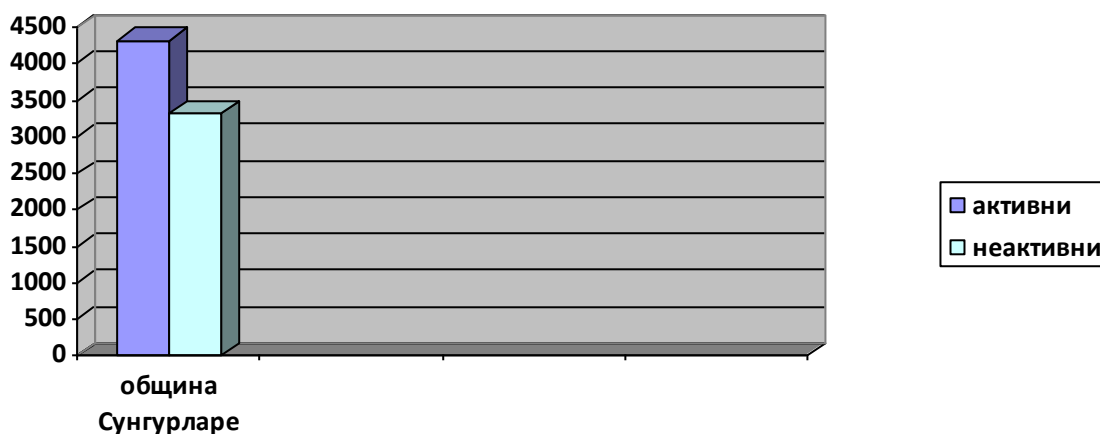
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

- механичният прираст също е отрицателен и неговото равнище е по-голямо от средното за страната, спрямо областта, то е по-ниско;
- през 2011 г. 95,0% от населението е от българската етническа група. Спрямо преброяването от 2001 г. е регистрирана тенденция към намаляване на дела на всички етнически групи като единствено делът на ромската етническа група е нараснал;
- намалява броят на сключените бракове като се увеличава делът на населението, живеещо на семейни начала без да сключва граждански брак. Коефициентът на брачност в общината е по-нисък от този в страната, района и областта. Коефициентът на бракоразводност е по-нисък от средния за страната;
- прогнозирайки броя на населението с помощта на три сценария установяваме, че тенденцията към намаляване ще се запази до 2021 г. като ще продължи процесът по застаряване на населението;
- очаква се да се увеличи и съотношението между градското спрямо селското население в общината.

3.2. ИКОНОМИЧЕСКА АКТИВНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО И ПАЗАР НА ТРУДА

По данни, получени при преброяването на населението от 01.02.2011 г. икономически активните лица в общината са 4 323 души, икономически неактивни са 3 317 души.(съотношение между икономически активните лица и населението на възраст между 15 и 64 г.). Възрастовата структура на населението оказва голямо влияние от демографски аспект върху изменението на броя и дела на икономически активното население. Относителният дял на населението в трудоспособна възраст в община Сунгурларе е 55,4%.

Фигура 18: Икономическа активност на населението на община Сунгурларе, по брой

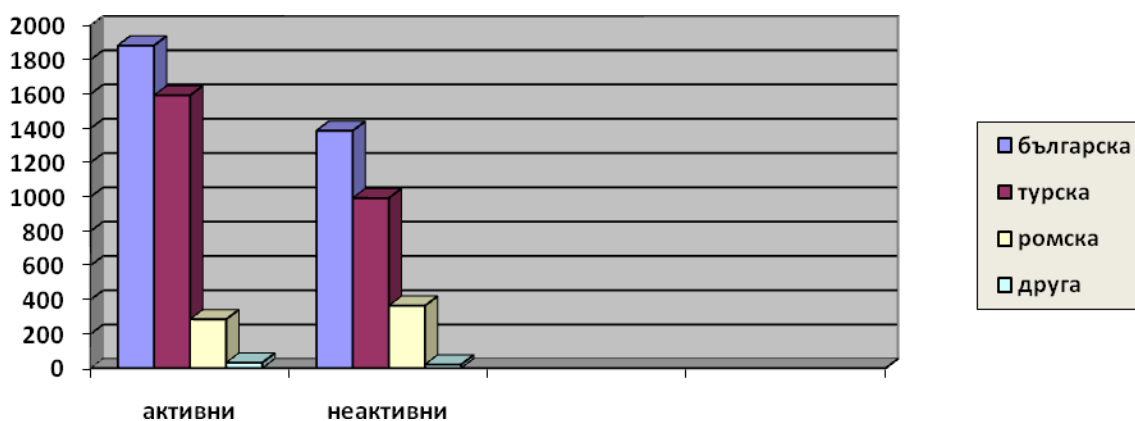

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Налице са и значителни различия по отношение на участието в пазара на труда на лицата от различните етнически групи. За разлика от областта, в община Сунгурларе, най-висока е стойността на коефициента на икономическа активност във възрастовата група между 15 и 64 навършени години сред групата от населението, посочило българска етническа принадлежност. Икономическата активност на населението по етническа принадлежност е: българска-1 882, турска-1 591, ромска-285 и друга-32. Икономически неактивни са от: българска-1385, турска-992, ромска-364 и друга-21. За областта най-висок е коефициентът на икономическата активност и коефициентът на заетост, отново за българската етническа група.

Фигура 19: Икономическа активност на населението на община Сунгурларе, по етническа принадлежност

Коефициентът на безработица е висок сред всички етнически групи. По-ниска е активността в малките населени места, което е характерно и за цялата страна. Това е сериозен проблем, който води до обезлюдяване на селата.

3.2.1. ЗАЕТИ И БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА

Заети лица

Коефициентът на заетост в община Сунгурларе е много по-нисък в сравнение с коефициента на заетост в област Бургас и ЮИРП. Налице е спад в абсолютния брой на заетите лица в последните години, което е явен индикатор за проблеми в икономическото развитие на общината. Най-осезаем е спадът в броя на заетите в годините от 2007 до 2012 г.

Таблица 15: Заети лица и коефициенти на заетост на населението на 15-64 навършени години през 2012 г. в ЮИРП и област Бургас

статистически район, област	заети лица - хиляди			коефициенти на заетост - %		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
ЮИРП	415.4	220.7	194.8	58.5	61.5	55.3
Област Бургас	162.0	87.1	74.9	57.3	61.3	53.2

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Безработни лица

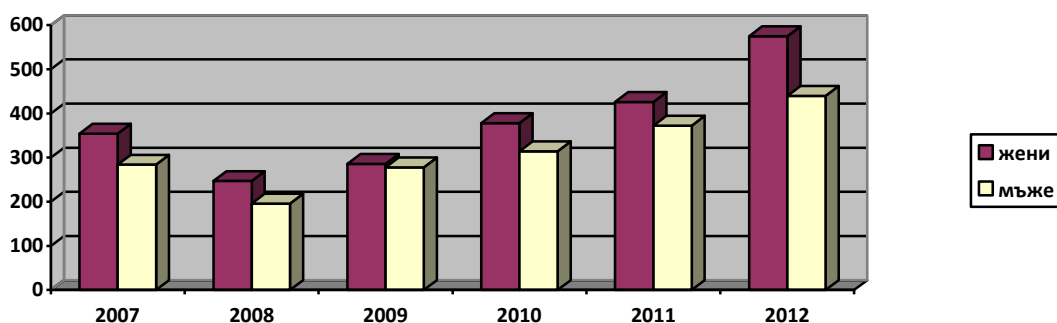
Броя на безработните лица за периода 2007-2012 г. показва сериозно нарастване. От общо 637 броя през 2007 г., броят им през 2012 г. достига 1 051 броя. Запазва се броят на безработните на възраст до 19 г. С по-големи темпове нарастват броят на безработните във всички останали възрастови групи от 20 до 55 г. По отношение на образованието се наблюдава най-голяма безработица при лицата с начално и по-ниско образование (1 584 бр.) и най-ниска при тези с висше образование (60 бр.). Почти без промяна е броят на безработните с основно образование. В полов аспект, броят на безработните жени (2 766 бр.) е много по-голям от този при мъжете (1 884 бр.). Най-ниски стойности на безработица са налице през 2008 г., когато са регистрирани 443 бр., а най-високи са през 2012 г.

В сравнение с равнищата на безработица за териториалните единици от по-високо йерархично ниво, в община Сунгурларе показателите не са добри.

Таблица 16: Регистрирани безработни лица на територията на община Сунгурларе по пол и възраст

години	безработни лица за периода 2007-2012 г.											
	общо	пол		възраст								
		мъже	жени	до 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	над 55
2007	638	284	354	33	38	58	54	74	77	78	82	144
2008	443	196	247	14	30	36	40	45	50	48	61	119
2009	564	278	286	14	35	52	53	60	63	67	76	144
2010	692	314	378	13	44	46	66	80	87	94	105	157
2011	798	372	426	15	56	70	91	115	85	91	115	160
2012	1051	440	575	31	74	102	107	104	128	116	135	218

Фигура 20: Безработни лица в община Сунгурларе за периода 2007-2012 г. по пол

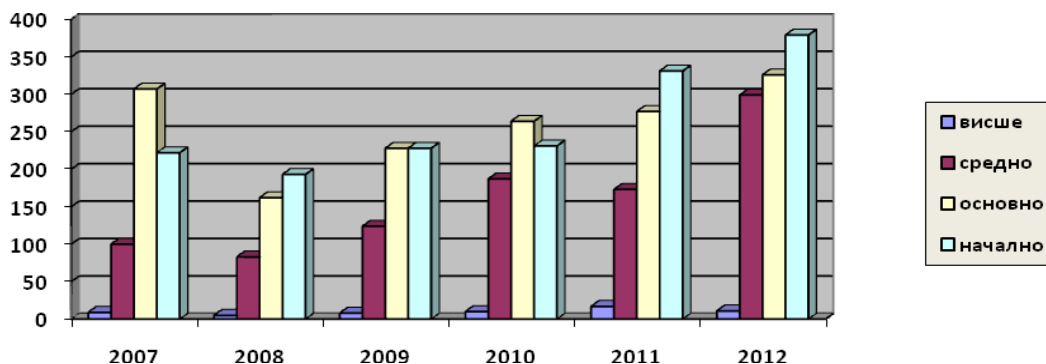
ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Таблица 17: Регистрирани безработни лица на територията на община Сунгурларе по образование, професия и социален статус

годи ни	безработни лица за периода 2007-2012 г.							
	образование				професия			социален статус- лица с намалена трудоспособност
	висше	средно	основно	начално	работни к	специал ист	без квалификац ия	
2007	9	100	307	222	87	37	514	14
2008	5	83	162	193	63	22	358	11
2009	8	124	228	228	85	34	445	11
2010	10	187	264	231	110	256	590	22
2011	17	173	277	331	123	41	634	15
2012	11	299	326	379	211	33	771	18

Фигура 21: Безработни лица в община Сунгурларе за периода 2007-2012 г. по образование

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

Изводите за икономическата активност на населението, основаващи се на направените демографски анализи и оценки, са следните:

- коефициентът на икономическа активност в общината е по-нисък от средния за страната;
- най-голям брой безработни сред населението са лицата над 55 годишна възраст;
- коефициентът на безработица е най-висок сред лицата от ромската етническа група;
- броят на заетите лица във вторичния сектор е с най-висок дял;
- увеличава се относителния дял на заетите в сектора на услугите;
- налице е тенденция към увеличаване на равнищата на безработица в общината;
- делът на безработните лица с основно образование бележи тенденция към запазване на нивата;
- равнището на безработица през 2012 г. в общината е най-висока за последните 5 години.

3.3. ОБРАЗОВАНИЕ

Развитието на образованието е един от основните ангажменти на местната власт и се утвърди като тема с голямо обществено значение. Все повече преобладава мнението за необходимост от предефиниране на целите на училищното образование и предучилищно възпитание и подготовка, с оглед новите изисквания на динамичната глобална икономика и предизвикателствата на високо конкурентния пазар на труда в рамките на Европейския съюз. Приета е Стратегия за развитието на образователната система. Разработени, приети и изпълнени към нея са програми, които съдържат приоритети за развитие на училищното образование и предучилищно възпитание и подготовка и мерките за тяхното постигане.

Общият брой на училищата е шест: 1 СОУ и 5 ОУ с общия брой на учениците в основните училища-992. Демографски срив в общината е обективен. Всяка учебна година броят на учениците намалява, притеснително бързо, спрямо предходната учебна година. През 2008 г., са закрити две училища на територията на общината в село Чубра и село Манолич.

Всяка учебна година се разкриват маломерни и слети паралелки. В резултат на това се провежда едновременно обучение на ученици от различни възрастови групи, което не попада в рамките на нормален учебен и възпитателен процес, не отговаря на интересите на децата и противоречи на основните приоритети за гарантиране на равен достъп до качество образование.

Извънучилищното обучение в общината се реализира от Общински детски комплекс. Той се посещава редовно от около 23 деца, които участват активно в различни културни и спортни мероприятия.

Тревожен факт е отпадането на деца в задължителна училищна възраст, които или не са обхванати от системата на образование, или впоследствие отпадат от нея. Най-голям е относителният дял на децата от рискови групи (ромски произход, социално слаби). Причините за отпадане от училище могат да бъдат групирани, както следва:

- икономически - ниски доходи на семействата, безработни родители и други;
- социални - родителска незаинтересованост, липса на контрол от страна на семейството, отрицателно въздействие от страна на средата, лоши битови условия, влияние на различни криминогенни фактори;
- личностни - липса на мотивация за учене, негативно отношение към училището, трудности в общуването с учители и съученици.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

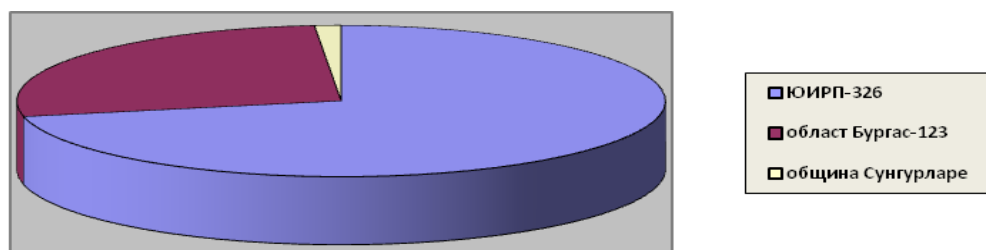
Необходимо е стриктно обвързване на социалните помощи с посещаемостта на децата в училище, засилен контрол в тази посока и създаването на единен регистър за отчитане движението на децата и учениците.

Важно е да се отбележи, факта за използване от страна на общината на предоставените възможности за европейско безвъзмездно финансиране чрез спечелване на проект за „Подобряване на МТБ чрез енергийна ефективност”. Рехабилитирани са 69 класни стаи.

Таблица 18: Брой училища на територията на ЮИРП, област Бургас и община Сунгурларе

статистически район, област, община	училища	I – IV клас				V – VIII клас				
		паралелки	учители	учащи		паралелки	учители	учащи		завършили
				общо	в т.ч. жени			общо	в т.ч. жени	
ЮИРП	326	1 972	2 265	41 912	20 193	1 520	2 562	35 637	16 716	6 238
Област Бургас	123	732	835	15 855	7 679	566	990	13 066	6 340	2 358
Община Сунгурларе	6	26	28	527	233	24	42	465	210	73

Фигура 22: Брой училища на територията на ЮИРП, област Бургас и община Сунгурларе

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- налице са утвърдени традиции в образованието;
- наличие на утвърдено децентрализирано финансово управление с усъвършенствана формула за разпределение на делегираните от държавата средства и добра оценка за прилагането ѝ;
- устойчивост в развитието на образователната система чрез създаване на оптимална мрежа от учебни заведения;
- липса на планирани дейности, насърчаващи интеграцията на деца и ученици от етническите малцинства;

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

- рационално използвана възможност чрез европейско финансиране за подобряване на сградния фонд – санирани училища и подобрена материално-техническа база;
- изразена тенденция към бързо намаляване на броя на учениците, учителите и училищата вследствие на негативните демографски процеси.

3.4. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

В общината няма общинска болница. Няма осигурено и здравно обслужване по отношение на специализирани лекарски услуги и се налага пътуване до здравните заведения в съседни по близки или далечни градове като Карнобат, Бургас и Сливен. Сериозен проблем за общината е здравното обслужване в малките и отдалечени населени места. Общо за общината има 9 индивидуални практики. В общинския център има 3 индивидуални практики за общо практикуващи лекари.

Стоматологичните практики за общината са три, но само една е заета – в град Сунгурларе.

Материално-техническата база и апаратурата са в добро състояние.

Училищното здравеопазване е решено, като всички учебни и детски заведения са с осигурен медицински персонал.

Тенденциите в здравеопазването са насочени към осигуряване на достъпна качествена медицинска помощ, осъществявана чрез високо технологично оборудване от достатъчен брой квалифицирани специалисти.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- няма болница на територията на общината;
- сериозен проблем е здравното обслужване в малките населени места;
- добра материално-техническа база в здравните заведения;
- незаети индивидуални практики-лекарите предпочитат да упражняват професията си в по-големите градове;
- необходима е по-честа здравна профилактика в детските и учебни заведения;
- ограничен достъп до качествена и бърза медицинска помощ;
- необходимост от високо технологично оборудване;
- необходимост от високо квалифицирани специалисти.

3.5. СОЦИАЛНА СФЕРА

В общината се оказват социални услуги както от държавно делегирана дейност, така и въз основа на общински дейности, финансирани от републиканския или общинския бюджет.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Социалното подпомагане в общината е на добро ниво. Обслужват се много голяма част от лицата, нуждаещи се от предлаганите социални услуги.

На територията на общината функционират:

- Дневен център за стари хора в град Сунгурларе;
- Дом за възрастни хора с деменция в село Славянци;
- Дом за стари хора в село Лозарево;
- Домашен социален патронаж в град Сунгурларе и част от населените места в общината;
- Обществена трапезария;
- Услуги в дома на потребителя – личен асистент, социален асистент и домашен помощник.

Състоянието на домовете и качеството на предоставяните услуги в тях са на добро ниво и редовно се подпомагат и от външни донорски организации.

Основните проблеми пред тази социална група са: липса на възможности за трудова реализация, съобразена с тяхната специфика. По данни на Териториална дирекция „Бюро по труда”, регистрирани безработни лица с намалена работоспособност за 2012 г. са 18, като в годините назад броят им не се променя драстично.

3.6. КУЛТУРА

Читалищата са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения. Основните дейности, които извършват са свързани с поддържане на библиотеки, читални, електронни информационни мрежи, развиване и подпомагане на любителското художествено творчество, организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, празненства, чествания и младежки дейности, събиране и разпространяване на знания за родния край, създаване и съхраняване на музейни колекции съгласно Закона за културното наследство, предоставяне на компютърни и интернет услуги.

Културната дейност в община Сунгурларе се осъществява основно от 18-те читалища. Те развиват предимно библиотечна дейност, художествена самодейност и школи по изкуства. Главните проблеми пред тях са свързани предимно с липсата на достатъчно финансови средства за разнообразяване на дейностите и осигуряване на качеството им; амортизиран сграден фонд, недостатъчна и остаряла материално-техническа база и инвентар за осъществяване на дейността. Културният потенциал на общината се допълва от редица културни прояви, археологически и исторически обекти. Те могат да служат като добра база за обогатяване културния облик на общината и развитие на специфичен туризъм.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

На територията на община Сунгурларе има две музейни сбирки – етнографска сбирка в с. Прилеп и музейна сбирка по „Лозарство и винарство” в град Сунгурларе. В музейната сбирка в град Сунгурларе има обособен отдел по археология, а също така и иконна зала, в която са изложени икони от църквата от с. Костен. Край с. Лозарево се намира и архитектурния резерват „Голое”. Те могат да служат като добра база за обогатяване културния облик на общината.

3.7. СПОРТ

На територията на общината няма лицензирани спортни клубове. Има регистрирани спортни клубове по баскетбол и волейбол. Спортната инфраструктура, включва три стадиона – в град Сунгурларе, село Лозарево и село Манолич, а в село Подвис има изграден терен със съблекални и хотелска част. В училищата има спортни салони, а в СОУ “Христо Ботев” гр. Сунгурларе е новопостроената многофункционална спортна зала. Всички обекти са общинска собственост. Състоянието им е задоволително, но има нужда от частични ремонти и подобрения.

4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

4.1. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

4.1.1. ВОДОСНАБДИТЕЛНА И КАНАЛИЗАЦИОННА МРЕЖА

Територията на община Сунгурларе разполага с добри в количествено и качествено отношение водоизточници. Снабдяването на населените места с питейна вода се осъществява от местни водоизточници и от водоснабдителна система “Камчия”.

Общата водоснабденост на населението е напълно реализирана. Всички 28 населени места са водоснабдени, като последно е подобрено водоснабдяването на населението с 21%. Изградени са малки водоснабдителни и канализационни системи в селата – Пчелин, Манолич, Велислав, Грозден и Прилеп. Общинският център Сунгурларе, както и останалите населени места са без цялостна изградена канализационна система. Канализационни мрежи има в няколко населени места, поради което в повечето случаи се ползват септични ями. Необходимо е проектиране и строителство на цялата канализационна система и пречиствателна станция за града.

Предстои реконструкция на водопроводна мрежа в с. Подвис” по „Интегриран проект за устойчиво развитие на община Сунгурларе”.

4.1.2. ТРАНСПОРТНА МРЕЖА И ДОСТЪПНОСТ

В транспортно отношение Община Сунгурларе е сравнително добре обезпечена. През територията на общината преминават пътища от Републиканската пътна мрежа, които осигуряват връзка на Северна и Североизточна България с южните части на Източна

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

България (вкл. ж.п връзка), а на запад се осъществява връзка на общината с другите части на България.

На територията на общината съществува добре изградена пътна мрежа, с пътища I, II и III клас от РПМ и стопанисвана от общината четвъртокласна пътна мрежа и местни пътища. За последните няколко години е налице тенденция за влошаване състоянието на пътищата от Републиканската пътна мрежа. Всички елементи на пътната мрежа – габарити, настилки, отводнителни съоръжения, маркировки и др., не отговарят на европейските стандарти за сигурност и комфорт. Необходимо е съвместно с Областно пътно управление Бургас, да се търсят възможности и варианти за финансиране на проекти за подобряване състоянието на тази пътна мрежа.

Вътрешната пътна мрежа е развита добре и осигурява удобни транспортни връзки на всички населени места от общината с общинския център. Селищата се свързват помежду си основно с пътища от четвъртокласната пътна мрежа. Има и два местни пътя. Експлоатационното състояние на част от общинските пътища е изключително лошо. Усилията трябва да се насочат към поддръжка на общинските пътища и поетапното им, с търсене и на алтернативни финансови източници, ремонтване. Уличната мрежа в града и селата е изградена през 60-те, 70-те и 80-те години. Тя е силно амортизирана и се нуждае от неотложни текущи средни ремонти. В град Сунгурларе и селата уличната мрежа не е изградена изцяло, като във всяко от тях е в различен етап на завършеност. Приоритетно следва да се реши въпросът с доизграждането на уличната мрежа в общинския център и някои села, включително тези по поречието на р. Камчия, които са с потенциал за развитие на туризма. Междуселищният транспорт е добре уреден и осигурява транспортното обслужване между общинския център и останалите населени места в общината, както и връзките по отношение съседни общини и страната. Има редовни ежедневни линии до почти всички населени места в общината. Съществуват и ученически линии, обслужвани от общински автобуси. Състоянието на автопарка е сравнително добро, с изключение на част от общинските транспортни средства. Автогара има само в гр. Сунгурларе, като сградата има нужда от цялостен основен ремонт. През територията на Община Сунгурларе преминава ж.п. линията от начална гара Карнобат с направление към Варна и Шумен, която е единствената връзка между южните и северните части на Източна България. Ж.п. мрежата осигурява алтернативен транспорт за жителите на населените места, през които преминава линията и в повечето случаи, това е предпочитаният вид транспорт за жителите на населените места.

Предстои изграждането на общински път BGS3264 IV-70049 /Скала – Славянци/ от км 2+000 до км 6+920 .

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

4.1.3. ЕНЕРГИЙНА МРЕЖА И СИСТЕМИ

Електроснабдяването на община Сунгурларе се осъществява от националната енергийна система и е много добре обезпечено. По отношение на общото състояние на електрозахранването на населените места в общината, може да се каже, че всички селища са добре обезпечени и няма сериозни затруднения в тази област.

Общото състояние на системата въздушни линии 20 кV е добро. Те имат значителен резерв в преносната си възможност, която на места достига до 30-35%. Мрежите с ниско напрежение на територията на общината също са в добро състояние. Инсталираните трансформаторни мощности в трафопостовете имат значителен резерв. Средната натовареност за общината е около 50%. Единствено за град Сунгурларе е необходимо изграждане на 2 броя нови трафопостове. Потреблението на ел. енергия в последните години се колебае в малки граници като се движи в рамките на 12.5 – 14.5 млн. KWh. Няма индикации за сериозни промени в близките години на размера на потреблението. Проблеми съществуват по отношение опазването на съоръженията и мрежите от посегателства. Проблем са и кражбите на ел. енергия от различни консуматори, което налага въвеждането на ефективен контрол за засичане и отчитане на консумираната енергия. Изходните артерии в общинския център са осветени на 100%. Уличното осветление в останалите селища функционира на около 30-40%. Осветителните тела, обаче, са от стар тип и водят до значителни разходи за ел. енергия. Има остра нужда от подмяна на уличните лампи с нови енергоспестяващи. В общината няма изградена газификация в нито едно населено място.

Магистрален газопровод минава през територията и предлага много добри възможности за газифициране на част от населените места и промишлени предприятия.

4.1.4. КОМУНИКАЦИОННИ МРЕЖИ

Всички населени места в общината са телефонизирани. На територията на общината предлагат услугите си всички кабелни оператори. Осигурена е връзката за всички населени места, но в някои планински части, няма покритие. Всички населени места имат ефирно покритие с радио и телевизионен сигнал. Кабелни оператори предоставят телевизионни програми в град Сунгурларе и в село Лозарево, но останалите населени места не ползват такава услуга в момента. Възможности за интернет връзка за всички населени места. Качеството на интернет връзката е на добро ниво. Интернет услуги за града с добро качество предлага и местният Бизнес център към програма “Jobs”. Той доставя ефирен сигнал от него към всички населени места в общината.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Пощенски станции има в почти всички населени места на общината, с изключение на селата Дъбовица, Горово, Костен, Климаш, Босилково, Камчия, Завет. Проблем е редовния достъп и предоставянето на пощенски услуги в някои периферни селища.

4.2. СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

4.2.1. ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Община Сунгурларе разполага с много добра образователна инфраструктура. Всички детски и учебни заведения на територията са добре оборудвани и обзаведени. Обезпечени са със 107 компютъра. Рехабилитирани са 69 класни стаи по проект на ОП”РР” за подобряване на енергийната ефективност.

4.2.2. ИНФРАСТРУКТУРА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Община Сунгурларе не разполага с общинска болница, което създава много сериозни неудобства на нуждаещите се от здравна помощ жители. Има създадено звено за бърза помощ и индивидуални практики. То се помещава в общинска сграда (бивша поликлиника). Само три индивидуални практики и един стоматологичен кабинет, предоставят услуги на гражданите, което говори за недостатъчен капацитет за нуждите от здравеопазване. Необходимо е сериозно задълбочаване и търсене на възможности за развитие в тази сфера.

4.2.3. ИНФРАСТРУКТУРА НА СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

Инфраструктурата в сферата на социалните дейности е добре развита и поддържана.

На територията на общината се предоставят следните социални услуги в добре поддържан сграден фонд:

- Дневен център за стари хора в град Сунгурларе;
- Дом за възрастни с деменция в село Славянци;
- Дом за стари хора в село Лозарево;
- Домашен социален патронаж в град Сунгурларе и част от населените места в общината;
- Обществена трапезария;
- Услуги в дома на потребителя – личен асистент, социален асистент, домашен помощник.

Активно се използват възможностите на някои оперативни програми за развитие в тази сфера, което е добра перспектива за нуждаещото се от тези услуги население.

4.2.4. ИНФРАСТРУКТУРА НА КУЛТУРНИ И СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Община Сунгурларе развива културната си дейност, предимно в читалищата на територията. Читалищните сгради за провеждане на дейности свързани с просвета и култура, са с не добре поддържана материално-техническа база. Необходимо е периодично обновление и поддържане. Тези проблеми не трябва да се подценяват, тъй като читалищата са храмовете за духовно обогатяване.

4.3. БИЗНЕС ИНФРАСТРУКТУРА

На територията на община Сунгурларе има добре представена инфраструктура на бизнеса. Населението има достъп и ползва услугите на достатъчен брой банкови институции.

Застрахователните дружества предлагат разнообразни услуги и възможности за застраховане имуществото и живота на потребителите.

Различни видове сдружения – неправителствени, земеделски, занаятчийски и други, е необходимо да обединят, отговорно и професионално усилия за развитие на местната икономика и туристически потенциал.

4.4. УРБАНИЗАЦИЯ И УСТОЙЧИВО УСТРОЙСТВЕНО ПЛАНИРАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

4.4.1. АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНО УСТРОЙСТВО НА ОБЩИНАТА

Настоящата структура на селищната мрежа в община Сунгурларе е формирана в продължение на дълъг исторически период. Населените места в община Сунгурларе, съгласно Единния класификатор на населените места в Р. България, са 28 бр., в т.ч. един град – центъра на общината – Сунгурларе и 27 населени места. Селата са големи когато населението наброява от 2000 до 5000 д. Такива села на територията на общината няма. Средни села(с население от 1000 до 2000 д.) са: село Съединение и село Манолич, малки (с население от 200 до 1000 д.) – 11 бр. и много малки (с население под 200 д.) – 14 бр.

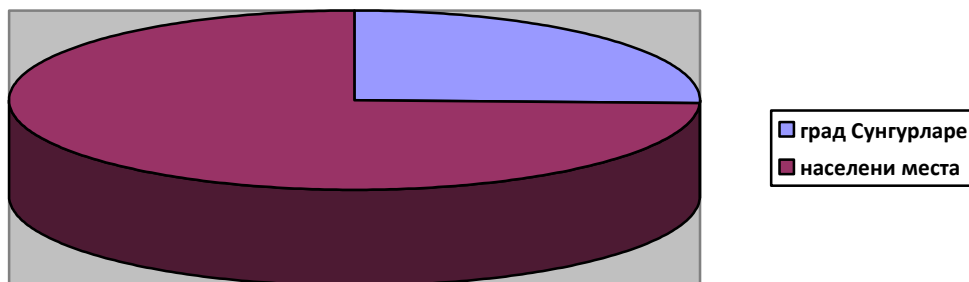
В много малките села от общината, живеят над 50,0% от населението. Те се характеризират със силно изразен процес на застаряване. В малките села, живеят 35,0% от общият брой на селското население. Наблюдават се различия в демографските им параметри, формирани от тяхното развитие през изминалите периоди. Със сравнително по-благоприятни показатели са двете средни села – Манолич и Съединение. В тях живеят общо 2 240 души. Демографското им развитие е сходно със средните параметри за общината и по-благоприятно от това на останалите села.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Ролята на град Сунгурларе като традиционен обединяващ център с изградена инфраструктура за обслужване на населението от общината, осигурява нормалното функциониране на населените места и съчетава интересите на населението им.

Фигура 23: Териториално устройство на община Сунгурларе по населени места и брой жители

4.4.2. ТЕРИОТИРАЛЕН БАЛАНС

Териториалният баланс на територията включва: структурата на поземлените ресурси на общината по видове територии (обща територия, в т.ч. земеделски, горски, населени места, урбанизирани територии, водни течения и водни площи, територии за добив на полезни изкопаеми, територии за транспорт и инфраструктура в дка.) и формата на собствеността (частна, държавна, общинска, на религиозни организации и други в дка.) Общата площ на община Сунгурларе е 795,5 кв. км.

Отделните видове земеделските земи на територията на общината са представени в следната таблица:

Таблица 19: Земеделски земи на територията на община Сунгурларе по размер на засяване и обработване

години	засети земеделски площи/дка/	обработваема земеделска земя/дка/	лозя/дка/
2008	228700,0 дка	163 931,0 дка	20894,5 дка
2009	228700,0 дка	163 931,0 дка	20 894,5 дка
2010	233 100,0 дка	151 417,0 дка	20894,5 дка
2011	233 100,0 дка	135 426,0 дка	20 894,5 дка
2012	239 870,0 дка	173 207,0 дка	22 125,0 дка

Обработваемата земя в земеделските територии през 2012 г. е с обща площ 173 207 дка, като най-голяма площ заемат ливадите – 26 960 дка от обработваемите земи, нивите – 3057.023 дка и трайните насаждения – 15 239 дка.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Земите по §4 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи са с обща площ 239 870 дка.

Мерите и пасищата заемат площ от 18 598 дка.

Площите на пасищата и естествените ливади, условно наречени “тревни площи”, са сериозен ресурс за развитието на говедовъдството и овцевъдството и са източник за получаване на висококачествен тревен фураж за животните.

Таблица 20: Брой регистрирани животновъдни обекти в Община Сунгурларе

година	говедовъдни обекти	овцевъдни обекти	козевъдни обекти	свиневъдни обекти	обекти еднокопитни	птицевъдни обекти	пчелини регистрирани
2007	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-
2009	398	535	685	-	630	2	116
2010	390	810	515	-	629	2	124
2011	320	510	415	-	619	2	124
2012	301	460	315	-	619	2	125
2013 август	321	445	315	-	559	2	127

4.4.3.ИНТЕГРИРАНО И ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

За подобряване на физическата и жизнената среда на град Сунгурларе и за осигуряване на устойчива и екологична среда с по-високо качество на живот и нови възможности за икономическо развитие и социален просперитет, и утвърждаване на града като привлекателно място за живеене и като притегателен център за инвеститори и посетители, необходима гъвкавост при прилагане на местни политики.

Политиката за пространствено развитие на горепосочените райони ще бъде главно определена от концепция за пространствено развитие на община Сунгурларе, която към момента на разработване на Общинския план за развитие на община Сунгурларе за периода 2014-2020 не е изготвена.

Горепосоченият стратегически документ ще се изготви в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 (НКПР)– средносрочен стратегически документ, който дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики. Заедно с Националната стратегия за регионално развитие 2012 – 2022 г. тя е основен документ в най-новото законодателство на Република

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

България и дългоочакван инструмент за интегрирано планиране и устойчиво пространствено, икономическо и социално развитие.

Концепцията за пространствено развитие на община Сунгурларе, ще определя средносрочните перспективи и цели за пространствено развитие на територията ѝ по отношение на мрежата от населените места, връзките със съседните общини и областния център, както и интегрирането на територията на общината в регионалната транспортна, енергийна и телекомуникационна мрежа. Концепцията за пространствено развитие на общината най-общо ще съдържа:

1. **функционално-йерархична структура на мрежата от населени места** в общината и връзки с центровете на съседните общини, областния и други градски центрове, свързани с развитието на общината.
2. **оси на развитие - с регионално, над общинско и общинско значение**, и връзки с осите на развитие на съседни общини и с националните осци.
3. **транспортни и други инфраструктурни мрежи** - с областно и местно значение, включително връзки със съседни общини и трансгранични връзки.
4. **функционално зонироване на пространството** - индустриални и бизнес зони с регионално и местно значение на територията на общината, зони за туризъм и отпочиване с регионално и местно значение, зони за транспортни дейности, защитени територии, пространствена организация на инфраструктурата в областта на здравеопазването и образованието.

След изготвянето на горепосочените документи е възможно да се породи необходимост от актуализация на общинския план за развитие на община Сунгурларе за периода 2014-2020, който да е в пълно съответствие и синхрон с тях.

5. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ

Територията на община Сунгурларе се характеризира с добри показатели по отношение състоянието на параметрите на околната среда. Едно от предимства на общината е чистата природа, което е предпоставка за производствени и селскостопански дейности в екологично запазена среда. На територията на общината няма контролни пунктове и система за измерване на състоянието на компонентите на околната среда – въздух, води, почви, шум и др., което не дава пълна и регулярна представа за състоянието на околната среда. Състоянието на околната среда в община Сунгурларе е пряко свързано с урбанизацията на територията, използването на ресурсите ѝ, развитието на промишлеността, дългогодишните дейности в селското и горското стопанство, степента на влаганите инвестиции в инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Контролът върху състоянието на околната среда се провежда по компоненти на средата и фактори в съответствие с поредицата от специализирани закони за управление на околната среда, приети през последните години за сближаване със законодателството на ЕС.

5.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

В общината няма пунктове за постоянен мониторинг на атмосферните замърсители. Регионалната лаборатория е тази, която извършва периодичен емисионен контрол. Наблюдаваните показатели за качеството на атмосферния въздух са: серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, озон, въглероден оксид, оловни аерозоли, общ прах и сероводород, амоняк, метанови въглеводороди, неметанови въглеводороди. За гр.Сунгурларе основни целогодишни източници на емисии са автомобилите, а през зимния сезон и битовите отоплителни инсталации.

Съгласно районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (чл.30, ал.1 от Наредба №7 на МОСВ) община Сунгурларе попада в “райони, в които нивата на един или няколко замърсителя са между съответните горни и долни оценъчни прагове.”

Наблюдава се тенденция към увеличаване на емисиите на вредни вещества и замърсяването от транспорта. Разрастването на автомобилните потоци, остаряването и износването на голяма част от моторните превозни средства, представляват неблагоприятна перспектива за влошаване на екологичните характеристики на въздуха в прилежащите на пътните артерии райони.

За подобряване качеството на въздуха е необходимо да се предприемат действия за осигуряване на нов енергиен източник за промишлеността, обществения сектор и бита. Глобално решаване на проблема може да се търси само с газифициране на гр.Сунгурларе.

5.2. КАЧЕСТВО НА ВОДИТЕ

Известно е, че частично замърсяване на водите в общината се получава от липсата на канализация и заустване на отпадните води в речни корита, както и от септичните ями. На територията на община Сунгурларе деградацията на земите и почвите (киселинност, засоляване и заблатяване) е много слабо изразена. Химическо замърсяване на почвите в общината не е регистрирано.

Площите, разрушени от водна ерозия, са сравнително малко, за което решаващо значение има високата лесистост на територията.

Състоянието на *повърхностните и подземните води* зависи от концентрацията на урбанизирани територии и промишлените дейности, както и от степента на изграденост на канализационната и пречиствателната инфраструктура. В селата Манолич, Пчелин и

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Велислав е напълно изградена канализационната мрежа, а в град Сунгурларе и селата Прилеп, Грозден и Подвис е частично изградена.

Хидрографската мрежа в общината се формира от по-големите реки Луда Камчия и Мочурица и техните притоци.

За пречистване на отпадъчните води на гр. Сунгурларе е необходимо изграждане на градска ПСОВ.

За подобряване качеството на питейната вода е необходимо за всички населени места на общината да се проектират и изградят пречиствателни съоръжения, съгласно нормативните изисквания.

5.3. ПОЧВИ

Общото състояние на почвите в община Сунгурларе е добро. Степента на замърсяване и деградация на почвите в голяма степен е обусловена от дейностите в промишлеността, неефективното земеделие, естествените процеси (водна ерозия, други екзогенни фактори), експлоатацията на природни богатства и изхвърлянето на отпадъците.

На територията на община Сунгурларе деградацията на земите и почвите (киселинност, засоляване, заблатяване) е слабо изразена. Химическо замърсяване на почвите в общината не е регистрирано. Площите, подложени на водна ерозия, са сравнително малко, за което решаващо значение има високата лесистост на територията. В покрайнините на населените места са създадени незаконни, неконтролирани сметища, замърсители на почвата и водите.

5.4. ОТПАДЪЦИ

На територията на община Сунгурларе се генерират основно битови и строителни отпадъци, около 900 тона годишно. Значителен е дялът на отпадъците от селскостопанска дейност – животинска тор, растителни отпадъци и др. Процедурите по събирането и извозването на отпадъците се извършват от общината, като е осигурено сметосъбиране и сметоизвозване от новосъздадено общинско предприятие. Общината не разполага със собствено формално одобрено депо за отпадъците. Сериозен проблем са и нерегламентираните сметища покрай почти всички населени места. Необходими са мерки за решаване на проблема с тези сметища, както и търсене на решение за регламентирано общинско депо. Генерирането на *битови отпадъци* е в зависимост от мястото на образуване на отпадъците и стандарта на живот на населението и варира по сезони. В община Сунгурларе не се извършва разделно събиране на отпадъци. Необходимо е въвеждане на такава.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

5.5. ШУМ

Вредно въздействие и шумови натоварвания има около трасето на I, II и III-то пътна мрежа, причинени от автомобилния трафик (конкретни замервания на шума не са правени). В градската среда основен източник на шум са транспортните средства. Някои човешки дейности в сферата на услугите, също са източник на шум и създават дискомфорт у живеещите около източника. На негативното влияние на шума са подложени в най-голяма степен живеещите на главните улици на града. Няма данни за голямо превишаване на пределно допустимите нива на шум за градска среда.

5.6. РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА

На територията на град Сунгурларе радиационната обстановка се следи от местната структура на “Гражданска защита”. Два пъти дневно се измерва бета и гама лъчение, отчитани в Р/час. Нормалният гама-фон за България е около 0,030 мР/ч. За град Сунгурларе показанията варират от 0,020 до 0,025 мР/ч. Няма данни за нейонизиращи лъчения и влияние върху хората и околната среда.

5.7. ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ

Зелените площи в населените места от общината са недостатъчни на брой и са с ограничена площ. Това, обаче не създава сериозни екологични проблеми на населението, поради силно развитата растителност в общината като цяло и многобройните планински и полупланински зони. Основният проблем преди всичко се състои в това, че поддържането на парковете и градините в населените места е недостатъчно и с ниско качество. На територията на общината, в земите на горския фонд, има официално обявени природни забележителности и защитени територии. Във връзка с опазването на природата и развитието на туризма следва да полагат постоянни грижи и даденостите да се използват за прогресивни цели.

5.8. ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ

По информация от общинската администрация, не се наблюдава наличие на значими екологични проблеми или зони с нарушени екологични параметри на територията на Община Сунгурларе. Сериозни замърсявания и увреждания на околната среда, застрашаващи човешкото здраве, което е предпоставка за високо качество на живот за жителите и посетителите на общината не се наблюдават. Към момента община Сунгурларе няма разработена програма за опазване на околната среда.

Таблица 21: Химически замърсявания на околната среда в община Сунгурларе

година	серни оксиди	азотни оксиди	неметанови летливи органични съединения	метан	въглероден оксид	въглероден диоксид	двуазотен оксид	амоняк
2007	4,1	2,3	10,0	2,4	0,1	1 392,4	0,0	0,0
2008	0,9	1,9	13,0	1,9	0,0	1 952,0	0,1	0,0
2009	0,8	1,4	13,2	1,5	0,0	1 447,9	0,0	0,0
2010	0,9	1,5	14,6	1,2	0,1	1 625,0	0,1	0,0

5.9. ОСНОВНИ ИЗВОДИ

Община Сунгурларе разполага с уникални природни ресурси, съхранена природа и богато биологично разнообразие, които са предпоставки за развитието на конкурентна преработвателна промишленост, разнообразни форми на туризъм, устойчиво горско стопанство, природосъобразно земеделие и животновъдство. Общината е разработила програма за развитие на туризма, което е от изключителна важност за икономическото развитие на района. Следвайки програмата общината ще използва природния потенциал за развитие на туризма и превръщането и в привлекателно място за туристи и гости.

На територията липсват ярко изразени екологични проблеми, замърсявания и увреждания на околната среда, застрашаващи човешкото здраве, което е предпоставка за високо качество на живот за жителите и посетителите на общината.

5.10. ПРЕПОРЪКИ

Основните програмни и стратегически документи, свързани с опазването на околната среда в община Сунгурларе са недостатъчни или са в края на програмния период и следва да бъдат актуализирани. Съгласно подадената информация от общината, до момента не са разработвани тематични планови документи, свързани с околната среда – общинска програма за опазване на околната среда, програма за управление на отпадъците. Изготвянето на такива програми ще позволи по-ясното дефиниране на съществуващите проблеми в тази сфера, начините и стъпките за тяхното решаване (например конкретни проекти), както и възможните източници на финансиране.

За тази цел следва да се изготви анализ на постигнатото в периода 2008-2012 г., да се актуализират целите и приоритетите за следващия планов период, както и да се изготви набор от количествени и качествени индикатори, позволяващи оценка на напредъка при изпълнението на съответните програми. При отразяване на екологичните аспекти в ОПР следва да се спазват указанията и примерните индикатори за състоянието на околната среда, заложи в документа „Методически указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022)”, Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020)”, Националната стратегия за регионално развитие (2014-2020) и Областните стратегии за развитие (2014-2020).

Приоритетните насоки за бъдещата работа в сферата на опазване на околната среда са решаването на проблемите с водоснабдяването, замърсяването на водите поради липсата на канализация и пречистване, обезвреждане на отпадъците от пестициди, решаване на проблемите със шума и атмосферното замърсяване от бита и транспорта на територията на Община Сунгурларе. Осигуряване на достъпност и популяризиране на богатото биологично

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

разнообразие и защитените територии в общината също следва да бъде приоритет с оглед значимостта им за развитието на туризма, който е важен източник на доходи за местното население.

Друг значим аспект при формирането на бъдещата екологична политика на общината е оценка на очакваните промени в климата и влиянието им върху територията на община Сунгурларе, свързани най-вече с промяната в режима на температурите и валежите, загубата на биологично разнообразие, щетите върху селското и горското стопанство от засушавания, пожари и др., нарастването на честотата и интензитета на екстремните климатични събития, както и защитата на населението от природни бедствия.

В тази връзка, при определяне на политиката си за развитие, общинската администрация следва да отчете трите основни приоритета на Стратегията Европа 2020 в сферата на климатичните промени и енергията, а именно:

- намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % (или дори с 30 %, ако бъдат изпълнени условията) спрямо 1990 г.;
- добиване на 20 % от енергията от възобновяеми енергийни източници;
- увеличаване на енергийната ефективност с 20 %.

Тези приоритети вече се интегрират в политиките за регионално развитие и опазване на околната среда на Р България, което още повече засилва необходимостта от работа в очертаните направления на общинско ниво.

6. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Обслужващите функции на общинския център и неговия административен статут са предпоставки за появата на специфичен тип институционални структури. Такива са структурите на съдебната власт и на други правоохранителни институции.

От органите за сигурността и обществения ред, които се намират на територията на общината, основно място заемат подструктурите на МВР – Районно управление „Полиция”, гр. Сунгурларе и Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението”. Местната власт осъществява функции по взаимодействието с органите по сигурността и обществения ред при закрилата на децата и гражданите на обществени места, при определяне на пропускателния режим в училищата и детските заведения и обезопасяване на училищните дворове. Селата от общината се посещават по график от полицейски инспектор.

През 2013 г. броят на заетите в общинската администрация е 85 служители, като кмета на общината е подпомаган в своята дейност от трима заместник кметове и секретар.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Дейността на администрацията е разпределена на две: „Обща администрация” и „Специализирана администрация”.

В управлението на администрацията с оглед на членството на България в Европейския съюз и възможностите за усвояване на безвъзмездна финансова помощ за развитието на общината е необходимо отделянето на дирекция или отдел „Управление на проекти“, който да участва в провеждането и планирането на общинската политика за местно икономическо програмните документи на общината и участват в подготовката на проекти и тяхното администриране.

Отделянето на самостоятелното структурно звено е мярка за преодоляване на основната трудност в процеса на изпълнение на Общинския план за развитие на община Сунгурларе за периода 2007-2013 е бил недостатъчният административен капацитет, както на отговорните институции, така и на бенефициентите, в частност на Община Сунгурларе. В допълнение на това липсата на конструктивен диалог с отговорни държавни структури, свързани с изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕФ е довел до недостатъчното усвояване на безвъзмездни средства по Оперативните програми, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз, по които Община Сунгурларе е допустим бенефициент и Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г.

Преодоляването на част от трудности, свързани с усвояване на средства от Европейския съюз и други финансови инструменти е довело до положителни страни, като:

- натрупан опит, който ще бъде ползван в следващи периоди;
- добър диалог с икономическите и социални партньори на местно, общинско ниво;
- прилагане на добри практики в областта на планирането, подготовката и реализирането на проекти

На територията на общината е регистрирана една неправителствена организация - СНЦ „Информационен бизнес център Сунгурларе”, но е необходимо увеличаване на броя им и засилване на ролята на неправителствените организации, които могат да се превърнат в основен партньор на общината в планиране и изпълнение на инициативите за местно развитие.

Необходимо е да се направят стъпки към увеличаване на гражданското участие в местното управление и да има представители на всички заинтересовани страни, при вземането на важни за общината решения. Добрите практики за увеличаване на гражданското участие са вече с поставени основи, като в следващия програмен период ще има възможност те да се подкрепят и доразвият. Посочените положителни страни ще

благоприятстват усвояването на безвъзмездни средства в рамките на следващия планов период 2014-2020 г. За да се повиши качеството на административния капацитет, модернизира управлението за предоставяне на висококачествени публични услуги за гражданите и бизнеса е необходимо да се използват възможностите, които ще се предоставят по Оперативна програма „Добро управление” 2014-2020 в три главни направления: повишаване на институционалния капацитет, ефективността и ефикасността на публичната администрация и съдебната система; предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление и правосъдие; ефективно и ефикасно усвояване на средствата от ЕС.

7. SWAT-АНАЛИЗ

Обикновено при оценъчните и прогнозните изследвания се използват два основни подхода – емпиричен и експертен. При емпиричния подход се извеждат закономерности на основата на анализирана емпирична информация с помощта на статистически и математически модели. При експертния подход се разчита на опита на експертите, като се допуска, че те имат нужния капацитет да разкриват закономерности и да правят синтезирани достоверни оценки, без да е необходимо да се разработват сложни математико-статистически модели.

SWOT-анализът спада към експертната група методи, но той не може да бъде разработен без необходимата изходна информация. За първи път този метод за анализ е използван в научните разработки, посветени на управлението (мениджмънта) на фирмите. Най-често SWOT-анализът се използва за идентифициране на организационното състояние на фирмата и за очертаване на тенденциите в нейното развитие. По-късно SWOT-анализът е пренесен и в други области като регионално планиране, околна среда, туризъм и др.

Главната цел на SWOT-анализа е да се извърши взаимнообвързана оценка на вътрешните за дадена организация или регион силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за организацията или региона възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). Приема се, че вътрешните страни (силните и слабите страни) могат да се контролират от организацията, докато външните фактори (възможности и заплахи) определят състоянието на средата, в която се развива организацията или региона.

В световната практика SWOT-анализът се е утвърдил като задължителен елемент на стратегическото планиране. Значението на SWOT-анализа се подсилва и от факта, че той е регламентиран като задължителна процедура при всички планове и програми, свързани с усвояването на структурните фондове и инструменти на Европейския съюз.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Резултатите от SWOT-анализа позволяват точно формулиране на приоритетите и целите за развитие на общината, както и периодична оценка на мястото ѝ в рамките на региона. Те позволяват да се планират и реализират конкретни мерки за коригиране на състоянието на общината. Сред елементите на анализа има взаимовръзки, които разкриват потенциала за развитие, а също и такива, които показват ограниченията (лимитиращите фактори) и проблемите, които предстои да бъдат преодолени. Преди да се премине към SWOT-анализа на отделните сектори в социално-икономическото развитие на община Сунгурларе, е важно да се подчертае, че в нашата страна все още има проблеми, свързани с наличието, количеството и качеството на необходимата изходна информация и достъпа до нея. Както и при всички останали анализи, предназначени за органи и лица, вземащи решения, трябва да се работи с достоверна, официализирана информация.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • благоприятни почвено-климатични условия за развитие на земеделие и животновъдство • екологично чисти територии и запазена околна среда • защитени зони и територии • наличие на природни забележителности • наличие на културно-исторически обекти • богато биоразнообразие • голям горски ресурс • находища на строителни и инертни материали • големи площи обработваема земя • силно развито лозарство и зърнопроизводство • добре развита хранително-вкусова промишленост • добре развити социални дейности и услуги • добро състояние на образователната материално-техническа база • изградени съобщителни мрежи • добре изградени пътни и железопътни транспортни мрежи • организиран междуселищен транспорт	<ul style="list-style-type: none"> • отдалеченост от важни транспортни артерии и индустриални центрове • икономически спад в структуроопределящи отрасли • слаба организираност и сдружаване на местните производители • не достатъчно внедряване на нови технологии в производствените предприятия • остарял и амортизиран сграден фонд • липса на капацитет сред местния бизнес • нисък процент на усвояемост на средства от национални и европейски проекти и донорски програми • ограничени външни инвестиции • неефективност при използване на общинските активи • висока безработица • ниски доходи на заетите • обезлюдяване на малките населени места • застаряване на населението • ниска раждаемост • отрицателни миграционни процеси • ниско ниво на здравно обслужване

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

<ul style="list-style-type: none"> • голям капацитет на електроенергийната преносна система и добро електроснабдяване • наличие на магистрален газопровод • наличие на хидромелиоративна система	<ul style="list-style-type: none"> • не добре развити ИКТ в образованието • недостатъчни спортни клубове и мероприятия • амортизирана пътна инфраструктура и не доизградена и износена улична мрежа • неефективно улично осветление • амортизирана водопроводна мрежа • липса на канализация в някои населени места • благоустройствени проблеми и неподдържани зелени площи • неактуализирани устройствени планове на някои населени места • липса на подземен кадастър • силна концентрация на административния, икономически и социален живот в общинския център • липсват контролни пунктове за измерване състоянието на околната среда • голям брой нерегламентирани сметища и липса на организирано сметосъбиране и сметоизвозване в някои населени места
---	--

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ развитие на еко земеделие и производство на алтернативни земеделски култури ▪ създаване на животновъдни ферми ▪ развитие на специфичен туризъм: винен, селски, екотуризъм, спортен, културен и други ▪ развитие на дървопреработвателната промишленост чрез производство на пелети и/или брикети от отпадъчен дървесен материал ▪ изграждане на ВЕЦ ▪ разширяване на социалните дейности и услуги ▪ участие в различни национални и европейски проекти и донорски програми ▪ възможности за насърчаване на заетостта и намаляване на безработицата ▪ газифициране на град Сунгурларе 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ влошаване на климатичните условия ▪ нелоялна външна конкуренция ▪ финансови бюджетни ограничения ▪ липса на децентрализация, ограничаваша местното развитие ▪ демографски проблеми ▪ недобра инфраструктура ▪ незаинтересованост от страна на държавните структури ▪ влошаване състоянието на околната среда

II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020

1. СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА ЗА ПЛАНИРАНЕ И ПРОГРАМИРАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ (2014-2020) И ПРИЕМСТВЕНОСТ

Като документ за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано развитие на местно ниво, Общинския план за развитие на община Сунгурларе за периода 2014-2020г. е разработен в съответствие с предвижданията на Областна стратегия за развитие на област Бургас (2014-2020) г., Регионалния план за развитие на Югоизточен район (2014-2020), Националната стратегия за регионално развитие (2012-2022), Националната програма за реформи (2011-2015), Националната програма за развитие България 2020, стратегията „Европа 2020” от една страна и Общинския план за развитие на община Сунгурларе за периода 2007-2013, актуализацията му и секторните местни стратегии от гледна точка на приемствеността им от друга.

1.1. СЪОТВЕТСТВИЕ С ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ЕС В ОБЛАСТТА НА РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА И СТРАТЕГИЯТА „ЕВРОПА 2020”

Регионалната политика на ЕС, наречена още кохезионна политика, в рамките на периода 2014-2020, подкрепя създаването на работни места, конкурентоспособността, икономическия растеж, подобряването на качеството на живот и устойчивото развитие. Целта на регионалната политика е да се намалят значителните икономически, социални и териториални различия, които все още съществуват между европейските региони. Насочена главно към постигане на единадесет тематични цели:

1. Научни изследвания и иновации
2. Информационни и комуникационни технологии (ИКТ)
3. Конкурентоспособност на малките и средните предприятия (МСП)
4. Преход към икономика с ниски емисии на въглероден двуокис
5. Приспособяване към изменението на климата и предотвратяване и управление на рисковете
6. Опазване на околната среда и ефективност на ресурсите
7. Устойчив транспорт и отстраняване на затрудненията в ключовите мрежови инфраструктури
8. Заетост и подпомагане на мобилността на работната сила
9. Социално приобщаване и борба с бедността

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

10. Обучение, умения и учене през целия живот

11. Изграждане на институционален капацитет и ефективни държавни администрации

С оглед на откритите характеристики на община Сунгурларе в икономическия и социален анализ, настоящият стратегически документ е насочен най-вече към следните тематични цели: ТЦ 3, 6, 7, 8, 9, 10 и 11.

Основният стратегически документ на ниво Европейски съюз, който задава рамката на развитието му до 2020 е стратегията „Европа 2020“. На базата на него всички държави-членки на ЕС и техните райони работят за очертаване политиките си за развитие, като част от общ механизъм за обединяване на целите им с целите на европейско ниво. Стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж адресира очакваните резултати на развитието до 2020 г. по отношение на заетостта, иновациите, образованието, борбата с глобалните заплахи от климатични промени и енергийна зависимост, бедността.

В рамките на стратегията са маркирани 5 стратегически цели с конкретните количествени индикатори за постигането им:

- 1. Трудова заетост** (работа за 75 % от хората на възраст между 20 и 64 години)
- 2. НИРД и иновации** (инвестиране на 3 % от БВП на ЕС (публичен и частен сектор взети заедно в научноизследователска и развойна дейност и иновации)
- 3. Климатични промени и енергия** (намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % (или дори с 30 %, ако бъдат изпълнени условията) спрямо 1990 г., добиване на 20 % от енергията от възобновяеми енергийни източници, увеличаване на енергийната ефективност с 20 %.
- 4. Образование** (намаляване на процента на преждевременно напусналите училище до под 10 %, поне 40 % от 30-34-годишните със завършено висше образование)
- 5. Бедност и социално изключване** (поне 20 милиона по-малко бедни или застрашени от бедност и социално изключване хора).

Общинският план за развитие на община Сунгурларе ще допринесе в най-голяма степен за постигането на цели 1, 4 и 5.

1.2. СЪОТВЕТСТВИЕ С НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ БЪЛГАРИЯ 2020

Като интегриран рамков документ, който очертава политиките за развитие на България за периода до 2020 г. в пълно съответствие със стратегията **Европа 2020**, Националната програма за развитие България 2020, обхваща пълния спектър от действия на правителството за социално-икономическото развитие на страната. Програмата служи за

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

отправна точка при разработването на програмни документи за целите на достъпа до конкретен финансов ресурс. Програмата поставя постигането на три основни цели:

1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.
2. Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.
3. Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

За постигането на целите са определени осем приоритета на националната политика за развитие:

1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.
2. Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.
3. Постигане на устойчиво интегрирано развитие и използване на местния потенциал.
4. Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.
5. Подкрепа на иновационните и инвестиционните дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.
6. Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.
7. Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност.
8. Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

Чрез изпълнението на плана най-съществени ще бъдат ефектите по отношение качеството на образованието, обучението и характеристиките на работната сила, намаляването на бедността и насърчаването на социалното включване, както и подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари. Повишаването на конкурентоспособността на икономиката ще бъде по-скоро резултат от подпомагането на устойчивото развитие на местния бизнес и привличането на външни инвестиции, отколкото от дейностите, свързани с НИРД, поради ограничените възможности за развитие на иновациите.

1.3. СЪОТВЕТСТВИЕ С НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ (2011-2015 Г.)

Национална програма за реформи на Република България (2011-2015 г.) е изготвена в изпълнение на одобрената от Европейския съвет през юни 2010 г. стратегия „Европа 2020” и в съответствие с новия инструмент за по-добра координация на икономическите политики в рамките на Европейския съюз, т. нар. „Европейски семестър”. Програмата е насочена към ключови въпроси с приоритетен характер, като изхожда от текущите нужди и предизвикателства пред малка и отворена икономика като българската, която, с цел да успее по-бързо да излезе от настоящата криза, следва изцяло да преориентира политиката си към повишаване на конкурентоспособността, така че в максимална степен да се възползва от икономическото възстановяване на своите основни търговски партньори. Предвид изходната позиция на страната е твърде трудно да се определят само няколко приоритетни области, където да бъдат насочени усилията на икономическата политика. И все пак, като такива биха могли да бъдат посочени:

1. По-добра инфраструктура - по-добра свързаност с Европа, устойчиви и конкурентоспособни региони, с достъпни услуги и по-добра свързаност помежду им и с по-слабо развитите територии, запазване и утвърждаване на българското културно-историческо наследство и природно богатство;
2. Конкурентоспособна младеж - намаляване на дела на рано напусналите училище, увеличаване броя на младите хора, завършили висше образование, стимулиране на младите учени, реализация на младите хора в България;
3. По-добра бизнес среда в ЕС - най-ниска данъчна тежест за бизнеса и домакинствата в ЕС, по-висока заетост, повече инвестиции (вкл. в НИРД и иновации), фискална стабилност;
4. По-голямо доверие в държавните институции – ефективна съдебна система и гарантиране на върховенството на закона, защита на интересите на гражданите и бизнеса, социална справедливост и сигурност.

Настоящият документ акцентира най-вече върху първата приоритетна област.

1.4. Съответствие с Националната концепция за пространствено развитие (2013-2025 г.)

НКПР е средносрочен документ с период на действие от 2013 до 2025 г. за подпомагане на правилното насочване на средствата по оперативните програми в следващия програмен период от 2014-2020 г. към зони с натрупани диспропорции, но и към такива с най-подходящи условия и неизползван потенциал. В документа са отчетени най-важните приоритети в транспортно-комуникационната и инженерно-техническата инфраструктура,

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

които са от изключително значение за обвързаността на страната със съседните страни и региони и за отварянето на страната към глобализацията се свят.

Съгласно избраната визия са очертани следните стратегическите цели на НКПР:

Стратегическа Цел 1 “Интегриране в европейското пространство”;

Стратегическа Цел 2 “Полицентрично териториално развитие”;

Стратегическа Цел 3 “Пространствена свързаност и достъп до услуги”;

Стратегическа Цел 4 “Съхранено природно и културно наследство”;

Стратегическа Цел 5 “Стимулирано развитие на специфични територии” (крайбрежни Черноморски, крайбрежни Дунавски, планински гранични и периферни);

Стратегическа Цел 6 “Конкурентоспособност чрез зони за растеж и иновации”.

Стратегическата рамка на общинския план за развитие адресира в пълна степен посочените стратегически цели.

1.5. Съответствие с Националната стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.)

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) (2012 – 2022 г.) е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и между регионалните различия/неравенства в контекста на обобщевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране. С оглед на изходното състояние са определени четири стратегически цели:

- 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.
- 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал
- 3: Териториално сближаване и развитие на трансгранично, междурегионално и транснационално сътрудничество
- 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

Стратегическата рамка на ОПР на община Сунгурларе (2014-2020 г.) ще допринесе за постигането на всички посочени цели.

**1.6. СЪОТВЕТСТВИЕ С РЕГИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЮГОИЗТОЧЕН РАЙОН**

Стратегическият документ поставя постигането на следните цели и широка гама от приоритетни области:

Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване на ЮИР на междурегионално (с другите райони от ниво 2 в страната) и вътрешнорегионално (между областите в рамките на района от ниво 2) ниво посредством използване на собствения потенциал на района в условията на щадящо околната среда развитие;

Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на междуобластните неравенства в ЮИР чрез инвестиции в човешките ресурси и подобряване на социалната инфраструктура;

Стратегическа цел 3: Развитие и подобряване на териториалното сближаване на ЮИР чрез използване на различните форми на териториалното сътрудничество – трансгранично, транснационално и междурегионално;

Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие на ЮИР чрез укрепване на градовете-центрове, подобряване свързаността в района и качеството на средата в населените места.

Изпълнението на настоящия документ пряко ще допринесе за постигането на посочените цели.

**1.7. СЪОТВЕТСТВИЕ С ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТ
БУРГАС (2014-2020 Г.)**

Посоченият документ цели главно да постигне висока степен на социално-икономическо развитие на област Бургас в условията на устойчиво и балансирано развитие на районите в Република България и си поставя следните цели:

1. Формиране на устойчива икономика на база иновационна платформа на развитие; 2. Високо равнище на трудова заетост, характеризиращо се с добри качествени показатели;
2. Постигане на демографски растеж – положителен естествен прираст в областта, рязко съкращаване на емиграцията – външна и вътрешна, понижаване на равнището на ранна смъртност;
3. Качествено здравеопазване и развита мрежа от социални услуги;
4. Модерно и достъпно образование, развита култура;
5. Усъвършенствана инфраструктура – сред водещите в страната;
6. Околна среда – сред най-запазената в България.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

7. Институционален капацитет – водещ в страната. ОПР на община Сунгурларе пряко допринася за постигане на целите на областната стратегия, като отчита в пълна степен посочените приоритети за развитие и ги интегрира на местно ниво.

1.8. ПРИЕМСТВЕНОСТ С ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ (2007 – 2013 Г.).

Настоящият документ е изготвен в съответствие с ОПР на община Сунгурларе за периода 2007 – 2013 г., с главна цел постигане устойчиво и балансирано развитие на общината, повишаване производителността на труда във всички сектори на икономиката и управлението и значимо подобряване качеството на живот. Главната цел на общинския план за развитие бе планирана да се постигне чрез последователно осъществяване на следните стратегически цели:

1. Подобряване състоянието на техническата и социалната инфраструктура и параметрите на околната среда за стабилизиране на социалните и икономически процеси в населените места на общината.
2. Създаване на условия за развитие на традиционно и алтернативно земеделие, горско стопанство и обвързването им с преработвателната промишленост.
3. Стимулиране на местното предприемачество и създаване на предпоставки за привличане на външни инвеститори.
4. Стабилизиране на процесите в социалната сфера. Създаване на условия за задържане на младите хора в общината.

В настоящия документ са развити, запазилите се като актуални идеи за подобряване на ситуацията в общината, мотивирани и от основните изводи направени от актуализацията на плана за предходния период.

1.9. ПРИЕМСТВЕНОСТ С ПРИЕТИ ОБЩИНСКИ СЕКТОРНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ.

Настоящата стратегическа рамка е хармонизирана с приоритетите и целите на следните местни секторни стратегически и планови документи:

1. Стратегия за развитие на социалните услуги в Община Сунгурларе (2011– 2015);
2. Програма за развитие на туризма в община Сунгурларе (2012 – 2015);

2. ИЗПОЛЗВАНИ ПРИНЦИПИ

Изготвянето на стратегическия документ е хармонизирано със затвърдени принципи на стратегическо планиране на местното развитие, основни от които са:

1. Обвързаност на планираните мерки помежду си за съвместно подобряване на местното развитие;

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

2. Съответствие с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;
3. Координация и съгласуваност с европейските, националните и местните политики за конкуренция, опазване и подобряване на околната среда и равните възможности;
4. Информираност и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
5. Съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;
6. Концентрация на усилията, човешките ресурси и финансовите средства за осъществяване на набелязаните в стратегията цели;
7. Отвореност за допълнения и адаптивност на стратегическите намерения към бързо променящите се условия на средата, в която ще се реализира стратегията;
8. Партньорство между всички институции, заинтересовани лица и структури на гражданското общество в процеса на реализиране на стратегическите намерения.

3. ПОДХОД

Стратегическите цели показват посоката за развитие за времевия хоризонт на стратегията в основните проблемни области – социална сфера, икономическо развитие, околна среда, инфраструктура и др. Секторните анализи и SWOT-анализът очертаха голям брой проблеми и възможности за социално-икономическото развитие на община Сунгурларе. От друга страна ограничеността на възможностите и ресурсите налага съсредоточаване на усилията по приоритети. Изборът на приоритети за устойчивото и балансирано развитие на общината бе подчинено на няколко важни критерия като надграждане на силните страни и изграждане на конкурентни предимства на национално ниво, острота на регистрираните проблеми, неотложност на разрешаването на проблемите, налични възможности за решаването на проблемите, връзка на дадения проблем с други проблеми. В рамките на всеки приоритет са формулирани специфични цели и мерки, включващи сходни по характер конкретни операции, насочени към постигането на дефинираните в стратегията цели. Планираните мерки ще надградят и подчертаят силните характеристики и ще се стремят да преобразуват и преодолеят слабостите, очертани в SWOT-анализа.

4. ВИЗИЯ

Приетата визия, представляваща желаното и постижимо състояние на община Сунгурларе към 2020 г. и определяща рамката за реализация на плана е следната:

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

**ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ – РАЗВИТА МОДЕРНА ИКОНОМИКА И МЯСТО
ЗА РАЗВИТИЕ НА ЛИЧНОСТТА, СРЕД ОПАЗЕНА ПРИРОДНА СРЕДА И
ПРИТЕГАТЕЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ТУРИСТИТЕ**

5. ЦЕЛИ

Предложеният стратегически документ има за задача да фокусира управленските процеси и да даде рамката за използването на наличните ресурси по такъв начин, че община Сунгурларе да възстанови икономическата си жизнеспособност и заеме водещо място в област Бургас, да навакса значимото изоставане и индустриалния упадък и създаде конкурентни предимства от потенциала си.

Общата цел за развитие в периода 2014 – 2020 г. е използване на местни конкурентни предимства за повишаване на заетост и потенциал на човешкия ресурс, изградена привлекателна среда и живот с повишен стандарт.

С оглед на поставената обща цел Общинския план за развитие на община Сунгурларе за периода 2014-2020 г. поставя следните **стратегически цели**:

Стратегическа цел 1: Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентни предимства на местния потенциал

Стратегическа цел 2: Повишаване качеството на човешките ресурси и равнището на заетост

Стратегическа цел 3: Подобряване на инфраструктурата и свързаността на териториите, съобразно околната среда и начина на живот

Стратегическа цел 4: Висококачествено и ефективно управление с широко гражданско участие.

6. ПРИОРИТЕТИ

Предвид поставените стратегически цели, силните и слаби характеристики на община Сунгурларе са определени няколко приоритетни области, където ще бъдат насочени усилията на социално-икономическата политика за устойчиво и балансирано развитие. Това са следните приоритети:

Приоритет 1: *Конкурентно и устойчиво развитие на селско и горско стопанство, и туризъм.*

Приоритет 2: *Развитие на местната икономика и повишаване на жизнения стандарт на населението.*

Приоритет 3: *Повишаване на заетостта в града и селата и развитие на човешкия потенциал.*

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Приоритет 4: Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда

Приоритет 5 : Добро управление в полза на местната общност и бизнеса

7. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Чрез прилагане на целенасочени мерки на политиката, на базата на поставените специфични цели ще се постигне значим напредък в рамките на програмния период, за който е дефиниран обхвата на документа. Специфичните цели са представени по-долу в точка 9.

8. ФАКТОРИ, ОТ КОИТО ЗАВИСИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ОПР

Реализацията на стратегическите цели и съответно приоритетите в рамките на настоящия ОПР на Община Сунгурларе зависи от набор от **допускания** - фактори, които се очаква да останат непроменени в периода на реализация на ОПР. При тяхната промяна е необходимо извършването на промени в документа, които да отразят новото състояние:

- В периода на реализация на ОПР макроикономическата и политическата ситуация в България ще е стабилна;
- Обемът на входящите преки чуждестранни инвестиции в България ще нараства устойчиво или ще се запази на нива от поне 1,5 – 3,0 милиарда евро или повече на годишна база в периода до 2020 г.;
- България ще продължи устойчиво да усвоява средства от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз, както и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони;
- До 2020 г. няма да бъдат закривани големи структуроопределящи предприятия в Община Сунгурларе.

Към момента въздействието на международната икономическа и финансова криза не предполага съществено негативно въздействие върху горните предпоставки. Финансовата стабилност на българската икономика се запазва, в съчетание с ниска инфлация и сравнително стабилен фискален резерв. Растежът на икономиката намалява, но не толкова значително, колкото в други държави-членки на Европейския съюз. Не се наблюдава драстично влошаване на социално-икономическите параметри.

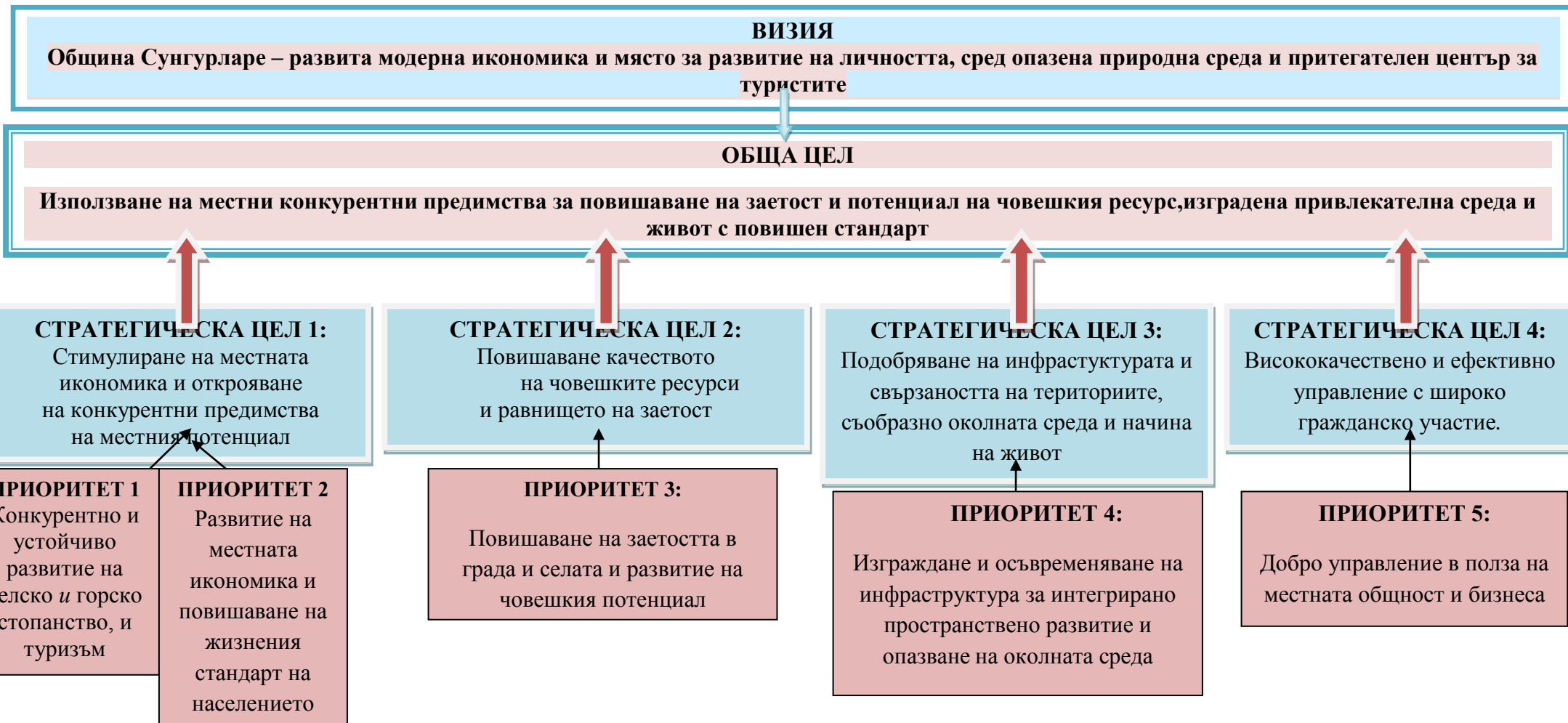
Стабилен резерв за развитие на местната икономика представляват средствата от Европейския съюз, чието оползотворяване се очаква значително да се подобри през следващите години и да е съществен стимул за развитието на публичния и частния сектор.

9. СТРУКТУРА

Структурата на стратегическата част (фиг. 24) обединява елементите визия за развитие 2020 г., четири броя стратегически цели и приоритетите за развитие.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Фигура 24. Визия, стратегически цели и приоритети на Общински план за развитие на Община Сунгурларе

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: СТИМУЛИРАНЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА И ОТКРОЯВАНЕ НА КОНКУРЕНТНИ ПРЕДИМСТВА НА МЕСТНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

Тази стратегическа цел е идентифицирана, за да акцентира върху основни слаби и силни характеристики на общината за превръщането им в конкурентни предимства на национално ниво чрез прилагане на комплексни икономически мерки. В допълнение, адресирани са потребностите на местната икономика и са предложени решения за отчетените проблеми. За постигане на стратегическата цел ще допринесат приоритет 1 – конкурентно и устойчиво развитие на селско и горско стопанство, и туризъм и приоритет 2 – развитие на местната икономика и повишаване на жизнения стандарт на населението.

ПРИОРИТЕТ 1: КОНКУРЕНТНО И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКО И ГОРСКО СТОПАНСТВО, И ТУРИЗЪМ

Селското стопанство е един от основните компенсатори на негативните предизвикателства на продължаващата финансово-икономическа криза, обезлюдяването на малките населени места и деградацията на местните общности. Финансовото подпомагане за увеличаване на конкурентоспособността на МСП във всички сектори е основна политика в рамките на помощта от ЕС, особено чрез интервенции, стимулиращи цялостното подобряване на бизнес средата; повишаване на производителността; улесняване на достъпа до нови пазари и интернационализацията на българските фирми; съкращаване на пътя до крайните клиенти; разработване, пазарна реализация и маркетинг на нови продукти, процеси, услуги и бизнес-модели; засилено навлизане и трансфер на иновациите на пазара; ресурсната ефективност, достъп до качествени бизнес консултации и т.н. В този контекст фирмите и предприемачите от Община Сунгурларе трябва да бъдат готови и подпомогнати да се възползват от тези условия и възможности за подкрепа.

Възможност за общинската икономика е безалтернативно развитие на туристическия сектор и на свързаното с него екологично земеделие и животновъдство. На територията на общината има богати и разнообразни природни и антропогенни туристически ресурси, които предопределят развитието на ефективни видове и форми туристически дейности с висока добавена стойност.

Развитието на инфраструктурата на културата и експонирането на културното наследство в община Сунгурларе се разглеждат като предпоставка за развитие на културен туризъм. Общината е с потенциал за привличане на посетителски и инвеститорски интерес и

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

развитие на специфичен туризъм, а оттам, създаване на привлекателни работни места за младите хора и преодоляване на повсеместния проблем с младежката безработица.

Приоритетът включва три специфични цели, постигането, на които ще допринесе за устойчивото развитие на селско и горско стопанство, и туризъм.

Описаните мерки ще намерят подкрепа по оперативните програми „Региони в растеж” 2014 – 2020 г., „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. и “Програма за развитие на селските райони” 2014-2020 г., чрез насърчаване на публично-частното партньорство, както и други финансови източници, насърчаващи устойчивото му развитие.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: БАЛАНСИРАНО РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Мярка 1.1.1. Въвеждане на алтернативно земеделие и разширяване на териториите на традиционното земеделие и отраслите на преработвателната промишленост.

Инвестиционната политика е необходимо да се насочи към използване на потенциала с високи конкурентни предимства и към разнообразяване на традиционното, с развитие на алтернативно земеделие.

Мярка 1.1.2. Развитие на животновъдството и свързаните с него отрасли от преработвателната промишленост.

Предлаганите възможности за развитие на животновъдство са основна крачка за цялостното му развитие, което да включва разширяване във видово и количествено отношение и с много добър качествен показател.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2: БАЛАНСИРАНО РАЗВИТИЕ НА ГОРСКО СТОПАНСТВО

Мярка 1.2.1. Обновяване, поддържане и залесяване на горския фонд.

От изключителна важност за опазване на околната среда и екологичното равновесие.

Мярка 1.2.2. Използване на горския ресурс в дървообработвателната промишленост.

Рационално и рентабилно използване на горите за целите на дървообработвателната промишленост, допринасяйки и за местното икономическо развитие.

Мярка 1.2.3. Създаване на предпоставки за обособяване на туристически обекти и зони за отдих в горските територии.

Насочване на инвестиционната политика към създаването на условия и зони за отдих сред природата на местното население и потенциални туристи.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3: ПРОВЕЖДАНЕ НА АКТИВНА МАРКЕТИНГОВА ПОЛИТИКА ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИЯ ПАЗАР

Мярка 1.3.1. Комплексно маркетингово представяне и реклама на общината.

Тук се включват маркетинга и рекламата на туристически продукти на общината, включващи обекти от природно-ресурсния потенциал и недвижимото културно наследство. Получените резултати от маркетингови проучвания на потребителското търсене определят и необходимостта от диверсификация на продуктите и обогатяването им с нови методики, процедури и програми.

ПРИОРИТЕТ 2: РАЗВИТИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА И ПОВИШАВАНЕ ЖИЗНЕНИЯ СТАНДАРТ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Развитието на местната и регионалната икономика, на отделните ѝ сектори и фирмите е от изключителна важност за повишаване на реалните доходи и жизнения стандарт на населението.

Реализирането на приоритета ще доведе до подобряване и развитие на традиционни отрасли за община Сунгурларе – хранително-вкусова, дърводобивна и мебелна промишленост, земеделие и животновъдство, като същевременно ще гарантира повишаването на степента на устойчиво и ефективно използване на местните ресурсите в отраслите.

Приоритетът включва три специфични цели, постигането на които ще създаде предпоставки за повишаване на конкурентоспособността на местната икономика.

Описаните дейности и мерки ще намерят подкрепа главно по оперативните програми „Региони в растеж” 2014-2020 г., „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., “Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 г. и Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: ДОРАЗВИВАНЕ НА ТРАДИЦИОННИ ОТРАСЛИ

Мярка 2.1.1. Подкрепа за развитие на хранително-вкусовата промишленост и използване на местния поземлен ресурс.

Създаване на взаимовръзка между земеделските производители и големите производители, с цел оползотворяване на произведената продукция.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Мярка 2.1.2. Повишаване доходите на заетите в традиционните отрасли

Дейностите включват развитие на традиционно земеделие и животновъдство и създаване на повече сдружения за стимулиране на местното производство и повишаване доходите на заетите в секторите.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2: НАСЪРЧАВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО МЕЖДУ ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ

Мярка 2.2.1. Насърчаване сдружаването на производителите, кооперирането и кълстерите.

Насърчаване на кооперирането между местните предприятия чрез подпомагане на кълстерирането и предоставянето на подкрепа към създаването на конкурентна среда в производството.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3: ПОДКРЕПА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА МАЛКИЯ И СРЕДНИЯ БИЗНЕС

Мярка 2.3.1 Подобряване на съществуващия местен малък и среден бизнес.

Малките и средни предприятия, които са предпоставка за осигуряване на базовото ниво на заетост и доходи на местното население, са най-уязвими в условията на икономическата криза. Целта е предприятията да подобрят своята устойчивост чрез следните дейности: подпомагане на технологичното им обновление; въвеждането на стандарти за качество; повишаване на производителността и ефективността им на работа; подобряване на достъпа до нови пазари и интернационализация на МСП; повишаване на производителността и ефективността им на работа; използване и достъп до ИКТ; внедряване на иновации в предприятията. Препоръчват се иновации, които подкрепят въвеждането на нисковъглеродни, енергийно ефективни и безотпадни технологии, както и оползотворяването и рециклирането на по-голямо количество отпадъци.

Мярка 2.3.2. Насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП.

Обхватът на дейностите, включва подкрепа за създаване на нови микро и малки предприятия в района на община Сунгурларе; създаване на нова предприемаческа култура; насърчаване на предприемачеството сред уязвимите групи на пазара на труда, включително и социалното предприемачество за безработни лица, хора с увреждания и лица от групи в неравностойно положение.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ И РАВНИЩЕТО НА ЗАЕТОСТ

Фокусът на втората стратегическа цел на ОПР на Община Сунгурларе е поставен върху комплексното развитие на човешките ресурси. Залагането на така формулираната стратегическа цел в областта на развитието на човешките ресурси се обосновава с необходимостта от решаване на констатираните, продължително проявяващи се проблеми в социалното развитие. Тези проблеми са свързани с: негативното демографско развитие на община Сунгурларе и свързаният с това процес на обезлюдяване на територията; влошените характеристики на населението - възрастова, етническа и образователна структура; неблагоприятните характеристики на пазара на труда в района по отношение качеството на работната сила, неголемите възможности за използване на трудовия потенциал, високото равнище на безработица и др.; степента на развитост на социалната инфраструктура и възможностите за задоволяване на социалните потребности на населението; наличието на добре изразени различия в социалните условия между общинския център и населените места от общината.

Същевременно, посочената стратегическа цел е насочена към създаване на условия за по-ефективно използване на наличните човешки ресурси, на потенциала на изградената и на предвидената за изграждане нова социална инфраструктура за постигане на целите на интегрираното развитие на общината през следващия програмен период.

Стратегическата цел включва един основен приоритет, който обхваща една твърде широка, разнообразна, но в същото време комплексна тематика и се нуждае от интегрирани дейности и проекти.

ПРИОРИТЕТ 3: ПОВИШАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА В ГРАДА И СЕЛАТА И РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ ПОТЕНЦИАЛ

Приоритетът е ориентиран към разширяване на достъпа до качествено образование; постигане на по-голяма гъвкавост на образователната система спрямо промените в пазара на труда; създаване на условия за качествена заетост, гарантираща социално включване; изграждане на адекватна инфраструктура за образование и здравеопазване; осигуряване на по-добър здравен статус на населението и подобряване на социалното включване и равнището на заетост.

Приоритетът включва мерки, които целят постигането на пет специфични цели.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: РАВЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАНИЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО РАВНИЩЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Планираните мерки и дейности са насочени към осъвременяване на системата на образованието и постигане на по-голяма гъвкавост спрямо бързо променящите се потребности на пазара на труда. Националната програма за развитие „България 2020” предвижда цялостно модернизиране на образователната система на всички нива, което ще благоприятства за пълноценната професионална и лична реализация. С оглед на поставените национални цели по Европа 2020: да се намали дялът на преждевременно напусналите училище до 11%, а дялът на завършилите висше образование на възраст 30-34 да достигне до 36% е необходимо да се отдели специално внимание на развитието на образованието.

Мерките целят да отговорят на належащите нужди, както по отношение на подобряване достъпа до образование и качеството на образованието, така и за изграждането и модернизацията на образователната инфраструктура:

Мярка 3.1.1. Подобряване качеството на образование и създаване на условия за равен достъп до образование (вкл. и на лица от уязвимите групи).

Специални усилия трябва да бъдат положени за тези групи, които са изправени пред затруднения в обучението и/или са в подчертано неравностойно положение.

Това ще стане възможно чрез прилагането на съвременни образователни политики, насочени към потребностите на обучаваните и насърчаване прилагането на разнообразни форми и начини на обучение. Ключовите операции ще бъдат насочени към ефективно финансиране за осигуряване на равен достъп и повишаване резултатите от образованието. Възможните дейности включват подкрепа за професионалните и специализирани училища, стипендии за изявени ромски деца; програми за ограмотяване, основно сред ромското население и др. уязвими групи за придобиване на по-висока степен на образование, реализирани главно от училищата; засилване на взаимодействието между образователните институции и бизнеса; включване на работодатели и институции от трудовия пазар в разработването; осъществяването на учебните програми с цел повишаване на предприемаческите умения и пригодността за заетост.

Мярка 3.1.2. Намаляване на броя ученици, преждевременно напускащите училище.

Намаляване на преждевременно напускащите училище и осигуряването на равен достъп до качествено образование на всички нива на задължителното образование (предучилищно, основно и средно) е основна предпоставка за приобщаващия растеж. Това предполага цялостна политика за предотвратяване на ранното напускане на училище и

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

осигуряването на превенции, интервенции и компенсации със специален фокус върху ромското население. Дейностите включват разработване на програми за привличане и задържане на децата в училище съобразно специфичните местни условия; създаване на условия за преминаване от по-ниските към по-високите степени на образование; осигуряване на достъп до образование за лицата от населени места без функциониращи училища (по линия на ученическите пътувания, чрез интернет обучение и др.).

Мярка 3.1.3. Учене през целия живот и пълноценно личностно развитие.

Ученето през целия живот е важна област на национална, регионална и общинска политика, с очаквана подкрепа със средства от европейските фондове, в която ресурсите ще бъдат насочени към изграждането на капацитет, с цел подобряване на предлагането и достъпа до възможности за качествено професионално обучение и повишаване на квалификацията/преквалификация на възрастни и осигуряването на по-лесен достъп до целеви обучения, информационни и демонстрационни дейности, особено за земеделските производители и горски стопани. Мярката включва и дейности за изработване на модели ориентирани към интересите и потребностите на децата за пълноценно личностно развитие.

Мярка 3.1.4. Придобиване на компетентности в съответствие с изискванията на пазара на труда.

Дейностите могат да се обобщят в осигуряване на финансови, материално-технически и административни предпоставки за формиране на практически умения в съответствие с изискванията на пазара на труда като внедряване на система за прогнозиране на потребностите на пазара на труда от работна сила; изготвяне на програми за ранно професионално ориентиране.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2: НАСЪРЧАВАНЕ ЗА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

Мярка 3.2.1. Подкрепа за интелигентен растеж и развойна дейност в планинско животновъдство и земеделие.

Интелигентният растеж е основна цел на европейско ниво. Целенасочената подкрепа ще допринесе пряко до повишаване на качеството на земеделието, който е традиционен отрасъл в общината.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3 ОСИГУРЯВАНЕ НА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИ СОЦИАЛНИ И ЗДРАВНИ УСЛУГИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ

Основен фактор за определяне качеството на живот в дадена община е възможността за жителите ѝ да получават здравни и социални услуги.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Мярка 3.3.1. Разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на здравни и социални услуги.

Тази мярка включва подобряване на “меката” инфраструктура, свързана с количеството и качеството на предлаганите здравни услуги в заведения с добре изградена инфраструктура и висококвалифициран персонал.

Мярка 3.3.2. Предотвратяване на рискове, водещи към социална изолация.

Тук се включват дейности за подпомагане на субсидираната заетост на уязвимите групи, която да помага на хората в риск от бедност и социално изключване да се завърнат на работа, предоставяне на равни възможности за трудова заетост на търсещите работа лица от уязвимите групи.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4: ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОТПАДАНЕТО ОТ ПАЗАРА НА ТРУДА

Основен акцент на общинската политика през следващия планов/програмен период с подкрепата на европейските фондове ще бъде подкрепата за преодоляване на съществуващите дълбоки несъответствия между търсенето и предлагането на работна сила, чрез повишаване на институционалния капацитет и осигуряването на инструменти, необходими за извършване на по-ефективни обществени услуги по заетост. От изключителна важност е своевременна, гъвкава и адекватна реакция в търсенето и предлагането на пазара на труда.

Мярка 3.4.1. Подкрепа за превенция на отпадането от пазара на труда.

Съвместните дейности ще бъдат насочени към осигуряване на условия за трайна заетост на лицата в трудоспособна възраст; предлагане на качествени услуги при търсене на работа; подпомагане на социално-икономическата интеграция на социално слабите лица. Осигуряване на достъп до програми за професионално ориентиране и предприемачество.

Мярка 3.4.2. Осигуряване на достъп до програми за професионално ориентиране и предприемачество.

За повишаване на пригодността за заетост на безработни лица се включват дейностите по осигуряване на обучение за придобиване на квалификация от безработни лица и повишаване на тяхната пригодност за заетост; специализирано обучение за придобиване на ключови компетентности от млади безработни без трудов опит и повишаване на конкурентоспособността и пригодността им за заетост, както и навременното им включване в пазара на труда и насърчаване на предприемачеството, сред безработните младежите.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И СВЪРЗАНОСТТА НА ТЕРИТОРИИТЕ, СЪОБРАЗНО ОКОЛНАТА СРЕДА И НАЧИНА НА ЖИВОТ

Устойчивото развитие и достъпът до териториите е не само основна политика на Европейския съюз, но и допринася за комплексното социално-икономическо развитие.

Определен е един приоритет - изграждане и осъвременяване на инфраструктурата за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда, който да допринесе за постигането на целта.

Основни източници на финансиране на дейностите ще бъдат оперативните програми „Околна среда” 2014-2020 г., „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., и „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС), Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП), Програма ИНТЕРРЕГ IV С, Програма Интелигентна енергия – Европа II, Фонд „Енергийна ефективност”, Световната банка и Европейската банка за възстановяване и развитие.

ПРИОРИТЕТ 4: ИЗГРАЖДАНЕ И ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ИНТЕГРИРАНО ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Развитието и модернизацията на инфраструктурата е от определящо значение за увеличаване инвестиционната атрактивност и конкурентоспособност на общината. Инфраструктурата е ключов фактор за развитието на бизнеса и източник за създаване на нови работни места. Тя има и важно значение за подобряване на условията на живот в общината. Проектите за развитие и модернизация на инфраструктурата се оценяват за тяхното въздействие върху околната среда, което е от особена важност за прилагане принципите на устойчивото развитие.

В този приоритет са очертани четири специфични цели.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Мярка 4.1.1. Изграждане на подходяща транспортна и пътна инфраструктура (вкл. до туристическите обекти).

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Тук се включват дейности по изграждане, рехабилитация и реконструкция на общинската пътна и улична мрежа. Включват се и дейностите по подобряване достъпа до туристическите атракции като основен фактор за тяхното развитие.

Мярка 4.1.2. Развитие на ефективна енергийна инфраструктура.

Тук се включва газифицирането на град Сунгурларе и изграждането на съоръжения за производство и използване на енергия от възобновяеми енергийни източници.

Мярка 4.1.3. Реконструкция и изграждане на ВиК инфраструктура.

Обхватът на дейностите за изпълнение на мярката ще включи изграждане на нови и реконструкция на водоснабдителни мрежи; подобряване техническото състояние на водопроводни системи; изграждането на пречиствателни станции за питейни и отпадни води за подобряване на водоснабдяването и качеството на питейните води; изграждане на канализационни системи и пречиствателни станции за отпадъчни води.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2: ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Мярка 4.2.1. Модернизация на образователната инфраструктура.

Образователната система се нуждае от съвременно оборудване, осигуряващо възможности за модерно обучение, както и за подобряване на изследователските постижения. Включват се дейности по засилване на употребата на ИКТ като част от модернизирания образователна инфраструктура.

Мярка 4.2.2. Подобряване на инфраструктурата за здравеопазване и социални услуги.

Тук се предвиждат инвестиции, както във физическите параметри (строителство, ремонт, реконструкция) на заведенията, където се предлагат тези услуги (сгради, оборудване и т.н.), така и за подходящо оборудване и дейности по внедряване на енергийна ефективност в сградите/помещенията.

Мярка 4.2.3. Подобряване и модернизиране на културната и спорната инфраструктура.

Мярката е основен фактор за съхранение на недвижимото културно наследство. Включват се възможности и за създаване и изграждане на нови многофункционални спортно-развлекателни терени, както и осъвременяване на инфраструктурата.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3 ИНТЕГРИРАНО ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

Мярка 4.3.1. Съгласуваността между устройствено и стратегическо планиране на територията.

Тук се включват дейности по поддържане на регулационните планове и кадастралните и специализираните карти за устройствено планиране на територията; изработване на общи и подробни устройствени планове; изработване на многослойна географско-информационна система (ГИС модел) като инструмент за пространствен анализ; разработване на концепция за пространствено развитие на община Сунгурларе.

Мярка 4.3.2. Подобряване на модела на градско и селско развитие в общината.

Тук се включват дейности по подобряване на качествата на градската среда; създаване на условия за интегрирано и устойчиво развитие град Сунгурларе; подобряване и разширяване на местната дребна по мащаби инфраструктура и обновяване на селата; развитие на ефективен и екологичен градски и междуградски обществен транспорт; повишаване на енергийната ефективност на публичния и общински сграден фонд; създаване на условия и подкрепа за развитието на възобновяеми енергийни източници.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4: ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРИРОДНИ РИСКОВЕ И КЛИМАТИЧНА СИГУРНОСТ

Настоящата специфична цел съдържа мерки за опазване на биоразнообразието и подобряване на околната среда, адаптирането ѝ към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси.

Екологичното измерение в изпълнението на настоящия план е от основно значение както за запазването на природните ресурси, така и за недопускането на замърсявания, които могат да имат отрицателно въздействие върху здравето на хората и останалите живи организми, от които зависи баланса на местните екосистеми.

Мярка 4.4.1. Подобряване и развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии.

Дейностите включват насърчаване на разделно събиране на отпадъците, компостиране на биоразградимите отпадъци, рециклиране и екологично обезвреждане в изпълнение на Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа в периода до 2020 г.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Мярка 4.4.2. Увеличаване броя на зелените площи.

Дейностите за изпълнение са свързани с увеличаване на дървесната растителност в терените за озеленяване; поддържане на съществуващите озеленени площи и отреждане на терени за нови такива.

Мярка 4.4.3. Опазване и възстановяване на природното наследство и биологичното разнообразие.

Тук се включва насърчаване опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите - дейности по изграждане на екологосъобразна инфраструктура на обектите включени в Екологичната система от защитени зони в Европейския съюз Natura 2000 и разработване на планове за управление на защитени територии и природни забележителности.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: ВИСОКОКАЧЕСТВЕНО И ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ С ШИРОКО ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ

Подобряването на институционалния капацитет и достъпа до ефективни публични услуги са необходими условия за създаването на благоприятна бизнес и социална среда за по-висока конкурентоспособност, социално сближаване и икономически растеж. Електронното правителство, качествените и ефективни обществени услуги за гражданите и бизнеса, както и ефективността на администрацията все още са значителни предизвикателства за община Сунгурларе.

Изведен е един приоритет за допринасяне постигането на целта – добро управление в полза на местната общност и бизнеса.

Финансирането на дейностите ще се осъществи главно по Оперативна програма „Добро управление” 2014-2020.

ПРИОРИТЕТ 5: ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ В ПОЛЗА НА МЕСТНАТА ОБЩНОСТ И БИЗНЕСА

За постигане на оптимално добро управление в полза на местната общност и бизнеса, в рамките на приоритета ще се предприемат действия за подобряване на процеса на стратегическо планиране, контрол и мониторинг на местно ниво, както и за предоставяне на пълния пакет от услуги на гражданите и бизнеса.

**СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1. ПОДОБРЯВАНЕ ПРОЦЕСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ ЧРЕЗ
УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ**

Мярка 5.1.1. Повишаване на професионалните и ключови компетенции на служителите в общинска администрация.

Мярката цели подобряване на ефективността в работата и повишаване на професионалните и ключови компетентности на служителите в общинската администрация чрез провеждане на обучения, семинари обмяна на опит и др.

Мярка 5.1.2. Въвеждането на нови управленски подходи, стандарти, предоставяне на правомощия и партньорство.

Разработването на иновационни подходи в комуникацията с партньорите, структурите на гражданското общество, въвеждането на стандарти на обслужване, делегиране на права до кметовете и кметските наместници в селата и въвеждане на последващи контролни и мониторингови наблюдения.

Мярка 5.1.3. Прилагане на ефективни политики за намаляване на административната тежест за бизнеса и домакинствата и оптимално изразходване на финансовите ресурси.

В тази мярка ще се анализират и оптимизират регулаторните и разрешителните режими за функционирането на малкия и среден бизнес. Тук ще се обърне внимание върху минимизирането на административните разходи по заявяването и получаването на документи, свързани с ежедневиия живот на населението, което ще доведе до намаляване на средствата заплащани от физическите лица при получаване на комплексни документи.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2. ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНИ ОБЩЕСТВЕНИ УСЛУГИ

В рамките на тази цел ще се реализират дейности и проекти за осигуряване на по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса и включва подпомагане на следните мерки:

Мярка 5.2.1. Предоставяне на интегрирани услуги и пълен пакет от услуги за гражданите и бизнеса.

Тук се предвижда намаляване и поетапно премахване на усложнените процедури свързани с предоставяне на услуги и въвеждане и утвърждаване на комплексно административно обслужване.

Мярка 5.2.2. Инвестиции в информационни технологии и прилагане на електронно управление.

Тук се включват дейности за оптимизиране и подобряване на електронното управление.

**СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3. ПОДОБРЯВАНЕ УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОЦЕСИТЕ И
ДЕЙНОСТИТЕ**

Мярка 5.3.1. Поддържане и развитие на механизмите за обществени консултации.

Тук се включва създаване на нови форми за ефективно участие на неправителствените организации и гражданите в процеса на стратегическо планиране и прилагането на политиката за общинско развитие.

Мярка 5.3.2. Развитие на междуобщинско и транснационално сътрудничество.

Транснационалното и междуобщинско сътрудничество ще продължат да се развиват като инструменти за трансфер на опит и добри практики между европейските райони в области, покриващи идентифицираните нужди на регионите и определените тематични цели на Общата стратегическа рамка.

Налични са възможности за изпълнение на многостранни проекти от общ интерес за осъществяване на дейности в следните области: опазване на околната среда; развитие на транснационални транспортни и комуникационни мрежи; намаляване на опасностите от технологични и природни рискове; социални услуги в общността; изграждане на мрежи за трансфер на технологии и знания.

Мярка 5.3.3. Насърчаване на публично-частното партньорство.

Публично-частното партньорство е добър модел за засилване на сътрудничеството, обмяна на добър опит и практики и повишаване качеството на предлаганите стоки и услуги.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

III. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Индикативната финансова таблица на общинския план за развитие на община Сунгурларе за периода 2014 – 2020 г. (*виж таблица 22*), обобщава необходимите ресурси за реализацията на плана и представлява финансовата рамка на поетите ангажменти по изпълнението му от страна на всички партньори в местното развитие при водещата роля на органите на местното самоуправление, подпомагани от общинската администрация.

Ресурсите за реализацията на плана включват само планираните средства за реализацията на ключовите за развитието на общината мерки и проекти, които разширяват възможностите за инвестиции и мобилизират допълнителни ресурси в публичния и частния сектор. В този смисъл индикативната финансова таблица не включва в прогнозен план пълния обем на финансовите ресурси (собствени и привлечени) за инвестиции, текущи разходи, средства, получени като безвъзмездни помощи, субсидии (трансфери) или друг вид публични и частни средства и разходи, които ще бъдат реализирани на територията на общината и ще допринасят за развитието ѝ през периода до 2020 г.

Компонентите на индикативната финансова таблица обхващат:

- определените приоритети за устойчиво интегрирано местно развитие през периода до 2020 г., общия и годишния обем на планираните средства за тяхната реализация;
- източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на общината, като се имат предвид мерките и проектите, които ще бъдат включени в конкретна програма за реализация на плана;
- относителния дял на предвидените средства по източници на финансиране в общата сума на поетите финансови ангажменти за реализацията на плана.

Общата сума на поетите финансови ангажменти, включително по отделните приоритети, е индикативна и може да претърпи корекции в зависимост от възприетите подходи и степента на изпълнение на приоритетите, промените в пазарните условия, необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени в предвидените мерки и проекти.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Общински план за развитие на община Сунгурларе

Таблица 22

/хил. лв./

Период 2014-2020	Местно публично финансиране		Външно публично финансиране							Частно финансиране		ОБЩО
	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС(1-5)*	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)	
Приоритет 1 Конкурентно и устойчиво развитие на селско и горско стопанство, и туризъм	0	0	0	41	1	3 485	85	0	0	574	14	4 100
Приоритет 2 Развитие на местната икономика и повишаване на жизнения стандарт на населението	0	0	0	72	8	765	85	0	0	63,0	7	900
Приоритет 3 Повишаване на заетостта в града и селата и развитие на човешкия потенциал	0	0	0	195	15	1 105	85	0	0	0	0	1 300
Приоритет 4 Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда	11 948	0	14,5	10 300	12,5	60 070	72,9	0	0	82,4	0,1	82 400
Приоритет 5 Добро управление в полза на местната общност и бизнеса	30	0	10	40,2	13,4	229,5	76,5	0	0	0,3	0,1	300
ОБЩО:	11 978	0	13,5	10 648,2	11,96	65 651	73,7	0	0	719,7	0,81	89 000

* 1 Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР); 2 Европейски социален фонд (ЕСФ); 3 Кохезионен фонд (КФ); 4 Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР); 5 Европейски фонд за морско дело и рибарство (ЕФМ)

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПЛАНА

1. ПОДХОД ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СИСТЕМА ОТ ИНДИКАТОРИ

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие на община Сунгурларе е основен инструмент за проследяване на степента на изпълнение на ОПР. Тя отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики. За целите на плана са използвани два вида индикатори: *индикатори за резултат* и *индикатори за въздействие*. Индикаторите обхващат както физически характеристики (параметри), така и финансови по отношение реализацията на поставените цели и приоритети за развитие, като стойностите им могат да бъдат абсолютни или относителни.

Индикаторите за резултат се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината. По някои от мерките или приоритетите могат да се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори са (по възможност) количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и мерките и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за въздействие отчитат изпълнението на специфичните и стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период.

При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на общинския план за развитие са взети предвид общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2014-2020 г.

За разработването на индикаторите е използвана SMART концепцията, а именно:

- Specific – точност – индикаторите трябва да са конкретни и положителни.
- Measurable – измеримост – индикаторът трябва да бъде насочен към желано бъдещо състояние (в сравнение с базовия индикатор) и да бъде количествено определен, така че да позволява измерване. Внимание следва да се обърне на мерната единица.
- Available/Achievable – постижим – трябва да бъде възможно да се получат данни за стойността на всеки индикатор и то във времето, когато са необходими.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

- Relevant/Realistic – реалистични – индикаторът трябва да бъде свързан с целта на проекта и също така да бъде реалистичен
- Timely – съобразен с времето – индикаторът трябва да бъде постигнат в ограничен период от време, което следва да се вземе предвид и да се посочи в проекта.

Индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на общината до 2020 г. са посочени в матрица на индикаторите (*вж. Таблици 24 и 25*). Всеки индикатор е с посочени мерни единици, източници на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност, която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на общинския план за развитие.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЩНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА
ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014-2020 Г.

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА РЕЗУЛТАТ

Таблица 23

Приоритет, мярка	Индикатор за резултат	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност
Приоритет 1: Конкурентно и устойчиво развитие на селско и горско стопанство, и туризъм						
Мярка 1.1.1. Въвеждане на алтернативно земеделие и разширяване териториите на традиционното земеделие и отраслите на преработвателната промишленост.	засети/засадени билки на площ от 2-3 хил. дка;	дка	ОбА;ДФЗ:	годишно	неприложимо	3
Мярка 1.1.2. Развитие на животновъдството и свързаните с него отрасли от преработвателната промишленост	създадени нови месодайни породи едър и дребен рогат добитък;	брой	ОбА;ДФЗ:	годишно	неприложимо	2
	новоизградено предприятие за производство на пчелен мед;	брой	ОбА;ДГС; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	1
Мярка 1.2.1. Обновяване, поддържане и залесяване на горския фонд.	изградени горски пътища, еко пътеки, кътове за отдих;	брой	ОбА;ДФЗ; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	4
	1000 дка залесени горски територии; 2-3 хил. дка горски площи, засадени с билки;	дка	ОбА;ДГС; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	4
Мярка 1.2.2. Използване на горския ресурс в дървообработвателната промишленост	новооткрити 3 предприятия в сектор дървопреработване;	брой	ОбА;ДГС; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	3
Мярка 1.2.3. Създаване на предпоставки за обособяване на туристически обекти и зони за отдих в горските територии	изградени горски пътища, еко пътеки, кътове и зони за отдих;	брой	ОбА;ДГС; Бизнес структури:	два пъти за периода	неприложимо	6

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Мярка 1.3.1. Комплексно маркетингово представяне и реклама на общината.	<p>популяризиране на новоизградени исторически комплекс и училище по археология и история; постоянно рекламиран културно-исторически туризъм;</p> <p>представяне и популяризиране на нов научно-изследователски и туристически продукт; един изграден паметник;</p> <p>популяризиране на исторически обекти; един изграден паметник и изграден манастир популяризиране на ново духовно средище; създадена нова туристическа дестинация;</p>	хил.лв.	ОБА:	два пъти за периода	неприложимо	1 700
Приоритет 2: Развитие на местната икономика и повишаване на жизнения стандарт на населението						
Мярка 2.1.1. Подкрепа за развитие на хранително-вкусовата промишленост и използване на местния поземлен ресурс	новоизградено предприятие за производство на пчелен мед;	брой	Агенция за МСП; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	1
	създадени нови мандри и кланици;	брой	Агенция за МСП; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	3
Мярка 2.1.2. Повишаване доходите на заетите в традиционните отрасли	повишени доходи на 200 заети лица в селското и горското стопанство;	брой	Бизнес структури:	годишно	неприложимо	200
	новооткрити 100 работни места в новосъздадени предприятия;	брой	Бизнес структури:	годишно	неприложимо	100
Мярка 2.2.1. Насърчаване сдружаването на производителите, кооперирането и клъстерите	създадено едно предприятие от сдружени пчелари;	брой	ОБА; сдружения; бизнес структури:	два пъти за периода	неприложимо	1
Мярка 2.3.1. Подобряване на съществуващия местен малък и среден бизнес	разширен асортимент от нови продукти в алтернативното земеделие: гъби, билки, горски плодове и др.;	брой	ОБА; сдружения; бизнес структури:	годишно	неприложимо	1

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

	разширен асортимент от нови продукти в животновъдството: нови породи месодайни и млекодайни животни и производство на мед в новосъздадено предприятие;	брой	ОбА;сдружени я; бизнесструкту ри	годишно	неприложимо	3
Мярка 2.3.2. Насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП	10 нови предприемачи в сектор земеделие, животновъдство и туризъм;	брой	ОбА; Бизнес структури; Агенция за МСП:	годишно	неприложимо	10
Приоритет 3: Повишаване на заетостта в града и селата и развитие на човешкия потенциал						
Мярка 3.1.1. Подобряване качеството на образование и създаване на условия за равен достъп до образование(вкл. и на лица от уязвимите групи)	140 броя по-малко необразовани жители на общината;	брой	Учебни заведения; МОН:	годишно	неприложимо	140
	предотвратено отпадане от образователната система на над 20 лица, подлежащи на обучение от уязвимите групи;	брой	Учебни заведения; МОН:	годишно	неприложимо	20
Мярка 3.1.2. Намаляване на броя ученици, преждевременно напускащите училище	предотвратено отпадане на над 120 ученици от образователната система;	брой	Учебни заведения; МОН:	годишно	неприложимо	120
Мярка 3.1.3. Учене през целия живот и пълноценно личностно развитие	150 безработни лица, получили професионална квалификационна степен;	брой	ОбА; АЗ; АСП; МОН:	годишно	неприложимо	150
	100 преквалифицирани лица, преминали от една област на заетост в друга;	брой	ОбА; АЗ; АСП; МОН:	годишно	неприложимо	100
Мярка 3.1.4. Придобиване на компетентности в съответствие с изискванията на пазара на труда	50 обучени овощари;	брой	АЗ;МОН;Бизн ес структури:	годишно	неприложимо	50
	50 обучени лозари;	брой	АЗ;МОН;Бизн ес структури:	годишно	неприложимо	50
	70 лица преминали езиково обучение, за работа в културно-исторически и туристически обекти;	брой	АЗ;МОН;Бизн ес структури:	годишно	неприложимо	70
Мярка 3.2.1. Подкрепа за интелигентен растеж и развойна дейност в планинско животновъдство и земеделие	създадени 3 нови породи месодайни и млекодайни животни; подобрен генофонд;	брой	ОбА; МОН; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	3

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Мярка 3.3.1. Разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на здравни и социални услуги	създадена една нова социална услуга;	брой	ОбА; МЗ; АСП:	два пъти за периода	неприложимо	1
	предоставяне на социални услуги в повече населени места; увеличен брой на целевата група със 150 лица ;	брой	ОбА; МЗ; АСП:	два пъти за периода	неприложимо	150
Мярка 3.3.2. Предотвратяване на рискове, водещи към социална изолация	създаден един център за обществена подкрепа	брой	ОбА; АСП; РДСП:	два пъти за периода	неприложимо	1
	предотвратен риск от социална изолация за 150 лица от уязвимите групи;	брой	ОбА; АСП; РДСП:	два пъти за периода	неприложимо	150
Мярка 3.4.1. Подкрепа за превенция на отпадането от пазара на труда	100 преквалифицирани лица, преминали от една област на заетост в друга;	брой	Държавни и бизнес структури:	годишно	неприложимо	100
Мярка 3.4.2. Осигуряване на достъп до програми за професионално ориентиране и предприемачество	100 обучени лица, получили професионална квалификация;	брой	МТСП; МОН; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	100
	10 нови предприемачи в сектор земеделие, животновъдство и туризъм;	брой	ОбА; Бизнес структури; Агенция за МСП:	годишно	неприложимо	10
Приоритет 4:Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда						
Мярка 4.1.1. Изграждане на подходяща транспортна и пътна инфраструктура (вкл. до туристическите обекти)	40 км. ремонтирани и рехабилитирани пътища; 20 км. възстановена улична настилка;	км.	ОбА;	два пъти за периода	неприложимо	60
	изградени два горски туристически пътища;	брой	ОбА; ДГС; Бизнес структури:	два пъти за периода	неприложимо	2
Мярка 4.1.2. Развитие на ефективна енергийна инфраструктура	изградени: 1 инсталация за биогаз;	брой	ОбА;	два пъти за периода	неприложимо	1
	1 инсталация за биомаса;	брой	ОбА;	два пъти за периода	неприложимо	1
	20 соларни инсталации;	брой	ОбА;	два пъти за периода	неприложимо	20
	5 хиляди подменени лампи; изцяло осветени 20 населени места;	брой	ОбА;	два пъти за периода	неприложимо	5 000

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Мярка 4.1.3. Реконструкция и изграждане на ВиК инфраструктура	25 км. интегриран воден цикъл; една новоизградена ПСОВ;	км.	ОбА;	годишно	неприложимо	25
	облагодетелствани 4000 екв. жители;	брой	ОбА;	годишно	неприложимо	4 000
	35 км. интегриран воден цикъл;	км.	ОбА;	годишно	неприложимо	35
	4 новоизградени ПСОВ;	брой	ОбА;	годишно	неприложимо	4
	над 2 500 облагодетелствани жители;	брой	ОбА;	годишно	неприложимо	2 500
	15 км. доизградени водопровод и канализация;	км.	ОбА;	годишно	неприложимо	15
	над 1 700 облагодетелствани жители;	брой	ОбА;	годишно	неприложимо	1 700
Мярка 4.2.1. Модернизация на образователната инфраструктура	3 ремонтирани и рехабилитирани детски и/или учебни заведения;	брой	ОбА; МОН; учебни заведения;	два пъти за периода	неприложимо	3
Мярка 4.2.2. Подобряване на инфраструктурата за здравеопазване и социални услуги	един изграден ЦОП;	брой	ОбА; МЗ; МТСП;	два пъти за периода	неприложимо	1
	10 ремонтирани и рехабилитирани общински сгради за предоставяне на здравни и социални услуги;	брой	ОбА; МЗ; МТСП;	два пъти за периода	неприложимо	10
Мярка 4.2.3. Подобряване и модернизирание на културната и спорната инфраструктура	изграден един спортен комплекс в град Сунгурларе;	брой	ОбА; ММС;	два пъти за периода	неприложимо	1
	изградени 20 броя спортни площадки;	брой	ОбА; ММС;	два пъти за периода	неприложимо	20
	15 броя детски площадки;	брой	ОбА	два пъти за периода	неприложимо	15
	изграден един исторически комплекс;	брой	ОбА; МК;	два пъти за периода	неприложимо	1
	създадено едно училище по археология и история;	брой	ОбА; МК;	два пъти за периода	неприложимо	1
	един изграден паметник;	брой	ОбА; МК;	два пъти за периода	неприложимо	1
	един изграден манастир;	брой	ОбА; МК;	два пъти за периода	неприложимо	1
Мярка 4.3.1. Съгласуваност между устройствено и стратегическо планиране на	изработена концепция;	брой	ОбА;	два пъти за периода	неприложимо	1

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

територията						
Мярка 4.3.2. Подобряване модела на градско и селско развитие в общината	изготвен общ устройствен план;	брой	ОбА:	два пъти за периода	неприложимо	1
Мярка 4.4.1. Подобряване и развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии	12 броя новоизградени съоръжения за компостиране;	брой	ОбА; МОСВ:	два пъти за периода	неприложимо	12
Мярка 4.4.2. Увеличаване броя на зелените площи	изградени общо 2 дка зелени зони за спорт и отдих;	дка	ОбА:	годишно	неприложимо	2
Мярка 4.4.3. Опазване и възстановяване на природното наследство и биологичното разнообразие	съхранено биоразнообразие и природа чрез реализирани два проекта	брой	ОбА:	два пъти за периода	неприложимо	2
Приоритет 5: Добро управление в полза на местната общност и бизнеса						
Мярка 5.1.1. Повишаване на професионалните и ключови компетенции на служителите в общинска администрация	30 служители с повишени професионалните знания и умения	брой	ОбА:	годишно	неприложимо	30
Мярка 5.1.2. Въвеждането на нови управленски подходи, стандарти, предоставяне на правомощия и партньорство	внедрени стандарти	брой	ОбА:	два пъти за периода	неприложимо	1
	създадени партньорства;	брой	ОбА:	два пъти за периода	неприложимо	5
Мярка 5.1.3. Прилагане на ефективни политики за намаляване на административната тежест за бизнеса и домакинствата и оптимално изразходване на финансовите ресурси.	организационно оптимизирана структура;	брой	ОбА:	два пъти за периода	неприложимо	1
Мярка 5.2.1. Предоставяне на интегрирани услуги и пълен пакет от услуги за гражданите и бизнеса	въведено комплексно административно обслужване;	брой	ОбА:	годишно	неприложимо	1

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Мярка 5.2.2. Инвестиции в информационни технологии и прилагане на електронно управление	въведено електронно управление;	брой	ОБА:	годишно	неприложимо	1
Мярка 5.3.1. Поддържане и развитие на механизмите за обществени консултации	разработен нов механизъм за обществени консултации;	брой	ОБА; НПО; Бизнес структури:	два пъти за периода	неприложимо	1
Мярка 5.3.2. Развитие на междуобщинско и транснационално сътрудничество	5 нови партньорски проекти за сътрудничество;	брой	ОБА; Областна администрация:	два пъти за периода	неприложимо	5
Мярка 5.3.3. Насърчаване на публично-частното партньорство	2-3 хил. дка горски площи, засадени с билки;	дка;	ОБА; ПЧП:	два пъти за периода	неприложимо	3
	създадени нови месодайни породи едър и дребен рогат добитък;	брой	ОБА; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	3
	създадени нови мандри и кланици;	брой	ОБА; Бизнес структури:	годишно	неприложимо	3

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Таблица 24

Стратегическа цел, специфична цел	Индикатор за въздействие	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност
Стратегическа цел 1: Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентни предимства на местния потенциал						
Специфична цел Балансирано развитие на селско стопанство	разширяване и доразвиване на земеделието, животновъдството и преработвателната промишленост	дка	ОбА; ДФЗ	ежегодно	неприложимо	3 000
Специфична цел Балансирано развитие на горско стопанство	поддържане и залесяване на горски територии и обособяване на туристически зони за отдиш в тях	дка	ОбА; ДФЗ	ежегодно	неприложимо	4 000
Специфична цел Провеждане на активна маркетингова политика за популяризиране на община Сунгурларе на туристическия пазар	маркетингово проучване на общината и осигуряване, постоянна реклама на туристическия потенциал	хил. лв.	ОбА	ежегодно	неприложимо	1 700
Специфична цел Доразвиване на традиционни отрасли	по-високи доходи на заетите лица чрез доразвиване и разширяване на дейности в селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост	брой	ОбА	ежегодно	неприложимо	200
Специфична цел Насърчаване на сътрудничеството между производителите	сдружаване на производители и създаване на кооперации	брой	ОбА; сдружения; бизнес структури:	два пъти за периода	неприложимо	1
Специфична цел Подкрепа за повишаване на конкурентоспособността на малкия и средния бизнес	насърчаване и стимулиране на нови предприемачи и създаване на условия за развитие на малкия и средния бизнес	брой	ОбА; сдружения; бизнес структури:	ежегодно	неприложимо	10

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Стратегическа цел 2: Повишаване качеството на човешки ресурси и равнището на заетост						
Специфична цел Равен достъп до образование и повишаване на образователното равнище на населението	създаване на условия за равен достъп до качествено и професионално образование, съобразено с изискванията на пазара на труда	брой	Учебни заведения; ОбА; МОН; АЗ; АСП:	ежегодно	неприложимо	140
Специфична цел Насърчаване на научно-изследователска и развойна дейност	създаване на условия за развойна дейност в селското стопанство и научно-изследователска дейност в исторически аспект	брой	ОбА; МОН; Бизнес структури:	ежегодно	неприложимо	3
Специфична цел Осигуряване на висококачествени социални и здравни услуги за повишаване качеството на живот	повишаване броя и качеството на здравните и социалните дейности и услуги	брой	ОбА; МЗ; АСП:	два пъти за периода	неприложимо	1
Специфична цел Предотвратяване отпадането от пазара на труда	създаване на условия и възможности за достъп до програми, за професионално ориентиране и предприемачество	брой	Държавни и бизнес структури:	ежегодно	неприложимо	100
Стратегическа цел 3: Подобряване на инфраструктурата и свързаността на териториите, съобразно околната среда и начина на живот						
Специфична цел Изграждане и подобряване на техническата инфраструктура	създаване на условия за качествен живот чрез изграждане на качествена и рентабилна пътна, транспортна, енергийна и В и К инфраструктура	км.	ОбА;	два пъти за периода	неприложимо	60
Специфична цел Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура	подобряване условията на живот и личностно развитие на населението чрез модернизиране на образователната, социалната, здравната, културно-историческата и спортната инфраструктура	брой	ОбА; МОН; учебни заведения; МЗ; МТСП; ММС и МК:	два пъти за периода	неприложимо	54

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

Специфична цел Интегрирано пространствено развитие на територията	създаване на устройствен модел за градско и селско развитие, съответстващ на стратегическото планиране на територията	брой	ОбА:	два пъти за периода	неприложимо	2
Специфична цел Опазване на околната среда, превенция на природни рискове и климатична сигурност	съхраняване на природното наследство и опазване на природния ресурс чрез внедряване на съвременни технологии в инфраструктурата за третиране на отпадъци	брой	ОбА; МОСВ:	два пъти за периода	неприложимо	16
Стратегическа цел 4: Висококачествено и ефективно управление с широко гражданско участие						
Специфична цел Подобряване процесите на управление чрез укрепване на административния капацитет	активно гражданско участие, въвеждане на нови подходи и стандарти, и прилагане на ефективни политики с изграден административен капацитет в местното управление	брой	ОбА:	два пъти за периода	неприложимо	37
Специфична цел Достъп до качествени обществени услуги	прилагане на електронно управление и предоставяне на пълен пакет услуги за гражданите и бизнеса	брой	ОбА:	ежегодно	неприложимо	2
Специфична цел Подобряване управлението на процесите и дейностите	развитие на междуобщинско и транснационално сътрудничество и прилагане на ПЧП	брой	ОбА; Бизнес структури:	два пъти за периода	неприложимо	3

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

V. НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

1. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и Програмата за неговата реализация.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана.

За целите на наблюдението и оценката е изградена система, която включва формите и начините за събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органа за наблюдение и организацията на работата по наблюдението и оценката, както и системата на докладване и осигуряване на информация и публичност. В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, общинският съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации и представителите на гражданското общество в общината.

При актуализацията на общинския план за развитие следва да се анализира и оцени динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално-икономическите характеристики на развитието на общината и качеството на околната среда, като на тази основа се разработи по-реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на плана до края на съответния период.

2. ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА

Съгласно правилника за прилагане на закона за регионалното развитие, наблюдението, оценката и актуализацията на ОПР на община Сунгурларе следва да се позовава на следните принципи:

- единен подход за планиране и програмиране;
- концентрация на ресурсите;
- допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от частни източници и от международни финансови институции;

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

- междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;
- съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище;
- партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката.

Съгласно чл. 13, ал.3 от ЗРР (3) Общинският план за развитие се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Съгласно чл. 23. от ЗРР Кметът на общината има следните задължения:

- да ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на общинския план за развитие;
- да представя годишен доклад за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие, за одобрение от общинския съвет;
- да осигурява публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

Съгласно правилника за прилагане на ЗРР:

- Кметът на общината организира изработването, съгласуването и актуализирането на общинския план за развитие.
- Кметът на общината осъществява координация и контрол върху процеса на разработване и съгласуване на общинския план за развитие.
- Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на общинския план за развитие, като същите се публикуват и на интернет страницата на общината.
- Кметът на общината и общинският съвет, осигуряват информация и публичност на общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

3. НАБЛЮДЕНИЕ НА ОПР НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ 2014-2020

Изпълнението на общинския план за развитие се отчита на основата на данните от системата за наблюдение и оценка на общинския план за развитие. Изготвят се годишни доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие, като кметът на

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

общината носи отговорността за тяхното представяне за одобрение пред общинския съвет. С цел регулярното наблюдение и отчитане на напредъка по изпълнението на ОПР е необходимо да се изгради стройна система за мониторинг и контрол с ясни задължения и отговорности. В тази връзка се предвижда създаването на постоянна *Работна група* към Община Сунгурларе, която да управлява изпълнението на ОПР и да упражнява контрол и мониторинг върху резултатите от ОПР. Работната група за управление на реализацията на ОПР, следва да включва представители на общата и специализираната администрация, представена от съответните дирекции, които имат отношение към заложените в ОПР цели и проекти, както и представители на Общинския съвет. С оглед осигуряването на постоянно обществено участие в изпълнението на ОПР се предвижда включването на представители на неправителствения сектор и общински предприятия. Последните следва да бъдат излъчени като общи представители на съответната група организации. Като подпомагаща и оперативна структура към РГ следва да се създаде постоянно *Координационно звено (КЗ)* на изпълнението на ОПР. За целите на изпълнението на отделните проекти се създават проектни екипи за всеки отделен проект, чиито членове следва да имат позиция и професионален профил, съобразен със спецификата на проектите. Работната група се състои от ръководител, заместник ръководител, секретар и членове. Секретарят на РГ изпълнява функции и на координатор в Координационното звено на ОПР. Ръководителят на РГ е контактното лице за изпълнението на ОПР за външните за общината институции. Заседанията на работната група следва да се провеждат на всяко тримесечие, а при необходимост - да свикват и извънредно. В дневния ред на всяко от заседанията задължително ще се отразяват постъпилите предложения от гражданското общество и неправителствения сектор. Работната група следва да изпълнява следните функции:

- Да следи за напредъка по изпълнението на ОПР и да организира събирането на изходна информация по приетите индикатори;
- Да информира регулярно Кмета на общината за постигнатия напредък по изпълнението на ОПР;
- Да разработва годишни доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие;
- Да следи за разработване на междинна и последваща оценка на ОПР;
- Разглежда и приема резултатите от междинната и последваща оценка на ОПР, включително предлага решения на Кмета на общината, свързани с препоръки в резултат на междинната оценка;

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

- Организира актуализирането на Общинския план за развитие на община Сунгурларе;
- Обсъжда и взема решения относно възникнали проблеми и обстоятелства, изискващи коригиране на мерки и промени в Програмата за реализация на ОПР;
- Обсъжда и инициира промени в ОПР и Програмата за реализация, включително:
  - Промени във финансовата рамка;
  - Промени в източниците на финансиране;
  - Промени в програмата за реализация
  - Промени в структурата и начина на управление на ОПР
  - Други промени
- Предлага на Кмета на общината и на Общинския съвет действия и решения, свързани с изпълнението на Програмата за реализация на ОПР, включително промени и преразпределения на средствата по ОПР;
- Ежегодно предлага на Кмета на Общината и на Общинския съвет размер на капиталови разходи, които да се включат в годишния Общински бюджет, за целите на съфинансиране на планираните за съответната година проекти, включени в Програмата за реализация на ОПР;
- Отправя предложения за инициране на публично-частни партньорства (вкл. концесии) по Закона за концесиите и Закона за публично-частното партньорство, във връзка с изпълнението на проекти от ОПР, включително за извършване на предпроектни проучвания – концесионни анализи и анализи за приложимостта на публично-частните партньорства.

Решенията на РГ се формализират чрез протоколи, в които се определят конкретни задачи, срокове и отговорници по отделните решения. Отговорниците могат да бъдат конкретни членове на РГ или колективни структури.

Координационното звено изпълнява подпомагаща роля на Работната група като ще следи за коректното изпълнение на ОПР и текущото изпълнение на индикаторите, съгласно Програмата за реализация. За всяко тематично направление на проектите ще бъдат съставени *екипи, отговарящи за групите проекти* напр. Проекти за околна среда, Проекти за образователната инфраструктура, Проекти за социалната инфраструктура, Проекти за културната инфраструктура, Проекти за енергийна ефективност на административни сгради и др. Участници в екипите следва да са съобразени със спецификата на конкретния проект. Тези екипи ще изготвят ежегодна прогноза за необходимите общински средства за

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

съфинансиране на проектите от ОПР, които се подготвят или изпълняват в съответната категория, ще идентифицират потенциални партньори за реализация на ПЧП, ще инициират на първоначалната подготовка на проектите, до създаването на проектни екипи за всеки проект, включително чрез инициране на процедури за възлагане на обществени поръчки и изготвяне на технически спецификации за изпълнение на дейности по проектите. Община Сунгурларе може да възложи *външна техническа помощ* за подпомагане на Работната група, Координационното звено и Екипите за управление на проектите в процеса на реализация на ОПР, с цел мобилизиране на подходяща експертиза за изпълнение на отделните дейности – инженерна, социално-икономическа и юридическа.

4. ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Съгласно нормативната уредба Общинския план за развитие, подлежи на следните оценки (Таблица: 25)

Видове оценки на Общински план за развитие

	Предварителна	Междинна	Последваща
Основание	Основание: чл. 13, ал.2, т. 3 от Закона за регионално развитие	Основание: чл. 33 .ал. 1 от Закона за регионално развитие	Основание: чл. 34 .ал. 1 от Закона за регионално развитие
Период за изпълнение	Успоредно с ОПР	Не по-късно от 4 години от началото на периода на действието на плана	Не по-късно от една година след изтичането на периода на действието на ОПР.
Съдържание	Прогнозна оценка за въздействието на плана върху процесите на социално-икономическо развитие на общината и екологична оценка. Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за	1. Оценка на първоначалните резултати от	1. Оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

	опазване на околната среда и критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.	изпълнението; 2. Оценка на степента на постигане на съответните цели; 3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; 4. Изводи и препоръки за актуализация на съответния документ.	резултатите; 2. Оценка на общото въздействие; 3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; 4. Изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.
Отговорни лица	Приема се от общинския съвет по предложение на кмет на общината, заедно с ОПР	Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на общинския план за развитие, като същите се публикуват и на интернет страницата на общината.	

5. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОПР

Актуализацията на ОПР следва да се разработва в съответствие със съответните нормативни изисквания. Съгласно чл. 38. от Правилника за приложение на ЗРР, Общинският план за развитие се актуализира:

1. при съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
2. в съответствие с актуализирания документ за изпълнение на областната стратегия за развитие;
3. в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
4. при съществени промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на общинския план за развитие;
5. на основата на резултатите от междинната или последващата оценка.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

За актуализиране на общинския план за развитие се разработва актуализиран документ за изпълнение за остатъка от периода на неговото действие.

Изработването и приемането на документа по ал. 2 се извършва при условията и по реда за изработване и приемане на общинския план за развитие.

За ефективното и ефикасното изпълнение на общинския план за развитие програмата за неговата реализация може да се актуализира при необходимост с решение на общинския съвет по предложение на кмета на общината.

При актуализацията на общинския план за развитие следва да се анализира и оцени динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално-икономическите характеристики на развитието на общината и качеството на околната среда, като на тази основа се разработи по-реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на плана до края на съответния период.

Актуализацията на ОПР следва да се прилага както в аналитичната, така и в стратегическата част на документа, поради неразривната причинно-следствена връзка между тях.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

VI. ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

1. ЦЕЛИ И ЗНАЧИМОСТ НА ИНФОРМИРАНОСТТА, ПУБЛИЧНОСТТА И ПАРТНЬОРСТВОТО

Съгласно Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане, Кметът на общината и общинският съвет, осигуряват информация и публичност на общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции. Прозрачност и паралелен контрол по реализацията на плана се осигурява чрез обществено участие, което може да се осъществи чрез:

- Самостоятелна паралелна процедура с обществен комитет, на който се предоставя непрекъснато цялата информация за хода на реализацията;
- Участие на представители на обществеността в работната група на ОПР.

Главната цел на действията за прилагане на принципа за партньорство е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за устойчиво развитие, относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Специфичните цели на действията обхващат:

1. Представяне в подходяща форма (публични дискусии, семинари, печатни материали, видеоматериали) на информация за предвижданията на общинския план за развитие за периода до 2020 г., за ролята на гражданите и на бизнеса по отношение определянето на приоритетите за развитие на общината и реализацията им и очакваните резултати в икономическата и социалната сфера, в областта на техническата инфраструктура и околната среда;

2. Фокусиране вниманието върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проекти на тази основа в публичния сектор, насочени към подобряване на услугите, предоставяни на гражданите и бизнеса;

3. Разясняване на конкретните задачи, които стоят пред кмета, общинския съвет, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации и гражданското общество за осигуряване висока ефективност при изпълнението на плана;

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

4. Разясняване на необходимостта и значението на стратегическото планиране на развитието на общината за повишаване ефикасността на публичните разходи и осигуряването на по-голяма добавена стойност за общината;

5. Привличане вниманието на заинтересованите страни и гражданското общество за формиране на позитивно обществено мнение и активна гражданска позиция по отношение участието и подкрепата на ръководството на общината за реализация на плана.

2. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ВРЕМЕ НА РАЗРАБОТВАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР

Организирано бе анкетно проучване сред жители и заинтересовани страни, с което бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. *Резултатите от анкетно проучване, показаха проблемите в социално-икономическото развитие на Община Сунгурларе*. Социално-икономическият анализ, в който се съдържат препоръки за развитие, отчетените проблеми на общината, силните характеристики, възможностите, заплахите и слабите страни. Проект на ОПР на община Сунгурларе 2014-2020, бе качен на сайта на община и бе публично обсъден преди окончателното му приемане. С оглед изведените препоръки и резултати от анкетирването и отговорите на респондентите, спрямо публичността на ОПР Сунгурларе 2007-2013 за настоящия планов период (2014 – 2020 г.) ще се предприемат мерки към допълнително популяризиране политиката на регионално развитие на общината и по-широка публичност на изпълняваните проекти и дейности с обществено значим интерес. Такива мерки могат да бъдат следните: популяризиране чрез обновяване на панела за информация „Развитие” на официалния сайт на община Сунгурларе и включване на списъци с изпълнени проекти, проекти в процес на изпълнение, планирани проекти; повишаване на публичността по отношение отчетността на ОПР – чрез публикуване на годишните доклади от изпълнението на ОПР, актуализациите му, междинна и последваща оценка; фокусиране вниманието върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проекти, насочени към подобряване на услугите, предоставяни на гражданите и бизнеса чрез извеждане на сайта на общината на отделен панел/ секция към панел „Развитие” за „Възможности за публично-частно партньорство на територията на община Сунгурларе”; засилване на сътрудничеството с местните, областни и регионални медии. Резултатите ясно показват, че сайта на общината трябва да се актуализира регулярно, тъй като той е основен източник за информация, относно развитието на общината. Ефективен канал за информация са и презентационните материали и брошури, като се препоръчва такива да бъдат залагани като средство за информация и публичност във

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

всички проекти, които ще се изпълняват и са включени в плана за реализация. В допълнение, за прилагане на принципа на партньорство е препоръчително засилване на сътрудничеството с местни сдружения, за увеличаване на гражданското участие в процеса по реализация на ОПР и включване на всички заинтересовани страни чрез организиране на обществени обсъждания, кръгли маси, форуми и т.н.

Схематично дейностите по информация, публичност и партньорство са представени на фигура 25

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

VII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

1. ОПЕРАТИВНИ НАСОКИ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за реализация на общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на общината, залегнали в плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на плана. С програмата се определя пакета от мерки и проекти за реализация на целите и приоритетите за развитие на общината през периода до 2020 г., съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на програмата, а отгук – и на общинския план за развитие, действията за осигуряване на комуникация, информация и публичност при осъществяването на мерките и проектите, включени в програмата. Програмата за реализация на общинския план за развитие има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализация на общинския план за развитие с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие.

2. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

Чрез прилагане на целенасочени мерки на базата на поставените специфични цели ще се постигне значим напредък в рамките на програмния период. Мерките в документа са представени в точка 9-структура на документа. Те са отворени и е налична възможност да се допълват с проекти през целия период на действие на документа.

3. СПИСЪК НА ПРОЕКТИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА КОНКРЕТНИ ПРОДУКТИ/ РЕЗУЛТАТИ

За постигане на ефективно и ефикасно оползотворяване на финансовите средства някои от проектите за реализация са интегрирани и са в пряка връзка с няколко мерки. Подолу в таблица е представен индикативния списък с проекти за реализация на целите, връзката с мерките, заложи в ОПР на община Сунгурларе 2014-2020 г. и индикаторите за конкретни продукти/резултати.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

№	наименование	индикативна стойност-хил. лв.	индикатори за конкретни продукти/результати	източник	връзка с мерки	отговорна структура	партньорски структури	време за реализация
1.	изграждане на водопровод, канализация и ПСОВ в град Сунгурларе	25 000 000 лв.	25 км. интегриран воден цикъл; една новоизградена ПСОВ; облагодетелствани 4000 екв. жители;	ФЕС	4.1.3. Реконструкция и изграждане на В и К инфраструктура	Община Сунгурларе	-	2014-2016
2.	изграждане на водопровод и канализация за отпадни и дъждовни води с ПСОВ в селата Лозарево, Черница, Чубра и Славянци	30 000 000 лв.	35 км. интегриран воден цикъл; 4 новоизградени ПСОВ; над 2 500 облагодетелствани жители;	ФЕС	4.1.3. Реконструкция и изграждане на ВиК инфраструктура	Община Сунгурларе	-	2015-2020
3.	доизграждане на водопровод, канализация в селата Велислав, Манолич и Грозден	5 000 000 лв.	15 км. доизградени водопровод и канализация; над 1 700 облагодетелствани жители;	ФЕС	4.1.3. Реконструкция и изграждане на В и К инфраструктура	Община Сунгурларе	-	2014-2016
4.	ремонт и рехабилитация на общински пътища	10 000 000 лв.	40 км. ремонтирани и рехабилитирани пътища; облагодетелствано местно население;	ФЕС, ОБ	4.1.1. Изграждане на подходяща транспортна и пътна инфраструктура (вкл. до туристическите обекти)	Община Сунгурларе	-	2014-2020
5.	възстановяване на улична настилка в населените места на	5 000 000 лв.	20 км. възстановена улична настилка; облагодетелствано местно население;	ФЕС, ОБ	4.1.1. Изграждане на подходяща транспортна и пътна инфраструктура (вкл. до туристическите обекти)	Община Сунгурларе	-	2014-2017

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

	общината							
6.	ремонт и рехабилитация на сгради общинска собственост	2 000 000 лв.	15 ремонтирани и рехабилитирани общински сгради	ФЕС, ДБ	4.2.1. Модернизация на образователната инфраструктура; 4.2.2. Подобряване на инфраструктурата за здравеопазване и социални услуги.; 4.2.3. Подобряване и модернизиране на културната и спорната инфраструктура;	Община Сунгурларе	Учебни заведения Държавни институции; Държавни институции;	2014-2020
7.	изграждане на спортни комплекси, съоръжения и детски площадки	100 000лв.	изграден спортен комплекс в град Сунгурларе; изградени 20 броя спортни площадки; 15 броя детски площадки;	ФЕС, ОБ	4.2.3. Подобряване и модернизиране на културната и спорната инфраструктура;	Община Сунгурларе	-	2015-2020
8.	изграждане на алтернативни енергийни източници за производство на електроенергия	100 000 лв.	изградени: 1 инсталация за биогаз; 1 инсталация за биомаса; 20 соларни инсталации;	ФЕС, ОБ	4.1.2. Развитие на ефективна енергийна инфраструктура		-	2015-2020
9.	ремонт и реконструкция на улично, парково, фасадно и вътрешно осветление	1 500 000 лв.	5 хиляди подменени лампи; изцяло осветени 20 населени места; осигурено енергоспестяващо осветление в образователните и социалните заведения;	ФЕС, ЧФФ	4.1.2. Развитие на ефективна енергийна инфраструктура	Община Сунгурларе	-	2014-2017
10.	изграждане на предприятие за	1 500 000 лв.	новоизградено предприятие за производство на пчелен	ФЕС	1.1.2. Развитие на	Сдружение на	ПЧП	2015-2020

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

	разфасоване на пчелен мед		мед		животновъдството и свързаните с него отрасли от преработвателната промишленост; 2.1.1. Подкрепа за развитие на хранително-вкусовата промишленост и използване на местния поземлен ресурс; 2.2.1. Насърчаване сдружаването на производителите, кооперирането и клъстерите; 2.3.1 Подобряване на съществуващия местен малък и среден бизнес; 2.3.2. Насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП; 5.3.3. Насърчаване на ПЧП	пчеларите		
11.	изграждане на горски пътища за достъп на туристи до зони за отдих и разходка и достъп до трудно	1 000 000 лв.	изградени горски пътища, еко пътеки, кътове за отдих	ФЕС	1.2.1. Обновяване, поддържане и залесяване на горския фонд; 1.2.3. Създаване на предпоставки за обособяване на туристически обекти и зони за отдих в горските	Община Сунгурларе	ПЧП	2015-2020

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

	достъпни горски терени				територии; 4.1.1. Изграждане на подходяща транспортна и пътна инфраструктура (вкл до туристическите обекти); 5.3.3. Насърчаване на ПЧП			
12.	залесяване на гори, изгорели от пожар	300 хил.лв.	1000 дка залесени горски територии	ФЕС	1.2.1. Обновяване, поддържане и залесяване на горския фонд	Община Сунгурларе		2015-2020
13.	Засаждане и сеитба на билки в труднодостъпни горски територии	500 хил.лв	2-3 хил дка горски площи, засадени с билки	ФЕС	1.2.1. Обновяване, поддържане и залесяване на горския фонд; 1.1.1. Въвеждане на алтернативно земеделие и разширяване на териториите на традиционното земеделие и отраслите на преработвателната промишленост;	ПЧП	-	2014-2020
14.	Почистване на канавки и укрепване на свлачища	1 000 000 лв.	предотвратена опасност от свлачища по пътищата; предотвратена опасност от наводнени пътища; по-малко ПТП;	ФЕС,ОБ	4.1.1. Изграждане на подходяща транспортна и пътна инфраструктура (вкл до туристическите обекти); 4.1.3. Реконструкция и изграждане на ВиК инфраструктура;	Община Сунгурларе	-	2014-2020
15.	Развитие на животновъдството и свързаните отрасли от	1 000 000 лв.	създадени нови месодайни породи едър и дребен рогат добитък; създадени нови мандри и	ФЕС	1.1.2. Развитие на животновъдството и свързаните с него	Бизнес структури	ПЧП	2015-2020

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

преработвателната промишленост		кланици; подобрен генофонд;		отрасли от преработвателната промишленост; 2.1.1. Подкрепа за развитие на хранително-вкусовата промишленост и използване на местния поземлен ресурс; 2.1.2. Повишаване доходите на заетите в традиционните отрасли; 2.2.1. Насърчаване сдружаването на производителите, кооперирането и кълстерите; 2.3.1. Подобряване на съществуващия местен малък и среден бизнес; 2.3.2. Насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП; 3.2.1. Подкрепа за интелигентен растеж и развойна дейност в планинско животновъдство и земеделие; 5.3.3. Насърчаване на публично-частното			
-----------------------------------	--	--------------------------------	--	--	--	--	--

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

					партньорство;			
16.	изграждане на съоръжения за компостиране на растителни и животински отпадъци	1 000 000 лв.	12 броя новоизградени съоръжения за компостиране	ФЕС	4.4.1. Подобряване и развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии;	Община Сунгурларе		2015-2020
17.	създаване на Център за обществена подкрепа	300 000 лв.	създадена нова социална услуга; разширен териториален обхват от социални услуги; качествено обслужена целева група; предотвратен риск от социална изолация;	ФЕС	3.3.1. Разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на здравни и социални услуги; 3.3.2. Предотвратяване на рискове, водещи към социална изолация; 4.2.2. Подобряване на инфраструктурата за здравеопазване и социални услуги;	Община Сунгурларе	НПО	2016-2020 г.
18.	намаляване броя на ученици, преждевременно напускащи образователната система	1 000 000 лв.	предотвратено отпадане на над 120 ученици от образователната система; намален брой необразовани жители на общината;	ФЕС,ОБ	3.1.2. Намаляване на броя ученици, преждевременно напускащи училище; 3.1.1. Подобряване качеството на образование и създаване на условия за равен достъп до образование (вкл. и на лица от уязвимите групи)	Учебни заведения	Община Сунгурларе	2014-2020
19.	насърчаване на	1 000 000 лв.	развити овощарство и	ФЕС	2.3.2.	Бизнес	ПЧП	2015-2020

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

	предприемачеството		<p>лозарство; изградени оранжерии; произведени на плодове и зеленчуци; развити местни занаяти; реализирана развойна дейност;</p>		<p>Насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП; 3.2.1. Подкрепа за интелигентен растеж и развойна дейност в планинско животновъдство и земеделие; 3.1.4. Придобиване на компетентности в съответствие с изискванията на пазара на труда;</p>	структури		
20.	изграждане на исторически комплекс в с. Костен	100 000 лв.	изграден един исторически комплекс; развит културно-исторически туризъм;	ФЕС и фондации	<p>4.2.3. Подобряване и модернизиране на културната и спорната инфраструктура; 1.3.1. Комплексно маркетингово представяне и реклама на общината;</p>	Община Сунгурларе	Учебни заведения	2016-2020
21.	създаване на база за археологически разкопки и исторически	500 000 лв.	създадено училище по археология и история; създаден нов научно-изследователски и	ФЕС	<p>4.2.3. Подобряване и модернизиране на културната и спорната инфраструктура;</p>	Община Сунгурларе	Софийски университет	2016-2020

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

	находки		туристически продукт;		1.3.1. Комплексно маркетингово представяне и реклама на общината;			
22.	изграждане на паметник мемориал на хан Крум в местност Немой дере	100 000 лв.	един изграден паметник; популяризирано историческо място;	ФЕС и фондации	4.2.3. Подобряване и модернизиране на културната и спорната инфраструктура; 1.3.1. Комплексно маркетингово представяне и реклама на общината;	Община Сунгурларе	Учебни заведения	2016-2020
23.	изграждане на православен манастир в с. Садово	1 000 000 лв.	един изграден манастир; създадено ново духовно средище; създадена нова туристическа дестинация;	ФЕС и фондации	4.2.3. Подобряване и модернизиране на културната и спорната инфраструктура; 1.3.1. Комплексно маркетингово представяне и реклама на общината;	Църковно настоятелст во	Община Сунгурларе	2016-2020

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

4. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИ ЧРЕЗ ПЧП

№	наименование/проект	индикативна стойност в хил. лв.	партньорство	обвързаност с мерки	време за реализация
1.	Изграждане на предприятие за разфасоване на пчелен мед	1 500	Сдружение на пчеларите; ОбА:	1.1.2.; 2.1.1.; 2.2.1.; 2.3.1.; 2.3.2.:	2014-2020
2.	Засаждане и сеитба на билки в трудно достъпни горски територии	500	Бизнес структури; ОбА:	1.2.1.; 1.1.1.; 5.3.3.:	2014-2020
3.	Насърчаване на предприемачеството	1 000	Бизнес структури; ОбА:	2.3.2.; 3.2.1.; 3.1.4.:	2014-2020

5. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Разработването на едногодишни програми за изпълнението на плана ще определя приоритетните проекти за съответната година. В тези програми трябва да бъдат определени прецизно размера и източниците на финансиране, както и заинтересованите страни за изпълнението на проектите. Програмата се разработва преди залагането на рамката на общинския бюджет, което ще позволи да се заложат необходимите финансовите средства, които ще бъдат предоставени от общината.

Ежегодно ще се прави оценка на изпълнението на плана и постигнатите резултати за съответната година, всички заинтересовани страни ще имат достъп до нея. Това ще позволи да се отправят мнения и препоръки за корекции в хода на изпълнението на плана, което ще спомогне за постигането на по-добри резултат.

6. КОМУНИКАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ

За проектите, които са включени в годишната Програма за реализиране на ОПР се изготвят проектни фишове, включващи информация за целите на проекта, конкретните дейности, проектната готовност, срокове за изпълнение, необходими средства, източници на финансиране, отговорни за изпълнението на проектите звена, а информация за осъществяваните проекти ще се публикува на сайта на община Сунгурларе.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020

VIII. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА

Предварителната оценка се разработва от независим консултант успоредно с подготовката на проекта на общинския план за развитие. Тя съдържа прогнозна оценка за въздействието на плана върху процесите на социално-икономическо развитие на общината и екологична оценка.

Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и на критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Приложение 1: Доклад от анкетно проучване сред жители и заинтересовани страни

Приложение 2: Предварителна оценка на ОПР на Община Сунгурларе 2014-2020 г.

Настоящият документ е приет на Заседание на Общински съвет – Сунгурларе с решение № .... от .....2013 г.